

mapy vzdělávání

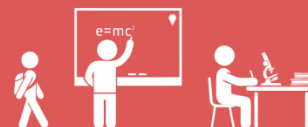
Místní akční plán TŘINEC

Příloha č. 1

Analytická část

REGIONÁLNÍ RADA
rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci

Obsah

1	Úvod	3
2	Sociodemografická analýza.....	4
2.1	Vymezení území.....	4
2.2	Obyvatelstvo	5
2.3	Hospodářství	12
2.4	Trh práce.....	16
3	Charakteristika školství	21
3.1	Úvod do problematiky	21
3.2	Předškolní výchova.....	21
3.3	Základní vzdělávání	28
3.4	Docházka do škol a dokončení základního vzdělávání	36
3.5	Zájmové a neformální vzdělávání.....	37
3.6	Vyjíždka a dojíždka do škol.....	42
3.7	Návaznost na dokončené základní vzdělávání	43
3.8	Sociální situace.....	45
4	Metaanalýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území pro oblast vzdělávání	50
4.1	Hlavní zjištění	50
4.2	Koncepční a strategické dokumenty na národní úrovni.....	51
4.3	Koncepční a strategické dokumenty na regionální úrovni	56
4.4	Koncepční a strategické dokumenty na místní úrovni	58
5	Vyhodnocení dotazníkového šetření pro školy: potřeby a plány aktivit (Agregovaný MAP)	61
5.1	Úvodní přehled potřeb ZŠ a MŠ – pořadí potřeby.....	61
5.2	Překážky v jednotlivých oblastech.....	62
6	Vlastní dotazníková šetření a výstupy setkání u kulatých stolů.....	64
6.1	Volba opatření pro tvorbu pracovních skupin.....	64
6.2	Závěry dotazníkových šetření PS Čtenářská gramotnost, cizí jazyky, informační gramotnost ..	66
6.3	Závěry dotazníkových šetření PS Finanční a matematická gramotnost	68
6.4	Závěry dotazníkových šetření PS Polytechnika a digitalizace	68
6.5	Závěry dotazníkových šetření PS Podnikavost a kariérové poradenství	69
6.6	Výsledky dotazníkových šetření PS Občanské kompetence	70
6.7	Rozbor čerpání projektů zjednodušeného vykazování pro MŠ a ZŠ.....	72
6.8	Výstupy kulatých stolů	76
7	Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů	78
8	Seznamy.....	84
8.1	Seznam tabulek.....	84
8.2	Seznam obrázků.....	85
8.3	Seznam zkratk	86

1 Úvod

Překládaná analýza správního obvodu obce s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) Třinec mapuje nejprve vybrané ukazatele stávající sociodemografické situace a charakteristiku předškolní výchovy a základního vzdělávání a školství v území včetně stručné analýzy neformálního vzdělávání včetně sociální situace.

Základem pro tvorbu analýzy byl sběr, třídění a zpracování sekundárních dat, přičemž klíčovým zdrojem byly internetové stránky Českého statistického úřadu. Informace poskytly také kompetentní orgány a osoby k jednotlivým zpracovaným kapitolám, zejména Odbor školství, kultury a tělovýchovy MěÚ Třinec.

Ačkoli byla při vyhotovení analýzy použita aktuálně dostupná data, je zapotřebí mít na zřeteli, že některé údaje nejsou dostupné v dostatečné podrobnosti. Současně některé ukazatele jsou sledovány pouze v rámci Sčítání lidu, domů a bytů, tudíž se mohou jevit jako zastaralé.

Dokument dále obsahuje metaanalýzu existujících strategických záměrů a dokumentů v území pro oblast vzdělávání. Dvě kapitoly jsou věnovány prezentaci výsledků dotazníkových šetření. První z nich zahrnuje vyhodnocení dotazníkového šetření pro školy: potřeby a plány aktivit, tzn. Agregovaný MAP. Druhé je zaměřeno na shrnutí výsledků vlastních dotazníkových šetření a výstupů setkání u kulatých stolů. V závěru jsou zachyceny problémové oblasti a klíčové problémy prostřednictvím SWOT analýz.

Analytická část představuje jeden z podkladových materiálů pro potřeby a činnosti související s procesem místního akčního plánování ve vzdělávání.

2 Sociodemografická analýza

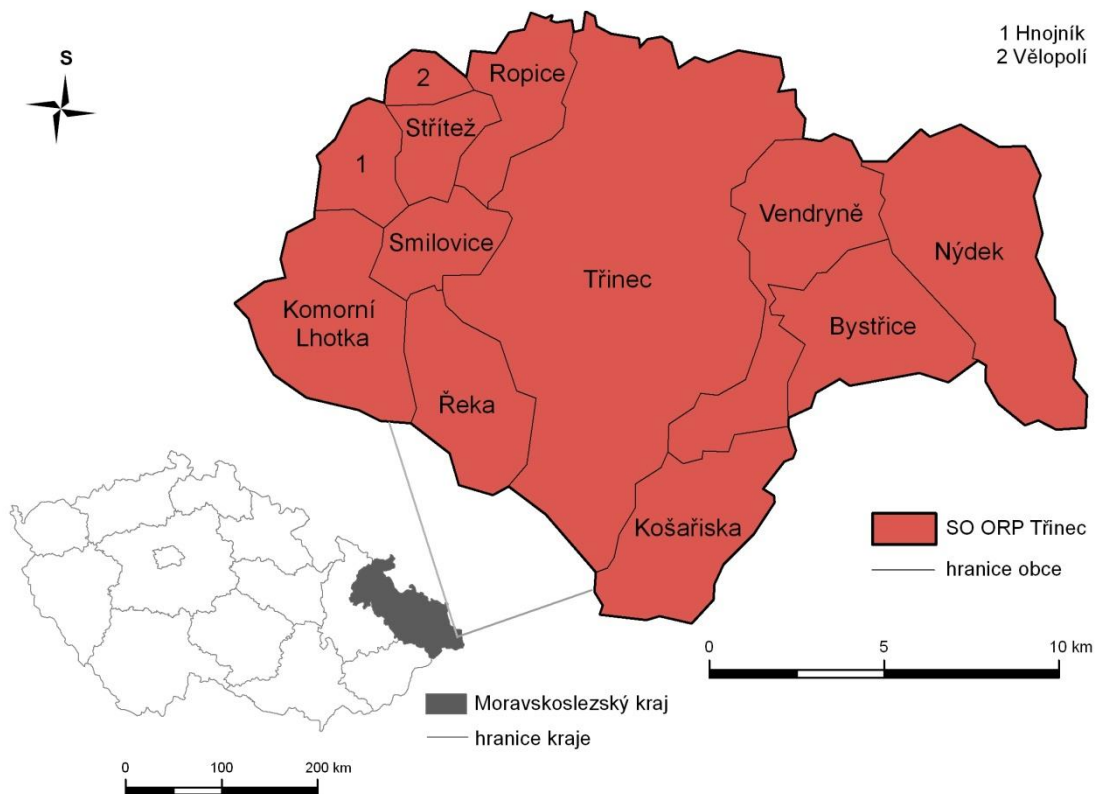
2.1 Vymezení území

Místní akční plán v ORP Třinec se prostorově týká území správního obvodu s rozšířenou působností Třinec, který čítá 12 obcí. Jsou to obce Bystřice, Hnojník, Komorní Lhotka, Košařiska, Nýdek, Ropice, Řeka, Smilovice, Střítež, Vělopolí, Vendryně a město Třinec.

SO ORP Třinec se nachází v severovýchodní části České republiky. Z hlediska administrativního členění je region součástí Moravskoslezského kraje, okresu Frýdek-Místek.

Severní hranici území tvoří správní obvod ORP Český Těšín, na západě sousedí s SO ORP Frýdek-Místek. Z jihu je region obklopen SO ORP Jablunkov a na severovýchodě a východě je řešené území vymezeno státní hranicí s Polskou republikou.

Obr. 1: Poloha a administrativní členění SO ORP Třinec

Zdroj: vlastní zpracování

Správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec se rozprostírá na ploše o výměře 23 469 ha, čímž zaujímá 146. místo z celkového počtu 205 obcí s rozšířenou působností v ČR. Zájmové území tudíž patří spíše mezi menší regiony.

Z hlediska počtu obyvatel je však SO ORP Třinec 55. nejlidnatějším ze správních obvodů v ČR. K 31.12.2015 bylo v zájmovém regionu evidováno 54 865 obyvatel, přičemž 65 % se soustřeďuje v Třinci.

Z uvedených charakteristik vyplývá, že sledovaná oblast se vyznačuje nadprůměrnou hustotou zalidnění 234 obyvk./km². Jedná se o bezmála dvojnásobek hodnoty České republiky, která činí 133 obyvk./km².

Tab. 1: Přehled obcí SO ORP Třinec k 31.12.2015

Obec	Počet obyvatel k 31.12.2015	Rozloha (ha)	Hustota zalidnění (obyvk./km ²)
Bystřice	5 266	1 609,40	327
Hnojník	1 483	641,79	231
Komorní Lhotka	1 300	1 987,17	65
Košařiska	382	1 717,87	22
Nýdek	2 036	2 823,42	72
Ropice	1 570	1 011,66	155
Řeka	537	1 345,88	40
Smilovice	764	784,73	97
Střítež	1 022	614,53	166
Třinec	35 760	8 537,92	419
Vělopolí	282	298,78	94
Vendryně	4 463	2 095,44	213
Celkem	54 865	23 468,59	234

Zdroj: ČSÚ

2.2 Obyvatelstvo

Vývoj počtu obyvatel

Změny v počtu obyvatel se v území odvíjí od přirozeného a mechanického pohybu osob. Přirozený pohyb obyvatel se vztahuje k počtu živě narozených a zemřelých. Mechanický pohyb je vyjádřen rozdílem přistěhovalých (imigrace) a vystěhovalých (emigrace) osob. Z rozdílu hodnot ukazatelů přirozeného a mechanického pohybu je následně vyvozován celkový přírůstek nebo úbytek v daném roce.

V období 2006 až 2009 měl demografický vývoj v SO ORP Třinec příznivý charakter. Populační růst činil 137 osob, tzn. 0,2 %. Zvýšení souviselo nejen s přirozeným pohybem obyvatel, z původních -72 osob v roce 2006 postupně dosáhnul hodnoty 9 v roce 2009, ale i s kladným migračním saldem.

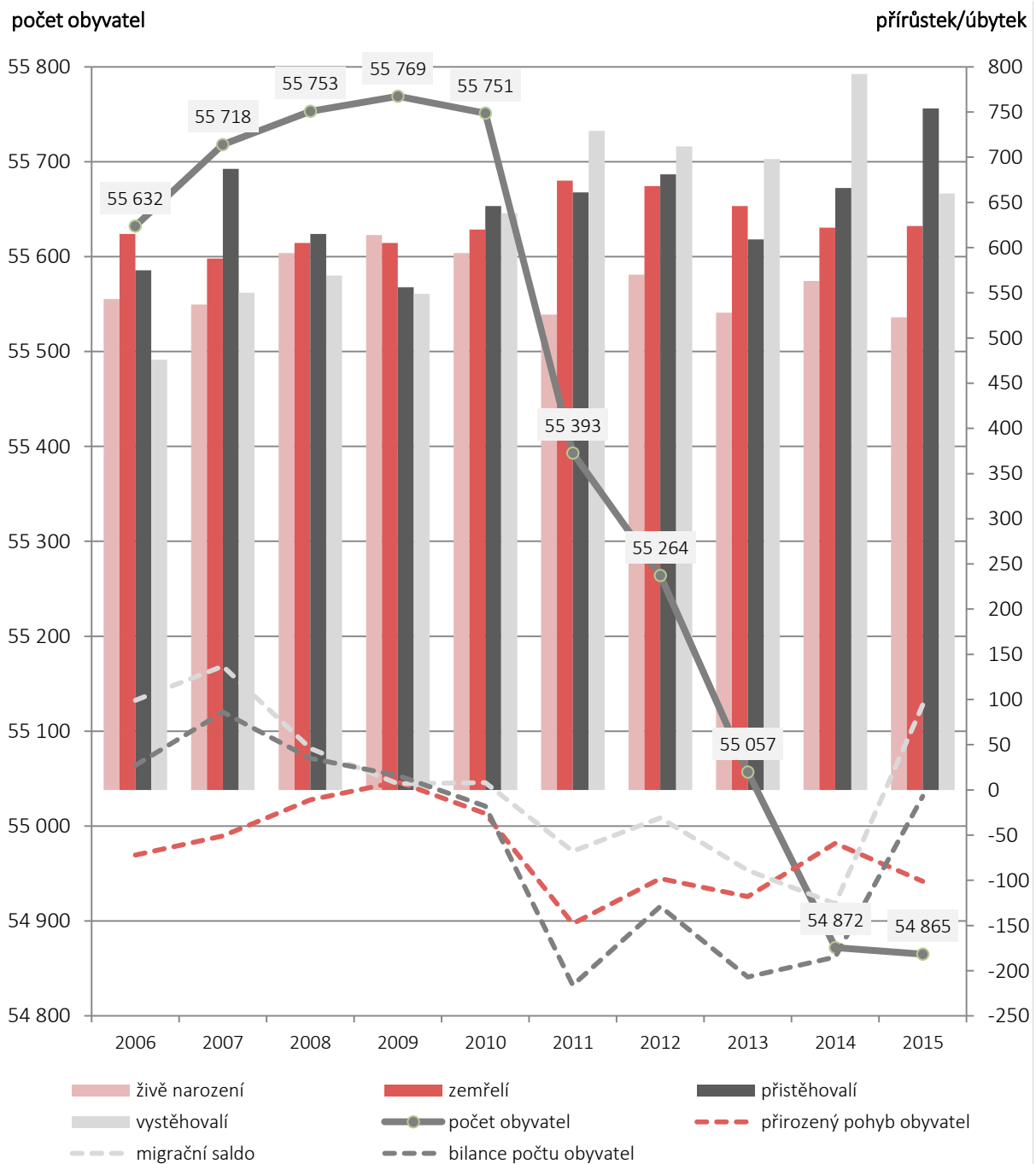
V roce 2010 se situace v území změnila, jelikož byl zaznamenán pokles počtu osob, přestože jen o zanedbatelných 18 lidí.

Výrazný propad počtu obyvatel byl patrný z roku 2010 na 2011, kdy meziročně došlo k poklesu o 358 osob. Od roku 2011 je vzájemná bilance narozených a zemřelých i přistěhovalých a vystěhovalých negativní, což se odráží v každoročním úbytku počtu obyvatel.

Celkově v poslední dekádě klesl počet obyvatel v zájmovém území o 767 osob, tedy o 1,4 %. Z analýzy vyplývá, že vývoj populace ve správním obvodu ORP Třinec je dlouhodobě ovlivněn především migrací, hodnota přirozené obměny byla vyšší pouze v roce 2009.

Obr. 2: Vývoj počtu obyvatel, přirozený a mechanický pohyb obyvatel v SO ORP Třinec v letech 2006-2015

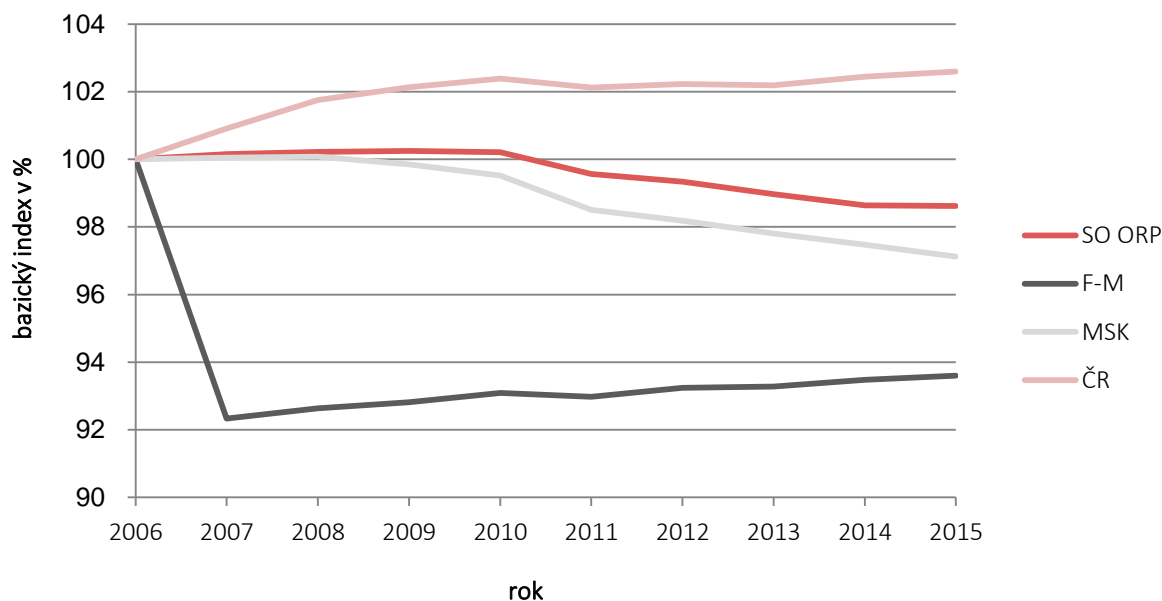
6

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Demografický vývoj má v SO ORP Třinec obdobný průběh jako v MSK, kde v posledním desetiletí došlo k úbytku populace, konkrétně o 3 %. V okrese Frýdek-Místek bylo v roce 2007 zaznamenáno výrazné snížení počtu osob a následně pozvolné stoupání. Značný pokles byl způsoben změnou administrativní hranice okresu, konkrétně vyčleněním pěti obcí a jejich připojením k jinému okresu. Populace se zvyšuje také na úrovni ČR, navýšení však není zdaleka tak razantní.

Obr. 3: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Třinec a vyšších územně správních celcích v letech 2006–2015, k 31. 12. daného roku

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Následující tabulka představuje rozbor průměrných meziročních změn vybraných demografických ukazatelů v jednotlivých obcích SO ORP Třinec v období 2006-2015. Z analýzy jednoznačně vyplývá, že pouze ve Stříteži se na celkovém přírůstku 3,3 obyvatele podílí přirozená obměna obyvatel, tzn. průměrná roční změna přirozeného přírůstku je vyšší než mechanického přírůstku.

Nejvyšší průměrná roční změna celkového přírůstku je zaznamenána ve Vendryni s hodnotou 46,9 obyvatel. K 11% navýšení počtu obyvatel v porovnání s rokem 2006 přispělo především vysoké kladné saldo migrace. O 153 obyvatel více, tedy o bezmála 11 %, registruje také Ropice, kde rovněž převažuje mechanický přírůstek nad přirozeným.

Nízkou průměrnou roční změnu přirozeného přírůstku vykazuje obec Košařiska, kde došlo k 2% úbytku počtu obyvatel, v absolutních hodnotách činí pokles 8 osob.

Nejnižší hodnota průměrné roční změny celkového přírůstku -199,3 obyvatel je evidována v Třinci. Napříč sledovanou časovou řadou se snížil počet osob o 1 986, tedy o více než 5 %. Příčinou je nejen záporný přirozený přírůstek, ale zejména emigrace.

Lze konstatovat, že navýšení populace v obcích zájmového regionu je odrazem suburbanizace, tedy stěhování z jádrového města Třince do okolních obcí.

Tab. 2: Průměrné meziroční změny vybraných demografických ukazatelů v jednotlivých obcích SO ORP Třinec v období 2006-2015

Obec	Rozdíl počtu obyvatel 2006-2015	Živě narození Ø roční změna	Zemřelí Ø roční změna	Přistěhovalí Ø roční změna	Vystěhovalí Ø roční změna	Přírůstek/úbytek		
						přirozený Ø roční změna	mechanický Ø roční změna	celkový Ø roční změna
Bystřice	115	51,0	55,2	113,1	96,7	-4,2	16,4	12,2
Hnojník	14	16,1	16,7	37,6	35,4	-0,6	2,2	1,6
Komorní Lhotka	153	12,1	33,9	64,3	26,5	-21,8	37,8	16,0
Košařiska	-8	3,9	4,6	9,8	8,8	-0,7	1,0	0,3

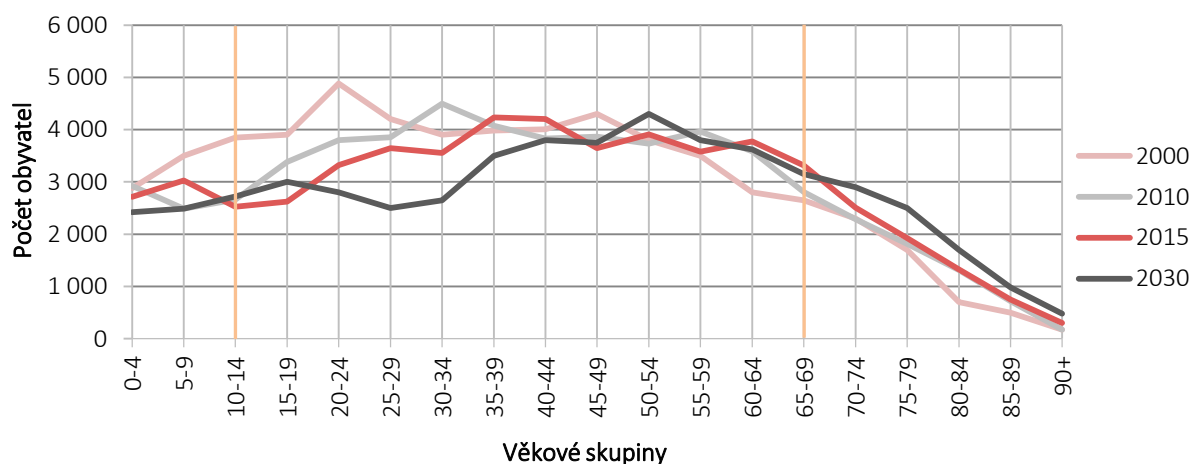

Nýdek	99	20,0	24,9	49,2	32,4	-4,9	16,8	11,9
Ropice	153	16,3	14,5	49,3	30,9	1,8	18,4	20,2
Řeka	66	5,4	4,5	22,3	14,1	0,9	8,2	9,1
Smilovice	132	7,4	6,1	29,6	16,2	1,3	13,4	14,7
Střítež	15	12,2	7,7	27,2	28,4	4,5	-1,2	3,3
Třinec	-1 986	367,2	415,2	488,7	640,0	-48,0	-151,3	-199,3
Vělopolí	32	3,4	2,1	9,3	6,2	1,3	3,1	4,4
Vendryně	448	44,3	41,4	122,1	78,1	2,9	44,0	46,9

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Na základě analýzy demografického vývoje v SO ORP Třinec, ze které vyplývá trend snižování počtu obyvatel, a dlouhodobé prognózy Studie sídelní struktury MSK¹ je možné vyvodit závěr, že se počet obyvatel v zájmovém regionu bude nadále snižovat. V roce 2015 byl celkový podíl obyvatel ve věku do 15 let 15 %, dle prognózy se mírně snížit na 14,75 % v roce 2030. Klesat bude především počet dětí ve věku do 10 let. Věková kategorie 10-14 let bude pravděpodobně korespondovat se současnou hodnotou. Stav obyvatelstva v produktivním věku bude rovněž výrazně nižší. Opačný trend je zaznamenán u osob v důchodovém věku, respektive u osob starších 60 let, neboť jejich počet bude konstantně stoupat.

Obr. 4: Vývoj počtu obyvatel SO ORP Třinec v letech 2000, 2010 a 2015 a prognóza 2030

Zdroj: Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje 2012, ČSÚ, vlastní zpracování

Věková struktura obyvatel

Významným ukazatelem je věková struktura obyvatelstva. Nejpočetnější skupinu na Třinecku tvoří osoby v produktivním věku, tedy v rozmezí 15-64 let. V období 2006 až 2015 lze pozorovat propad v této věkové kategorii o 6 %, z 38 825 osob na 36 478.

V roce 2006 žilo v území 8 254 obyvatel ve věku 0-14 let, posléze došlo k poklesu až na 8 007 dětí v roce 2008, tzn. o 3 %. Od tohoto roku je však zjevné kontinuální navyšování počtu dětí až do roku 2015 o 3 %. Počet osob v dětské složce je tedy stabilizovaný.

¹ HRUŠKA-TVRDÝ, Lubor a kol. Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje 2012 : In: Moravskoslezský kraj [online]. © 2014 [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/upl_0110.html

Po celé sledované období převyšují osoby starší 65 let nad počtem osob ve věku 0-14 let. U této poproduktivní věkové kategorie je příznačný konstantní nárůst z 8 553 obyvatel na 10 125, což představuje navýšení o více než 18 %.

Celkový průměrný věk obyvatel v regionu vzrostl o dva roky, z 40,1 let v roce 2006 na 42,1 v roce 2015. Index stáří vyjadřuje poměr počtu osob starších 65 let na 100 obyvatel mladších 15 let. V roce 2006 činila hodnota indexu stáří 111,9 a postupným navyšováním vystoupala na 122,5 v roce 2015. Pro region je tedy charakteristickým znakem stárnutí populace, které dle dlouhodobé prognózy² vývoje počtu obyvatel celého správního obvodu ORP Třinec do roku 2030 bude pokračovat.

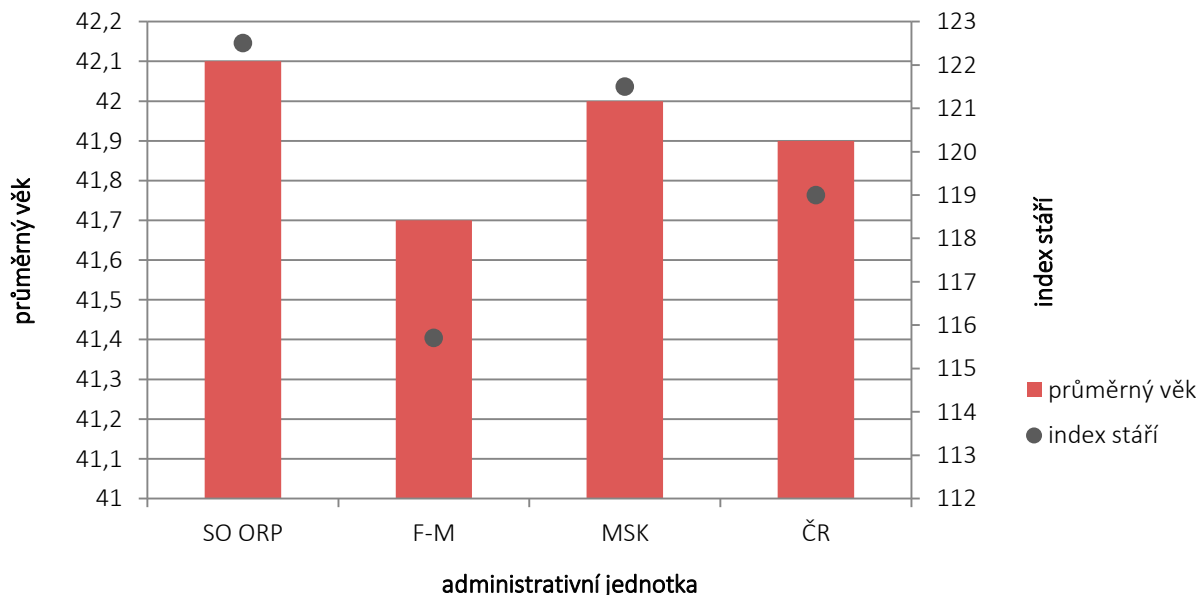
Tab. 3: Obyvatelstvo podle věku, průměrného věku a index stáří

Věk	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
0-14	8 254	8 087	8 007	8 026	8 070	8 144	8 167	8 165	8 183	8 262
15-64	38 825	38 866	38 830	38 697	38 572	38 053	37 676	37 199	36 823	36 478
65 +	8 553	8 765	8 916	9 046	9 109	9 196	9 421	9 693	9 866	10 125
Průměrný věk	40,1	40,4	40,6	40,8	41,0	41,2	41,5	41,6	42,0	42,1
Index stáří (65+ / 0-14) v %	111,9	108,4	111,4	112,7	112,9	112,9	115,4	118,7	120,6	122,5

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Ve srovnání s vyššími administrativními celky vykazuje SO ORP Třinec nejvyšší průměrný věk a zároveň i index stáří. Věková struktura v regionu není tedy nikterak příznivá a vývoj nenaznačuje žádný zvrát.

Obr. 5: Průměrný věk a index stáří v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích v roce 2015

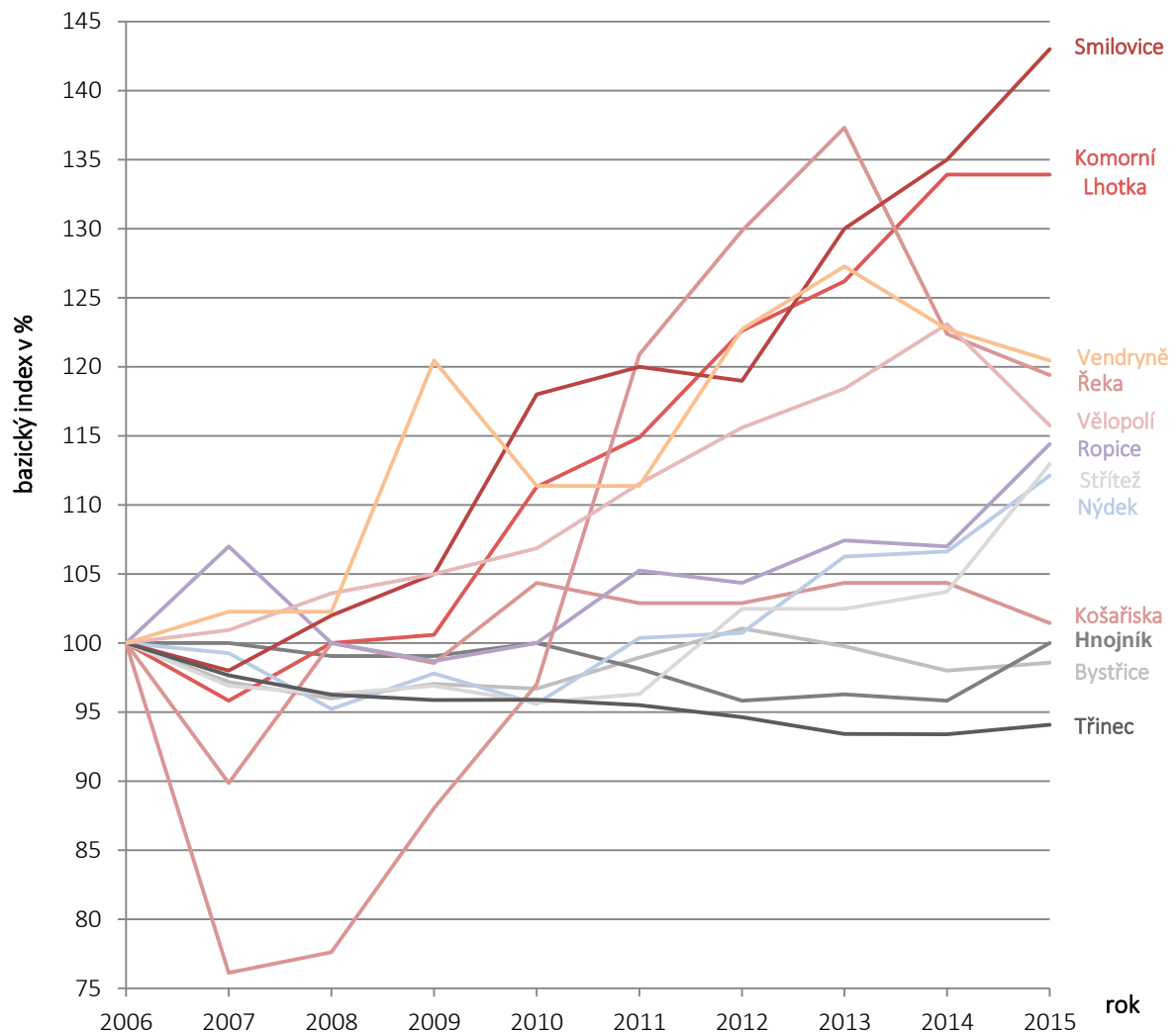
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

² HRUŠKA-TVRDÝ, Lubor a kol. Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje: Příloha č. 1 - Socio-demografický a ekonomický rozbor za jednotlivé SO ORP. In: Moravskoslezský kraj [online]. © 2014 [cit. 2014-01-12]. Dostupné z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/upl_0110.html

Následující graf zobrazuje vývoj počtu dětí do 15 let v jednotlivých obcích zájmového regionu. Vyjma dvou obcí, konkrétně se jedná o Bystřici a Třinec, je mezi léty 2006-2015 patrný nárůst počtu osob v této věkové kategorii. K největšímu navýšení, o 43 osob, došlo ve Smilovicích, tj. o 43 %. V Komorní Lhotce přibýlo 57 osob, což představuje nárůst o 34 % dětí. Nejvýraznější pokles počtu dětí mladších 15 let je zřejmý v jádrovém městě, kde během sledovaného období došlo k propadu o 6 %, to je o cca 320 dětí méně.

Obr. 6: Vývoj počtu dětí do 15 let v obcích SO ORP Třinec v letech 2006-2015

10

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vzdělanostní struktura obyvatel

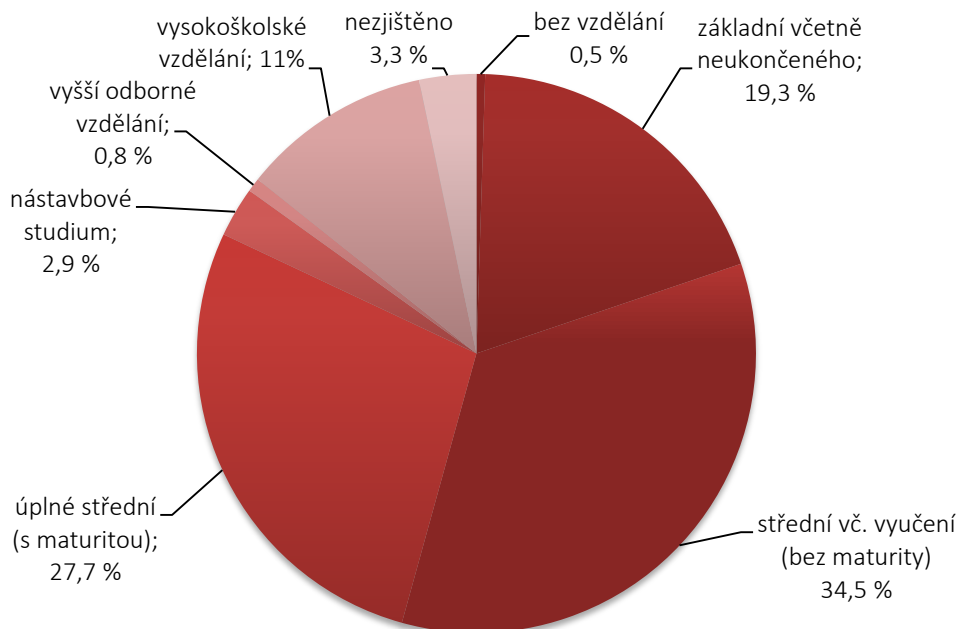
Z výsledků posledního sčítání lidu v roce 2011 vyplývá, že podle stupně nejvyššího ukončeného vzdělání tvoří nejpočetnější skupinu v území SO ORP Třinec osoby se středoškolským vzděláním včetně vyučení. Jedná se o takřka 35 % populace starší 15 let. Bezmála 28 % obyvatel absolvovalo úplné střední vzdělání s maturitou, nástavbové studium dokončila 3 %. Vysokoškolským diplomem disponuje 11 % občanů v zájmovém regionu. Podíl obyvatel bez vzdělání je zanedbatelný, pouze 0,5 % z celkového počtu. Z analýzy je patrné, že poměrně významná skupina ve skladbě vzdělanosti v území je zastoupena lidmi se základním vzděláním včetně neukončeného, hodnota přesahuje 19 %.

Bezmála 36 % absolventů středních škol bez maturity má vystudovaný technický obor. Podíl osob, které složily maturitu z technického oboru, představuje takřka 30 %. Obě hodnoty jsou nadprůměrné v porovnání s vyššími administrativními celky.

Obr. 7: Obyvatelstvo v SO OPR Třinec podle nejvyššího ukončeného vzdělání v SO ORP Třinec k 26. 3. 2011

11

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

Ve srovnání s vyššími administrativními celky nejsou patrné výrazné rozdíly. V regionu je však vyšší podíl osob se základním vzděláním včetně neukončeného a se středním včetně vyučení, naopak méně je zastoupeno obyvatelstvo s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním. Z toho vyplývá, že SO ORP Třinec vykazuje horší vzdělanostní strukturu.

Tab. 4: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání k 26. 3. 2011 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	SO ORP		F-M	MSK	ČR
	abs.	%	%	%	%
bez vzdělání	221	0,5	0,5	0,6	0,5
základní včetně neukončeného	8 996	19,3	18,1	19,6	17,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	16 078	34,5	34,8	35,1	33,0
z toho technické obory	5 770	35,9	34,5	32,7	31,2
úplné střední (s maturitou)	12 888	27,7	27,8	25,9	27,1
z toho technické obory	3 845	29,8	27,9	25,0	21,4
nástavbové studium	1 335	2,9	2,8	2,6	2,8
vyšší odborné vzdělání	390	0,8	1,0	0,9	1,3
vysokoškolské	5 137	11,0	11,7	11,2	12,5
nezjištěno	1 545	3,3	3,3	4,1	5,2

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

Národnostní složení obyvatel

V zájmovém regionu převažuje česká národnost, jež je zastoupena bezmála 60 %, v absolutních hodnotách je evidováno přes 32 tis. osob. Charakteristickým znakem je vysoký podíl osob polské národnosti, ke které se hlásí více než 8 700 obyvatel, tzn. 16 %, což je 2,5x více než v rámci okresu F-M a 16x více než v ČR. Významné zastoupení polské menšiny v území správního obvodu ORP Třinec je specifické v důsledku geografické polohy na hranici s Polskem a historií regionu. Přestože se region nachází v blízkosti státní hranice také se Slovenskem, podíl obyvatel této národnosti činí pouhých 2 %. Z výsledků SLDB 2011 dále vyplývá, že jen minimální počet osob se hlásí k národnosti ukrajinské, německé či romské.

Je zapotřebí brát v potaz skutečnost, že přesnou strukturu národnostního složení nelze jednoznačně určit, jelikož ukazatel národnosti představuje při SLDB nepovinný údaj nebo může nastat případ, že se jedna osoba přihlásí ke dvěma národnostem.

Tab. 5: Obyvatelstvo podle národnosti v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011

Národnost	SO ORP		F-M	MSK	ČR
	abs.	%	%	%	%
Česká	32 574	59,6	65,1	63,6	64,3
Moravská	274	0,5	2,2	3,8	5,0
Slezská	742	1,4	0,8	0,9	0,1
Slovenská	1 171	2,1	2,0	2,2	1,4
Německá	21	0,0	0,0	0,1	0,2
Polská	8 769	16,1	6,5	2,3	0,4
Romská	24	0,0	0,0	0,1	0,1
Ukrajinská	8	0,0	0,0	0,1	0,5
Vietnamská	47	0,1	0,1	0,2	0,3
Ostatní	1 731	3,2	2,5	3,1	2,5
Neuveдено	9 266	17,0	20,7	23,7	25,3

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

12

2.3 Hospodářství

Ekonomická odvětví

Charakteristickým znakem zájmového regionu je podprůměrná zaměstnanost osob v priméru, která činí pouhé 1,1 %, tzn. v tomto odvětví pracuje cca 270 osob. Je to způsobeno nevhodnými terénními a klimatickými podmínkami. Zemědělská činnost se zde neuplatňuje z důvodu nadprůměrných srážkových úhrnů, nekvalitních půd, nadprůměrné lesnatosti a členitosti reliéfu, tedy místy velké svažitosti pozemků.

V sekundéru je evidováno přibližně 9 800 obyvatel, tzn. je zastoupen více než 42 % z celkového počtu zaměstnaných osob. S hierarchicky vyššími administrativními celky klesá podíl zaměstnaných osob v sekundárním sektoru, na celostátní úrovni je zaměstnáno o 10 % méně obyvatel. Přibližně 37 % pracujících občanů zájmového území je zaměstnáno v průmyslu. Je to dáno dlouholetou tradicí hutní výroby v Těšínském Slezsku, respektive existencí Třineckých železáren jako dominujícího industriálního podniku a jeho dceřiných společností, návazných služeb a průmyslovou zónou Třinec – Baliny.

Terciární sektor s více než 45 % zaměstnanými místními obyvateli má mírně vyšší podíl než sekundér, přesto se jedná o podprůměrnou hodnotu ve srovnání s nadřazenými administrativními jednotkami. Nejvíce se zde uplatňuje velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel následována zdravotní a sociální péčí.

Tab. 6: Obyvatelstvo podle odvětví ekonomické činnosti v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011

Odvětví ekonomické činnosti	SO ORP		F-M	MSK	ČR
	23 295	%	%	%	%
Zaměstnaní celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
primér	266	1,1	1,9	1,7	2,7
zemědělství, lesnictví, rybářství	266	1,1	1,9	1,7	2,7
sekundér	9 836	42,2	38,8	36,4	32,2
průmysl	8 557	36,7	32,9	30,1	25,4
stavebnictví	1 279	5,5	5,9	6,3	6,8
terciér	12 490	45,3	49,0	51,0	54,0
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	2 178	9,3	10,0	10,0	10,2
doprava a skladování	1 019	4,4	5,0	5,4	5,6
ubytování, stravování a pohostinství	681	2,9	3,1	2,9	3,1
informační a komunikační činnosti	336	1,4	1,9	2,3	3,0
peněžnictví a pojišťovnictví	281	1,2	1,7	1,9	2,5
činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti	1 460	6,3	6,4	6,6	7,8
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	801	3,4	4,9	5,4	5,9
vzdělávání	1 274	5,5	6,1	6,4	6,0
zdravotní a sociální péče	1 820	7,8	7,0	7,1	6,5
ostatní služby	2 640	3,0	2,9	3,0	3,4
nezjištěno	703	11,3	10,4	10,9	11,2

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

Ekonomické subjekty

Počet registrovaných ekonomických subjektů se sídlem v některé z obcí v SO ORP Třinec stoupl za poslední dekádu o více než 11,5 %, z 9 148 subjektů v roce 2006 na 10 216 v roce 2015. Setkáváme se s negativním trendem vysokého počtu neaktivních subjektů, pouze u poloviny je zjištěna aktivita.

Struktura ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců není relevantní, neboť více 20 % subjektů se zjištěnou aktivitou neuvádí počet zaměstnanců. 58 % jsou zastoupeny podniky bez zaměstnanců a jejich počet se zvyšuje. Mikropodniky s 1-9 zaměstnanci se podílí cca 17 %, malých podniků zaměstnávajících 10-49 osob je evidováno pouze 3,5 % a jejich množství se snižuje. Z databáze ekonomických subjektů je dále patrný poměrně stabilní počet (cca 1 %) středních podniků s 50-249 zaměstnanci. Výrazné výkyvy nejsou zaznamenány ani u velkých podniků s více než 250 zaměstnanci. Mírný nárůst je pravděpodobně spjat s rozvojem firem v průmyslové zóně Baliny.

Tab. 7: Ekonomické subjekty se sídlem v SO ORP Třinec podle zjištěné aktivity a počtu zaměstnanců

Ekonomické subjekty	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Registrované	9 148	9 290	9 513	9 438	9 664	9 770	9 616	9 759	9 915	10 216
z toho se zjištěnou aktivitou	-	4 473	5 008	-	5 204	5 406	5 504	5 313	5 321	5 378
bez zaměstnanců	2 455	2 104	2 727	2 802	2 945	3 052	3 037	2 957	3 047	3 132
1-9 (mikropodniky)	948	997	975	961	928	954	914	896	925	922
10-49 (malé podniky)	227	230	219	229	215	200	204	208	194	188
50-249 (střední podniky)	53	56	54	50	57	58	47	49	54	53
250 a více (velké podniky)	16	16	18	18	18	18	20	18	17	19
neuveдено	-	-	1 015	-	1 041	1 133	1 283	1 188	1 088	1 064

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Pozn.: - údaje nejsou k dispozici

Z následující tabulky lze vyčíst strukturu ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou podle právní normy. V tomto případě převažují fyzické osoby, respektive soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona. Podílí se více než 60 %, je však zaznamenám pokles.

Tab. 8: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou se sídlem v SO ORP Třinec podle právní formy

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fyzické osoby										
soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona	-	-	-	-	3 574	3 703	3 687	3 285	3 636	3 381
zemědělstí podnikatelé	-	-	-	-	136	152	158	137	138	230
soukromí podnikatelé podnikající dle jiných zákonů	-	-	-	-	274	265	272	488	390	314
Obchodní společnosti					830	873	935	983	1 016	1 055
akciové společnost	-	-	-	-	81	86	87	94	83	84
Družstva					14	14	13	19	32	33

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: - údaje nejsou dostupné

Pro zájmové území je charakteristickým znakem nízký, v územním srovnání podprůměrný podíl ekonomických subjektů v přepočtu na 1 000 obyvatel. Jde konkrétně o 98 subjektů. Je to o takřka 30 podniků na 1 000 obyvatel méně, než je průměr ČR. Je to pravděpodobně dáno existencí dominantního podniku Třineckých železáren a relativně nízkou podnikatelskou aktivitou.

14

Tab. 9: Územní srovnání ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou podle vybraných právních norem k 31.12.2015

Územní jednotka	Celkem	Obchodní společnosti		Družstva	Státní podniky	Fyzické osoby		
		celkem	z toho a.s.			soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona	zemědělstí podnikatelé	soukromí podnikatelé podnikající dle jiných zákonů
SO ORP	5 378	1 055	84	33	0	3 381	230	314
na 1000 obyv.	98,0	19,2	1,5	0,6	0,0	61,6	4,2	5,7
F-M	23 156	3 841	208	73	0	15 398	864	1 631
na 1000 obyv.	108,6	18,0	1,0	0,3	0,0	72,2	4,1	7,6
MSK	125 520	22 690	1 550	1 506	10	81 837	2 679	9 386
na 1000 obyv.	103,5	18,7	1,3	1,2	0,0	67,4	2,2	7,7
ČR	1 439 747	302 883	20 330	11 013	126	893 351	33 862	101 222
na 1000 obyv.	136,4	28,7	1,9	1,0	0,0	84,6	3,2	9,6

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Nejvíce ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou působí v oblasti velkoobchodu a maloobchodu; oprav a údržby motorových vozidel, tj. více než 19 %. Přestože se jedná o nečetnější kategorii z hlediska převažující činnosti, ve srovnání počtu zaměstnaných osob dle odvětví ekonomické činnosti je až na druhém místě za průmyslovou výrobou, která je druhou nejrozšířenější oblastí zastoupenou přibližně 13,5 %.

Více než 10 % se už pak podílí pouze stavebnictví (12,7 %) a podniky zaměřené na profesní, vědeckou a technickou činnost s 12,4 %. Nejnižší počet subjektů, méně než 0,5 %, je zaznamenám oblasti veřejné správy a ochrany a povinného sociálního zabezpečení.

Největší rozvoj v posledních pěti letech nastal v peněžnictví a pojišťovnictví, jelikož se počet subjektů v tomto odvětví bezmála zdvojnásobil, z původních 77 firem na 152. O přibližně 42 % stoupla registrace v oboru zemědělství, lesnictví, rybařství a 28 % nárůst je evidován u administrativních a podpůrných činností.

Propad v počtu ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou je naopak zaznamenán u informačních a komunikačních činností, a to o více než 30 %. O 14 % méně je firem zaměřující se na velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel. Přestože se u stavebnictví obecně nejvíce projevíly důsledky ekonomické krize, v zájmovém regionu je pokles jen 6%.

Tab. 10: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou se sídlem v SO ORP Třinec dle převažující činnosti

Převažující činnost	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zemědělství, lesnictví, rybařství	255	280	291	265	262	362
Průmysl celkem	704	767	751	720	712	704
Stavebnictví	703	690	704	662	658	661
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	1 156	1 087	1 052	911	977	988
Doprava a skladování	141	160	158	145	141	132
Ubytování, stravování a pohostinství	257	296	299	272	271	268
Informační a komunikační činnosti	128	119	102	100	88	88
Peněžnictví a pojišťovnictví	77	99	126	234	185	152
Činnosti v oblasti nemovitostí	118	120	122	144	148	146
Profesní, vědecké a technické činnosti	630	659	702	658	657	668
Administrativní a podpůrné činnosti	96	111	131	139	121	123
Veřejná správa a ochrana; povinné sociální zabezpečení	18	20	22	22	22	20
Vzdělávání	115	117	119	121	120	118
Zdravotní a sociální péče	134	137	138	141	147	144
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	117	116	132	125	126	126
Ostatní činnosti	412	427	432	424	427	419
Nezjištěno	143	201	223	229	258	259
Celkem	5 204	5 406	5 504	5 313	5 321	5 378

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Největší zaměstnavatelé

V následující tabulce je uveden výčet největších zaměstnavatelů se sídlem ve správním obvodu ORP Třinec včetně rozdělení podle kategorie počtu zaměstnanců a převažující činnosti. Z analýzy vyplývá, že největší počet firem sídlí v Třinci a převažuje zaměření na průmyslovou výrobu.

Jak již bylo zmíněno, největším zaměstnavatelem jsou Třinecké železárny. Významnou roli má také průmyslová zóna Baliny, která byla dokončena v roce 2001. Na ploše 20 ha mají zázemí firmy Vesuvius Solar Crucible, Kern, BZN, JAP Trading, DONGWON CZ, Daechang Seat, Spedex a chráněná dílna Ergon. Zaměstnání zde nachází přes 1 600 osob.

Tab. 11: Největší zaměstnavatelé se sídlem v SO ORP Třinec podle počtu zaměstnanců a převažující činnosti

Obchodní jména	Sídlo	Počet zaměstnanců	Převažující činnost
Třinecké železárny, a. s.	Třinec	5 000–9 999	Výroba surového železa, oceli a ferrosilitin, plochých výrobků, tváření kovů za tepla
Průmyslová zóna Baliny	Třinec	1 500–3 000	Průmyslová výroba
Nemocnice Třinec, p. o.	Třinec	1 000–1 499	Ústavní zdravotní péče
D 5, akciová společnost	Třinec	500–999	Opravy strojů
KOVO Třinec s.r.o.	Třinec	500–999	Ostatní poskytování lidských zdrojů
Nemocnice Podlesí, a.s.	Třinec	500–999	Ústavní zdravotní péče
PR market, s.r.o.	Třinec	500–999	Maloobchod s převahou potravin, nápojů, tabákových výrobků v nespécializovaných prodejnách
Slévárny Třinec, a.s.	Třinec	500–999	Výroba odlitků z litiny
Sochorová válcovna TŽ, a.s.	Třinec	500–999	Výroba surového železa, oceli a ferrosilitin, plochých výrobků, tváření kovů za tepla
Strojírny Třinec, a.s.	Třinec	500–999	Výroba strojů pro metalurgii

Zdroj: Rozbor udržitelného rozvoje území: Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Třinec, 2012

2.4 Trh práce

Ekonomická aktivita obyvatel

16

Z analýzy ekonomické aktivity obyvatel v území SO ORP Třinec vyplývá, že stejně jako v okrese F-M převažuje ekonomicky neaktivní obyvatelstvo nad ekonomicky aktivním. V Moravskoslezském kraji je procento vyrovnané a v ČR naopak převažují ekonomicky aktivní osoby. Správní obvod ORP Třinec má celkově v územním srovnání podprůměrnou míru ekonomické aktivity, která činí 46,7 %.

Co se týká postavení v zaměstnání, více než 38% podíl na celkovém počtu obyvatel správního obvodu je tvořen zaměstnanci, zaměstnavateli, samostatně činnými a pomáhajícími osobami. Zastoupení pracujících studentů či učňů, důchodců a žen na mateřské dovolené je zanedbatelné, nepřesahuje hranici 1,5 %. Kategorie nezaměstnaných se skládá z necelého jednoho procenta osob hledajících první zaměstnání a více než 3 % představují ostatní nezaměstnaní.

U ekonomicky neaktivních obyvatel převažují s bezmála 25 % nepracující důchodci následování žáky, studenty a učni s 15% podílem. Skupina osob v domácnosti, dětí předškolního věku a ostatních závislých osob zaujímá 8 %. Nejméně je osob s vlastním zdrojem obživy, pouhých 1,6 %.

Tab. 12: Obyvatelstvo dle ekonomické aktivity v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011

Ekonomická aktivita		SO ORP		F-M	MSK	ČR
		abs.	%	%	%	%
Obyvatelstvo celkem		54 627	100	100,0	100	100,0
Ekonomicky aktivní		25 487	46,7	47,4	47,7	48,7
v tom	zaměstnaní	23 295	42,6	42,7	41,8	43,9
	zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající	21 800	39,9	39,8	38,7	40,0
	pracující studenti a učni	309	0,6	0,6	0,6	0,8
	pracující důchodci	735	1,3	1,5	1,7	2,2
	ženy na mateřské dovolené	451	0,8	0,8	0,8	0,9
	nezaměstnaní	2 192	4,0	4,7	5,9	4,8
	hledající první zaměstnání	431	0,8	0,8	1,0	0,8
	ostatní nezaměstnaní	1 761	3,2	3,9	4,9	4,0

Ekonomicky neaktivní		27 027	49,4	48,8	47,7	45,8
v tom	nepracující důchodci	13 466	24,7	23,7	23,5	22,1
	ostatní s vlastním zdrojem obživy	897	1,6	1,7	1,6	1,7
	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	4 389	8,0	8,1	8,0	8,2
	žáci, studenti, učni	8 275	15,1	15,3	14,6	13,9
Nezjištěno		2 113	3,9	3,8	4,6	5,5

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

Nezaměstnanost

Mezi léty 2006-2008 došlo k poklesu míry nezaměstnanosti o 4,8 p.b, z 10,5 % na 5,7 %. Na vývoj měl vliv obecně pozitivní ekonomický rozvoj v ČR i ve světě a zahájení provozu Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. v nedalekých Nošovicích včetně aktivit navazujících služeb, které měly příznivý dopad nejen v okrese F-M. Koncem roku 2008 se však začala v území projevovat prohlubující se globální hospodářská a finanční krize a nezaměstnanost začala stoupat. V roce 2009 byl zaznamenán meziroční nárůst o 2,6 p.b., přičemž míra nezaměstnanosti činila 8,3 %. Nezaměstnanost v zájmovém regionu však byla v porovnání s vyššími administrativními celky podprůměrná, vzhledem k MSK byla nižší dokonce až o 3,8 p.b.. Je to dáno zejména minimálním snižováním stavu zaměstnanců v Třineckých železárnách. Z důvodu oživení trhu měla od roku 2010 míra nezaměstnanosti opět klesající tendenci až na 6,9 % v roce 2011.

Údaje za roky 2012 a 2013 nejsou dostupné v požadované podrobnosti a současně Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přešlo na nový ukazatel, tzv. podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Původní registrovaná nezaměstnanost vyjadřovala podíl všech dosažitelných uchazečů o zaměstnání k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu. Kvůli odlišné definici jsou tyto ukazatele nesrovnatelné. Lze však pozorovat, že podíl nezaměstnaných osob má rovněž klesající charakter, a to na všech administrativních úrovních.

Nezaměstnanost má během sledovaného období kolísavý charakter. Celkově je však situace ve správním obvodu ORP Třinec velmi příznivá, neboť vyjma let 2006 a 2007 je nezaměstnanost v územním srovnání dlouhodobě nejnížší.

Nezaměstnanost se mění v průběhu roku v závislosti na rozvoji sezonních prací.

Tab. 13: Míra nezaměstnanosti v letech 2006-2011 a podíl nezaměstnaných v roce 2014 a 2015 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích, k 31. 12. daného roku, v %

Územní jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SO ORP	10,5	8,1	5,7	8,3	8,0	6,9	-	-	6,0	5,1
F-M	10,4	7,9	5,9	9,8	9,5	8,1	-	-	7,0	5,6
MSK	12,6	9,6	8,5	12,1	12,4	11,2	-	-	9,8	8,6
ČR	7,7	6,0	6,0	9,2	9,6	8,6	-	-	7,5	6,2

Zdroj: www.portal.mpsv.cz, vlastní zpracování

Obr. 8: Vývoj míry nezaměstnanosti v letech 2005-2011 a podílu nezaměstnaných v roce 2014 a 2015 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích, k 31. 12. daného roku

18

Zdroj: Portál MPSV, vlastní zpracování

Z důvodu příznivé ekonomické situace na počátku sledovaného období, je patrné snížení počtu evidovaných uchazečů na úřadu práce. Celkově došlo mezi léty 2006-2008 k poklesu uchazečů o takřka polovinu, z původních 2 964 uchazečů na 1 622. Současně byl v zájmovém regionu zaznamenán růst počtu hlášených volných pracovních míst, což se projevilo zvýšením nábory nových zaměstnanců. V roce 2007 bylo evidováno bezmála 370 míst, což je více než dvojnásobek oproti roku 2006. Vyšší počet volných pracovních míst a pokles uchazečů o zaměstnání ovlivnil i vývoj ukazatele počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo, který se snížil na třetinu.

Odrázem aktuálního vývoje na trhu práce v době ekonomické krize byl opětovný nárůst počtu uchazečů o zaměstnání, který kulminoval v roce 2010. Celkem bylo evidováno 2 339 osob, což je o 44 % více než v roce 2008. Situace se promítla i v databázi volných pracovních míst, kterých bylo 3x méně a na jedno volné pracovní místo se průměrně připadalo až 31 uchazečů, tedy pětinašobný nárůst oproti roku 2008.

Postupným ožíváním ekonomiky a snižováním míry nezaměstnanosti/podílu nezaměstnaných osob, bylo na kontaktním pracovišti úřadu práce v Třinci k 31.12.2015 registrováno 1 916. Jedná se o druhou nejnižší hodnotu během sledovaného období. Pracovních příležitostí přibývá, v roce 2015 bylo hlášeno 341 volných pracovních míst, přičemž obdobné a vyšší hodnoty byly naposled vykazovány v letech 2007 a 2008. Ukazatel počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo má rovněž příznivý charakter, jelikož klesl na pouhých 5,6 osob.

V roce 2012 byla zrušena zákonná povinnost zaměstnavatele hlásit příslušnému úřadu práce volná pracovní místa, tedy všechny pozice, které chce firma obsadit zaměstnancem buď uzavřením pracovní smlouvy, DPP nebo DPČ. Přesto jsou hodnoty uvedené v následující tabulce relevantní.

Tab. 14: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP Třinec

Uchazeči o zaměstnání	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Evidovaní	2 964	2 276	1 622	2 279	2 339	2 061	-	-	2 303	1 916
Dosažitelní	2 820	2 162	1 525	2 212	2 149	1 859	-	-	2 228	1 876
v %	95,1	95,0	94,0	97,1	91,9	90,2	-	-	96,7	97,9
Volná pracovní místa	170	369	278	136	76	63	-	-	220	341
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	17,4	6,2	5,8	16,8	30,8	32,7	-	-	10,5	5,6

Zdroj: Úřad práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, Kontaktní pracoviště Třinec

Pozn.: - Údaje v roce 2012, 2013 nejsou dostupné v potřebné podrobnosti

Úřad práce v rozbořech situace na trhu práce v okrese Frýdek-Místek za poslední dekádu uvádí převažující poptávku, tedy hlášená volná pracovní místa zaměstnavateli do databáze úřadu práce, po těchto profesích: manipulační dělník, operátor výroby, dělník ve výrobě, mechanik, opravář, obsluha stacionárních strojů, svářeč, zámečnický, řidič, pracovník ostrahy, skladník – obsluha VZV, obchodní zástupce, pracovník ostrahy, kuchař, číšník – servírka, nástrojař, prodavač a horník.

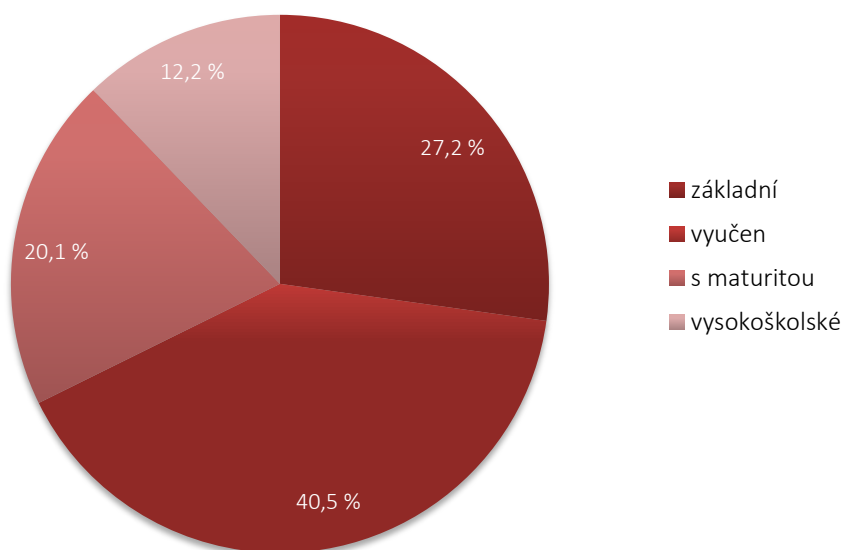
Z výše vyjmenovaných pozic je patrné, že se jedná hlavně o technické obory. Důvody dlouhodobé neobsazenosti těchto volných pracovních míst jsou různé. Mezi hlavní faktory neuspokojené poptávky patří např.: nedostatek osob s požadovanou kvalifikací, směnný provoz (týdenní turnusy), vzdálenost pracoviště mnohdy bez možnosti ubytování, nedostatečná praxe, absence profesního oprávnění, zdravotní předpoklady, nevhodné pracovní podmínky na straně zaměstnavatele apod.

Naopak dlouhodobě převyšující nabídka, tedy sktruktura evidovaných uchazečů o zaměstnání, je zaznamenána v oborech administrativní pracovník, číšník – servírka, prodavač a kuchař.

Sousední okres Karviná, kam občané Třinecka vyjíždí za prací, se potýká s obdobnou situací.

Následující graf vyjadřuje specifický podíl nezaměstnaných osob dle dosaženého vzdělání. Z analýzy území je patrné, že z celkového počtu 1 916 evidovaných uchazečů o zaměstnání největší skupinu, více než 40 %, představují vyučení obyvatelé. Přestože kategorie uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním je s 27,2 % až na druhém místě, tyto osoby se výrazně podílí na dlouhodobé nezaměstnanosti. Naopak uplatnění na trhu práce nachází především absolventi vysokých škol, s podílem nezaměstnaných přibližně 12 % tvoří nejmenší skupinu.

Obr. 9: Vzdělanostní struktura evidovaných uchazečů o zaměstnání k 31.12.2015, v %

Zdroj: Úřad práce ČR, krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Třinec

Z analýzy vyjížďky do zaměstnání dle výsledků SLDB 2011 vyplývá, že více než 45 % zaměstnaných osob v SO ORP Třinec má obec bydliště totožnou s místem pracoviště. Takřka 22 % respondentů uvádí, že dojíždí do jádrového města, tedy do Třince. Budeme-li brát v úvahu území okresu F-M jakožto blízkou dojížďkovou vzdálenost, zahrnuje 80 % vyjížďajících osob.

Tab. 15: Charakteristika vyjížďky do zaměstnání

Vyjížďající		Bystřice	Hnojník	Komorní Lhotka	Košařiska	Nýdek	Ropice	Řeka	Smilovice	Střítež	Třinec	Vendryně	Vělepolí	Celkem
v rámci SO ORP	v rámci obce	128	63	50	6	18	14	9	4	22	4183	59	4	4 560
	do Třince	671	70	67	50	260	176	46	83	109	0	620	24	2 176
	do jiných obcí v SO ORP	40	0	18	7	29	9	4	13	32	301	39	3	495
do jiné obce okresu F-M		90	117	69	16	22	19	14	23	53	339	53	17	832
do jiného okresu MSK		103	91	72	11	39	121	36	51	65	777	99	32	1 497
do jiného kraje		28	6	3	2	12	6	3	3	8	171	22	2	266
do zahraničí		35	5	3	0	5	6	5	2	9	135	21	3	229
Celkem		1 095	352	282	92	385	351	117	179	298	5 906	913	85	10 055

Zdroj: SLDB 2011

3 Charakteristika školství

3.1 Úvod do problematiky

Ve správním obvodu ORP Třinec všechny obce, vyjma Vělopolí, disponují alespoň jedním vzdělávacím zařízením. Konkrétně se v zájmovém regionu nachází 25 mateřských a 23 základních škol. Převažují sloučené organizace, tzn. mateřské školy jsou součástí základních škol. Pouze čtyři základní školy a šest mateřských škol jsou samostatné. Celkem je tedy v území 29 školských zařízení. Zřizovatelem většiny institucí je obec, jež je zřizují jako své příspěvkové organizace. Jedna škola je církevní, jedna spadá pod krajskou správu.

3.2 Předškolní výchova

Celkem je v regionu 25 zařízení poskytující předškolní vzdělávání, respektive 48 včetně odloučených pracovišť. Nejvíce subjektů je soustředěno ve městě Třinci.

Šest mateřských škol jsou samostatnými organizacemi, konkrétně tři zařízení se vyskytují v Třinci a tři ve Vendryni. Mateřská škola v obci Řeka představuje elokované pracoviště ZŠ a MŠ Smilovice, p.o.

Ve školním roce 2015/2016 je v 96 třídách umístěno 2 122 dětí. Průměrný počet dětí na jednu třídu je 22,1. Více než 200 dětí je evidováno v Bystřici a hranici 100 dětí překračuje rovněž Vendryně a Hnojník. Mateřské školy v ostatních obcích disponují menším počtem dětí. Nejmenší průměrnou obsazenost třídy mají v obci Košařiska, konkrétně 15 dětí. Nejvíce dětí na jednu třídu je zaznamenáno v Nýdku, celkem 27.

Údaje o počtu dětí však nejsou zcela přesné, jelikož dítě vzdělávající se v mateřské škole pravidelně po kratší dobu, než odpovídá příslušnému provozu, a další dítě, které se vzdělává ve zbývajících době podle § 34 odst. 9 školského zákona, se zařazují do stejné třídy. Pro účely posouzení souladu s nejvyšším počtem dětí ve třídě podle odstavců 2 a 3 se započítává vždy pouze 1 dítě.

Jedna mateřská škola je zřizovaná krajem a jedna spadá pod správu církve. Zřizovatelem ostatních zařízení předškolního vzdělávání je obec.

Tab. 16 Organizace školního roku 2015/2016 mateřských škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec

Obec	Počet organizací	Počet pracovišť	Počet dětí	Počet tříd	Počet dětí na třídu	Zřizovatel
Bystřice	2	4	223	10	22,3	obec
Hnojník	2	2	103	5	20,6	obec
Komorní Lhotka	1	1	40	2	20	obec
Košařiska	1	1	30	2	15	obec
Nýdek	1	1	54	2	27	obec
Ropice	1	1	59	3	19,6	obec
Řeka	0	1	20	1	20	x
Smilovice	1	1	26	1	26	obec
Střítež	1	2	49	3	16,3	obec
Třinec	12	31	1366	60	22,8	obec, kraj, církev
Vendryně	3	3	152	7	21,7	obec
Vělopolí	0	0	0	0	0	x
Celkem	25	48	2 122	96	22,1	x

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Pozn.: x – údaj se nesleduje

Tab. 17: Přehled mateřských škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec včetně odlučených pracovišť a počtu dětí

Obec	Název školy	Adresa pracoviště	Počet dětí
Bystřice	ZŠ a MŠ Bystřice 848, okr. F-M, p.o.	Bystřice 106	122
		Bystřice 295	20
		Bystřice 402	28
	ZŠ a MŠ Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. F-M, p.o.	Bystřice 440	53
Hnojník	Masarykova ZŠ a MŠ škola Hnojník 120, okr. F-M, p. o.	Hnojník 360	63
	ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník, okr. F-M, p.o.,	Hnojník 466	40
Komorní Lhotka	ZŠ T. G. Masaryka a MŠ Komorní Lhotka, p.o.	Komorní Lhotka 153	40
Košařiska	ZŠ a MŠ, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska, p.o.	Košařiska 70	30
Nýdek	ZŠ a MŠ Nýdek, p.o.	Nýdek 293	54
Ropice	ZŠ a MŠ Ropice, p.o	Ropice 311	59
Smilovice	ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M, p.o.	Smilovice 151	26
		Řeka 80	20
Střítež	ZŠ a MŠ Střítež, okr. F-M, p.o.	Střítež 108	35
		Střítež 151	14
Třinec	Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ, Třinec, p.o	U Splavu 547	24
		Borek 349	21
		Konská 419	89
	ZŠ Petra Bezruče a MŠ Třinec, p.o.	Bezručova 419	38
	ZŠ a MŠ, Třinec, Koperníkova 696, p.o.	Koperníkova 696	93
	ZŠ a MŠ, Třinec, Kaštanová 412, p.o.	Sosnová 367	61
		Habrová 249	48
	ZŠ a MŠ, Třinec, Míru 247, p.o.	Kanada 247	27
		Nebory 126	35
		Osůvky 48	25
	ZŠ a MŠ, Třinec, Oldřichovice 275, p.o.	Karpentná 91	25
	ZŠ a MŠ Gustawa Przeczka s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10, p.o.	Dolní Líštná 172	22
		Oldřichovice - Roveň	18
		Nebory 126	14
		Štefánikova 772	26
		SNP 447	45
	MŠ, Třinec, Nerudova 313, p.o.,	Nerudova 313	97
		SNP 447	56
		Máchova 647	98
	MŠ Čtyřlístek, Třinec, Oldřichovice 670, p.o.	Oldřichovice 670	97
Oldřichovice Ves		28	
Tyra 80		28	
Guty 131		28	
MŠ, Třinec, Slezská 778, p.o.	Slezská 778	100	
	Štefánikova 772	54	
	Janáčkova 498	89	
Církevní ZŠ a MŠ Třinec	Chopinova 463	19	
	Sosnová 367	18	
	Horní Líštná 10	24	

	SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o.	Jablunkovská 241	9
		Kaštanová 268	10
Vendryně	MŠ Vendryně č. 1, okr. F-M, p.o.	Vendryně 1	98
	MŠ - Przedszkole, Vendryně č. 1, okr. F-M, p.o.	Vendryně 1	24
	MŠ - Przedszkole, Vendryně, Zaošší 615, okr. F-M, p.o.	Zaošší 615	30

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Vývoj počtu dětí v běžných třídách mateřských škol

Vývoj počtu dětí v mateřských školách na Třinecku má příznivý charakter. Během poslední dekády se zvýšil celkový počet dětí v běžných třídách z 1 565 na 2 035, což představuje nárůst o 30 %. Obdobný trend zaznamenaly i třídy, jejichž množství stoupl o 25 %.

K největšímu navýšení došlo u mateřské školy zřizované církví, neboť od zahájení činnosti ve školním roce 2007/2008 po rok 2015/2016 se počet dětí čtyřnásobil, z 15 dětí v jedné třídě na 61 dětí rozdělených do tří tříd.

V příspěvkových organizacích města Třince má vývoj počtu dětí kolísavý charakter. Lze však konstatovat, že se počet dětí v běžných třídách navýšil mezi školními roky 2006/2007 až 2015/2016 o takřka 17 %, přičemž maxima bylo dosaženo ve školním roce 2014/2015, kdy bylo evidováno 1 262 dětí v 52 třídách.

Výrazný kladný přírůstek je patrný rovněž u mateřských škol v ostatních obcích správního obvodu ORP Třinec. Během sledovaného období vzrostl o 46 %, z 499 dětí ve 22 třídách na 730 dětí v 34 třídách.

Běžné třídy se v mateřské škole zřizované krajem nevyskytují, tudíž jsou vykazovány nulové hodnoty napříč celou sledovanou časovou řadou.

Tab. 18: Vývoj počtu dětí v běžných třídách mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec

Zřizovatel	Třinec						Okolní obce		Celkem	
	obec		kraj		církev		obec			
Školní rok	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd
2006/2007	1 066	49	0	0	0	0	499	22	1 565	71
2007/2008	1 042	48	0	0	15	1	522	24	1 579	73
2008/2009	1 055	47	0	0	20	1	585	26	1 660	74
2009/2010	1 156	48	0	0	20	1	612	26	1 788	75
2010/2011	1 189	49	0	0	20	1	639	28	1 848	78
2011/2012	1 234	50	0	0	20	1	679	32	1 933	83
2012/2013	1 261	51	0	0	56	3	699	33	2 016	87
2013/2014	1 261	52	0	0	59	3	726	33	2 046	88
2014/2015	1 262	52	0	0	59	3	728	34	2 049	89
2015/2016	1 244	52	0	0	61	3	730	34	2 035	89

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

V rámci běžných tříd mateřských škol jsou individuálně integrovány i děti se zdravotním postižením. Jejich počet je zanedbatelný, na celkovém počtu dětí se podílí max. 0,4 %. Vyjma školního roku 2010/2011, kdy bylo začleněno 13 dětí, tzn. 0,7 %. Nejrozšířenějšími typy zdravotního postižení jsou vady řeči a autismus.

Tab. 19: Děti se zdravotním postižením individuálně integrovaní v běžných třídách mateřských škol podle druhu zdravotního postižení

Druh postižení	2006/ 2007	2007 /2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
Mentální postižení	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
z toho středně těžce	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sluchově postižení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho těžce		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zrakově postižení	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
S vadami řeči	4	5	0	0	11	2	0	0	0	2
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Tělesně postižení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S více vadami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho hluchoslepí	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Vývojové poruchy	0	0	0	0	0	0	3	2	2	1
Autisté	0	0	0	1	2	3	4	3	1	1
Celkem	6	6	0	1	13	5	7	6	4	6

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách mateřských škol

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami je umožněno navštěvovat speciální třídy mateřských škol. Celkem je v území ve školním roce 2015/2016 evidováno 87 dětí rozdělených do 7 speciálních tříd. Napříč sledovanou časovou řadou nelze určit jednoznačný trend.

Na SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o. jsou přijímány děti na základě § 16 odst. 9 školského zákona – děti s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, se závažnými vadami řeči, se závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem.

Ve školním roce 2007/2008 a 2008/2009 byla mateřská škola mimo provoz, proto by měly být v následující tabulce zaznamenány nulové hodnoty. Škola však poskytuje také výchovu a vzdělávání pacientům předškolního věku v Nemocnici Třinec, ul. Kaštanová, tudíž uvedený počet dětí v tabulce odpovídá součtu dětí v mateřské škole a v mateřské škole při zdravotnickém zařízení. Každoročně je zde umístěno 10 dětí, vyjma školního roku 2006/2007, kdy bylo evidováno 9 dětí.

Speciální třídy v Třinci fungují také na MŠ Nerudova, respektive na elokovaném pracovišti MŠ Máchova, dále na MŠ Čtyřlístek v Oldřichovicích. Co se týče ostatních obcí, pouze v Bystřici a Hnojníku jsou provozovány speciální třídy pro děti se sníženými komunikačními schopnostmi, tzv. logopedické třídy.

S rozvojem inkluzivního vzdělávání lze předpokládat nárůst počtu začleněných dětí.

Tab. 20: Vývoj počtu dětí v speciálních třídách mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec

Zřizovatel	Třinec						Okolní obce		Celkem	
	obec		kraj		církev		obec			
Školní rok	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd
2006/2007	46	3	19	2	0	0	29	2	94	7
2007/2008	39	3	10	2	0	0	28	2	77	7
2008/2009	41	3	10	2	0	0	30	2	81	7
2009/2010	41	3	18	2	0	0	26	2	85	7
2010/2011	42	3	18	2	0	0	26	2	86	7
2011/2012	42	3	19	2	0	0	27	2	88	7
2012/2013	40	3	16	2	0	0	26	2	82	7
2013/2014	42	3	19	2	0	0	26	2	87	7
2014/2015	41	3	20	2	0	0	26	2	87	7
2015/2016	42	3	19	2	0	0	26	2	87	7

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Speciální třídy mateřských škol nejvíce navštěvují děti s vadami řeči, průměrně se jedná od 80 % případů. Druhým nejčastějším evidovaným znevýhodněním je mentální postižení, cca 5% dětí, a autismus s přibližně 3,5% podílem.

Tab. 21: Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách podle druhu postižení/znevýhodnění

Druh postižení	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
Mentálně postižení	10	0	0	1	1	3	4	2	3	5
z toho středně těžce	0	0	0	0	0	0	2	1	1	2
z toho těžce	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
z toho hluboké	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sluchově postižení	0	0	0	0	1	2	2	3	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0
Zrakově postižené	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S vadami řeči	75	67	71	71	71	69	65	67	64	65
z toho těžce	0	4	8	4	10	5	6	13	5	13
Tělesně postižené	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S více vadami	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0
z toho hluchoslepí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vývojové poruchy	0	0	0	0	0	1	0	0	3	3
Autisté	0	0	0	1	0	0	1	3	3	3
Třídy v DD, v DgÚ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	85	67	71	74	74	76	72	75	74	77

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

V každé obci regionu se vyskytuje alespoň jedna MŠ, kterou mohou navštěvovat, pokud to provoz školy dovoluje, děti mladší tří let. Počet těchto dětí se během sledovaného období zdvojnásobil, z 203 dětí ve školním roce 2006/2007 na 397 dětí v roce 2015/2016. Pravděpodobně se jedná o důsledek změn v délce rodičovské dovolené. Nejvíce dětí je registrováno v Třinci, průměrně více než 70 % z celkového počtu. Je to způsobeno nejen vyšším počtem obyvatel v jádrovém městě, ale i větším množstvím zařízení poskytujících předškolní vzdělávání a jejich nenaplněné kapacity.

Tab. 22: Vývoj počtu dětí mladších 3 let v MŠ

Obec	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
Bystřice	15	16	8	14	9	20	11	9	53	57
Hnojník	11	5	5	15	6	7	5	3	7	12
Komorní Lhotka	12	5	6	0	4	0	8	3	0	1
Košařiska	1	1	1	0	2	2	7	2	2	1
Nýdek	4	5	10	6	5	3	5	5	7	3
Ropice	8	8	7	12	4	12	4	13	12	11
Řeka	1	5	4	3	1	2	4	4	x	x
Smilovice	5	8	3	5	4	3	2	1	1	7
Střítež	1	1	6	0	8	5	0	8	7	7
Třinec	134	152	164	219	192	195	247	228	271	277
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vendryně	11	10	11	11	19	18	16	13	28	21
Celkem	203	216	225	285	254	267	309	289	388	397

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

V zájmovém území se nevyskytuje žádné zařízení jeslového typu, přínosem je však existence několika zařízení, jež poskytují péči dětem do tří let. Nejvíce subjektů je soustředěno v Třinci – Baby club Kenny, Mateřské centrum Sluníčko, Dětská skupina Mateří douška, Centrum Batole či v rámci služeb Centra sociální pomoci Třinec (Denní stacionář PAPERSEK, Osobní asistence či Dětská skupina PAMPELIŠKA). Mimo Třinec je v obci Ropice evidováno Mateřské centrum Pomněnka a při DDM Bystřice a Třinec jsou jednou týdně provozovány kluby pro maminky s dětmi ve věku 1-3 let.

Z analýzy počtu odmítnutých žádostí o přijetí do mateřské školy je patrné, že se počet navyšoval až do roku 2013/2014, kdy bylo dosaženo maxima s hodnotou 90 neuspokojených žádostí. V porovnání se školním rokem 2006/2007 to představuje 7x více nepřijatých dětí. Od roku 2014/2015 je patrný pokles počtu z důvodu navýšení kapacity v některých zařízeních a poklesem počtu dětí.

Nejvíce odmítnutých žádostí o přijetí je registrováno v Třinci, ovšem s ohledem na velký počet zařízení jsou údaje ve vztahu k ostatním obcím nerelevantní. Dlouhodobě nadprůměrný počet zamítnutých přihlášek je zřejmý v obci Bystřice.

Tab. 23: Počet odmítnutých žádostí o přijetí do MŠ

Obec	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
Bystřice	0	11	3	7	35	8	18	13	4	5
Hnojník	0	0	0	0	0	5	16	5	2	2
Komorní Lhotka	0	0	2	6	3	9	2	3	6	7
Košařiska	0	0	0	7	0	5	5	12	4	6
Nýdek	0	0	0	0	4	0	1	0	0	0
Ropice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Řeka	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Smilovice	0	0	0	0	0	4	2	6	4	0
Střítež	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
Třinec	13	14	0	12	18	38	37	37	12	12
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vendryně	0	0	3	0	0	0	4	13	19	3
Celkem	13	25	8	32	60	69	89	90	52	35

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Vývoj počtu dětí v mateřských školách může být v dalších letech ovlivněn zavedením povinné předškolní docházky, kdy s účinností od 1. ledna 2017 bude stanoveno dětem, které dosáhnou pěti let do měsíce září, nastoupit v následujícím školním roce k povinnému předškolnímu vzdělávání. Předpokládá se i zavedení přednostního přijímání dětí od dvou let.

Vývoj počtu pracovníků

Počet pedagogických pracovníků v MŠ celkově vzrostl o 34 %, což přímo úměrně odpovídá nárůstu počtu dětí. Podíl nekvalifikovaných pracovníků má kolísavý charakter, vyjma školního roku 2011/2012 a 2013/2014 však nepřesahuje 10 %. Značné rozdíly jsou patrné dle zřizovatelů.

Příčinou kolísání míry kvalifikovanosti pedagogických pracovníků může být odchod do důchodu, mateřská dovolená či doplnění potřebného vzdělání.

Nejvyšší a nejproměnlivější zastoupení nekvalifikovaných pedagogických pracovníků je ve speciální mateřské škole. V prvním školním roce sledovaného období disponovala příslušnou aprobační pouze polovina pedagogického sboru. Nulové hodnoty v letech 2007/2008 a 2008/2009 nejsou vypovídající, jelikož byla mateřská škola dva roky mimo provoz. Po znovuotevření ve školním roce 2009/2010 byla plně kvalifikována a v tomto stavu setrvala i v následujícím roce. Posléze došlo k rapidnímu nárůstu neaprobovaných pedagogů na 67 %, ve školním roce 2012/2013 tato hodnota ovšem klesla na 33 %.

Církevní mateřská škola byla zprovozněna ve školním roce 2007/2008, proto je v prvním sledovaném školním roce uvedena nulová hodnota. Počet pedagogických úvazků pozvolna stoupal, výrazný výkyv je zaznamenán až ve školním roce 2012/2013, kdy došlo k trojnásobnému navýšení v souvislosti s otevřením dvou nových tříd. V prvním roce fungování mateřské školy byla evidována 91% nekvalifikovanost, ve školním roce 2008/2009 dokonce 100%. V následujícím roce poklesla na 67 % a po tři roky se ustálila na této hodnotě. K výraznějšímu poklesu došlo teprve ve školním roce 2012/2013, kdy vyučovalo v mateřské škole 22 % nekvalifikovaných pedagogů. V současné době nedisponuje příslušnou aprobační více než 55 %.

Značné rozdíly u obou škol jsou dány malým počtem zaměstnanců, tzn. každá změna se výrazně promítne do statistiky. Nejnižší podíly nekvalifikovaných pedagogických pracovníků jsou patrné u škol zřizovaných obcí.

Tab. 24: Přehled počtu přepočtených pedagogů v MŠ na plně zaměstnané, kvalifikovanost pedagogů

Školní rok	Obec			Kraj			Církev			Celkem		
	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %
2006/2007	130,5	5,2	4,0	2	1	50,0	0	0	0,0	132,5	6,2	4,7
2007/2008	132	8,1	6,1	1	0	0,0	1,1	1	90,9	134,1	9,1	6,8
2008/2009	135,7	6	4,4	1	0	0,0	1	1	100,0	137,7	7,0	5,1
2009/2010	142,7	10	7,0	3	0	0,0	1,5	1	66,7	147,2	11,0	7,5
2010/2011	150	13,8	9,2	3	0	0,0	1,5	1	66,7	154,5	14,8	9,6
2011/2012	160	24,6	15,4	3	2	66,7	1,5	1	66,7	164,5	27,6	16,8
2012/2013	164	11,8	7,2	3	1	33,3	4,5	1	22,2	171,5	13,8	8,0
2013/2014	167,3	23	13,7	3	1	33,3	4,6	1,3	28,3	174,9	25,3	14,5
2014/2015	169,8	9,8	5,8	3	1	33,3	5,4	2,4	44,4	178,2	13,2	7,4
2015/2016	168,3	9,9	5,9	3	1	33,3	5,9	3,3	55,9	177,2	14,2	8,0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

3.3 Základní vzdělávání

V regionu je celkem 23 příspěvkových organizací poskytujících základní vzdělávání, respektive 29 včetně všech odloučených pracovišť, které v současnosti navštěvuje takřka 4 900 žáků rozdělených do 261 tříd.

Na Třinecku je 15 úplných škol, tzn. jedná se o školy s prvním a druhým stupněm, a 8 neúplných pouze s prvním stupněm. Neúplné školy se nachází v obcích do 1 500 obyvatel. Výjimkou je obec Hnojník, který představuje spádovou oblast západní části regionu.

Z hlediska členění podle zřizovatele se na provozu základních škol podílí tři typy zřizovatelů, přičemž drtivá většina je příspěvkovou organizací obce. Jedna škola spadá pod krajskou správu. Konkrétně se jedná o SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o. zřízenou podle § 16 odst. 9 školského zákona, zabezpečující výchovu a vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, středně těžkým a těžkým mentálním postižením v kombinaci s různými dalšími vývojovými i získanými vadami a zdravotními oslabením. Ve školním roce 2005/2006 byla uvedena do provozu rovněž Církevní základní škola Třinec, Kaštanová 412, Třinec – Dolní Líštná, jejím zřizovatelem je Slezská církev evangelická a.v. v Českém Těšíně.

Poměr počtu žáků na jednu třídu základní školy na Třinecku činí 18,7 žáků. Z analýzy je patrné, že průměrně 20,9 žáků je ve třídách v Bystřici, nejméně pak v obci Košařiska, pouze 9,8 žáků.

Tab. 25: Organizace školního roku 2015/2016 základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec

Obec	Počet organizací	Počet pracovišť	Počet žáků	Počet tříd	Počet žáků na třídu	Úplná škola	Neúplná škola	Zřizovatel
Bystřice	2	2	669	32	20,9	2	0	obec
Hnojník	2	2	427	23	18,6	2	0	obec
Komorní Lhotka	1	1	63	4	15,8	0	1	obec
Košařiska	1	1	49	5	9,8	0	1	obec
Nýdek	1	1	150	9	16,7	1	0	obec
Ropice	1	1	80	5	16	0	1	obec
Řeka	0	0	0	0	0	0	0	0
Smilovice	1	1	63	3	21	0	1	obec
Střítež	1	1	77	4	19,3	0	1	obec
Třinec	11	17	2 889	152	19	8	3	obec, kraj, církev
Vendryně	2	2	408	24	17	2	0	obec
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	23	29	4 875	261	18,7	15	8	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Tab. 26: Přehled základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec včetně odloučených pracovišť a počtu žáků

Obec	Název školy	Adresa pracoviště	Počet žáků
Bystřice	ZŠ a MŠ Bystřice 848, okr. F-M, p.o.	Bystřice 848	499
	ZŠ a MŠ Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. F-M, p.o.	Bystřice 366	170
Hnojník	Masarykova ZŠ a MŠ škola Hnojník 120, okr. F-M, p. o.	Hnojník 120	309
	ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník, okr. F-M, p.o.,	Hnojník 6	118
Komorní Lhotka	ZŠ T. G. Masaryka a MŠ Komorní Lhotka, p.o.	Komorní Lhotka 203 *	63

Košařiska	ZŠ a MŠ, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska, p.o.	Košařiska 70 *	49
Nýdek	ZŠ a MŠ Nýdek, p.o.	Nýdek 293	150
Ropice	ZŠ a MŠ Ropice, p.o.	Ropice 146 *	80
Smilovice	ZŠ a MŠ Smilovice, okr. F-M, p.o.	Smilovice 164 *	63
Střítež	ZŠ a MŠ Střítež, okr. F-M, p.o.	Střítež 108 *	77
Třinec	Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ, Třinec, p.o.	U Splavu 550	398
	ZŠ Petra Bezruče a MŠ Třinec, p.o.	Bezručova 418	253
	ZŠ Dany a Emila Zátopkových, Třinec, p.o.	Jablunkovská 501	422
	ZŠ a MŠ, Třinec, Koperníkova 696, p.o.	Koperníkova 696	357
	ZŠ, Třinec, Slezská 773, p.o.	Slezská 773	623
	ZŠ a MŠ, Třinec, Kaštanová 412, p.o.	Kaštanová 412 *	66
	ZŠ a MŠ, Třinec, Míru 247, p.o.	Kanada 247 *	19
		Nebory 165 *	79
		Osůvky 48 *	17
	ZŠ a MŠ, Třinec, Oldřichovice 275, p.o.	Oldřichovice 275 *	172
		Karpentná 91 *	28
	ZŠ a MŠ Gustawa Przewczka s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10, p.o.	PZŠ Nádražní 10	144
		Oldřichovice 210 *	24
PZŠ Koperníkova *		36	
Církevní ZŠ a MŠ Třinec	Kaštanova 412	175	
SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o.	Jablunkovská 241	63	
	Máchova 1134	13	
Vendryně	ZŠ Vendryně 236, okr. F-M	Vendryně 236	298
	Polská ZŠ - Polska Szkoła Podstawowa im. Wisławy Szymborskiej, Vendryně, p.o.	Vendryně 234	110

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Pozn.: * malotřídní škola/odloučené pracoviště

Základní škola v obci Košařiska je jako celek považována za pětiletou, z toho zahrnuje trojtřídní školu českou a dvojtřídní polskou. Stejná situace je v Ropici. Základní školy v Komorní Lhotce a Stříteži představují školy čtyřtřídní. Smilovická škola je malotřídní škola se třemi třídami.

V Třinci jsou evidovány 3 příspěvkové organizace malotřídního charakteru. ZŠ a MŠ Kaštanová 412 je škola čtyřtřídní. ZŠ a MŠ Míru 247 má tři pracoviště. Dvě elokovaná pracoviště jsou jednotřídní a jedno je čtyřtřídní. ZŠ a MŠ Oldřichovice 275 provozuje činnost na dvou adresách, přičemž jedno pracoviště disponuje dvěma třídami a druhé devíti.

ZŠ a MŠ Gustawa Przewczka s polským jazykem vyučovacím je v tab. 27 evidována jako úplná škola, v tab. 29 je však rovněž zahrnuta do výčtu malotřídních škol, jelikož její dvě odloučená pracoviště jsou malotřídní – dvojtřídní a trojtřídní.

Tab. 27: Počet a struktura malotřídních základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2015/2016

Obec	Počet škol	Z toho (včetně odloučených pracovišť)						Celkem tříd
		jednotřídní	dvojtřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětiletá	vícetřídní	
Bystřice	0	0	0	0	0	0	0	0
Hojník	0	0	0	0	0	0	0	0
Komorní Lhotka	1	0	0	0	1	0	0	1
Košařiska	1	0	1	1	0	0	0	2

Nýdek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ropice	1	0	1	1	0	0	0	0	2
Řeka	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smilovice	1	0	0	1	0	0	0	0	1
Střítež	1	0	0	0	1	0	0	0	1
Třinec	4	2	2	1	2	0	1	1	8
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vendryně	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	9	2	4	4	4	0	1	1	15

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Vývoj počtu žáků v běžných třídách základních škol

Co se týče vývoje počtu žáků v běžných třídách, na počátku sledovaného období, tedy ve školním roce 2006/2007, navštěvovalo základní školy celkem 5 202 žáků rozdělených do 263 tříd. Posléze docházelo k postupnému úbytku až na 4 775 žáků ve školním roce 2015/2016. Z toho vyplývá, že počet žáků se během deseti let snížil o více než 300 žáků, což představuje 8 % pokles.

Je však zapotřebí rozlišovat vývoj počtu žáků v jádrovém městě a v okolních obcích. Z analýzy je zřejmé, že na úbytku počtu žáků se podílí především třinecké obecní školy a základní škola zřizovaná krajem. U zmiňovaných obecních škol pokles atakuje 15 %, z 3 083 žáků na 2 618. Církevní základní školu navštěvovalo 149 ve školním roce 2006/2007 a během sledovaného období je pozorován nárůst až na 175 ve školním roce 2015/2016. Přírůstek tedy činí více než 17 %. Počet tříd je konstantní.

Vývoj počtu žáků na základních školách v obcích správního obvodu ORP Třinec má kolísavý průběh. Mezi školními roky 2006/2007 až 2010/2011 došlo k snížení stavu, z 1 970 žáků na 1 779, což je 10% úbytek. V následujících letech se rovnoměrně počet žáků zvyšuje až na 1 986 ve školním roce 2015/2016, hodnota je tedy o 0,8 % vyšší než na počátku sledovaného období.

Tab. 28: Vývoj počtu žáků v běžných třídách v SO ORP Třinec

Zřizovatel	Třinec						Okolní obce		Celkem	
	obec		kraj		církev		obec			
Školní rok	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd
2006/2007	3 083	150	0	0	149	9	1 970	104	5 202	263
2007/2008	2 928	147	0	0	155	9	1 898	103	4 981	259
2008/2009	2 839	142	0	0	168	9	1 823	100	4 830	251
2009/2010	2 714	136	0	0	169	9	1 808	101	4 691	246
2010/2011	2 657	129	0	0	169	9	1 779	101	4 605	239
2011/2012	2 580	127	0	0	173	9	1 815	102	4 568	238
2012/2013	2 548	125	0	0	168	9	1 833	101	4 549	235
2013/2014	2 589	123	0	0	176	9	1 901	106	4 666	238
2014/2015	2 618	126	0	0	181	9	1 960	110	4 759	245
2015/2016	2 618	129	0	0	175	9	1 986	109	4 779	247

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

V běžných třídách jsou individuálně integrovaní žáci se zdravotním postižením. Počet integrovaných žáků na základních školách v regionu se během sledovaného období ztrojnásobil. Z původních 70 začleněných žáků ve školním roce 2006/2007 se navýšil na 219 žáků ve školním roce 2015/2016. Průměrně více než 40 % žáků trpí vývojovými poruchami učení. U bezmála 22 % žáků

se setkáváme s poruchami řeči a u 18 % s vývojovými poruchami chování. Méně početná je pak skupina autistů s 9 % a zanedbatelné množství je evidovaných žáků s mentálním, sluchovým nebo tělesným postižením.

Tab. 29: Žáci se zdravotním postižením individuálně integrovaní v běžných třídách základních škol podle druhu zdravotního postižení

Druh postižení	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
Mentální postižení	3	5	4	5	4	3	2	5	4	7
z toho středně těžce	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sluchově postižení	4	5	4	4	5	4	2	2	2	4
z toho těžce	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
Zrakově postižení	1	1	1	1	2	1	2	2	1	0
z toho těžce	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
S vadami řeči	0	3	1	8	10	15	19	23	39	46
z toho těžce	0	0	0	0	0	1	0	0	5	2
Tělesné postižení	7	10	8	9	10	7	7	4	6	6
z toho těžce	1	1	1	3	2	2	2	0	0	0
S více vadami	2	5	5	4	3	3	2	3	2	0
z toho hluchoslepí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vývojové poruchy učení	52	50	57	73	64	62	59	60	65	97
Vývojové poruchy chování	0	0	13	16	13	19	26	28	27	40
Autisté	1	2	2	5	6	6	8	12	13	19
Celkem	70	81	95	125	117	120	127	139	159	219

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

31

Vývoj počtu žáků ve speciálních třídách základních škol

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vyhrazeny speciální třídy. V zájmovém území bylo ve školním roce 2006/2007 bylo k dispozici 24 tříd, které navštěvovalo 212 žáků. Během sledované časové řady došlo k poklesu o více než polovinu. Ve školním roce 2015/2016 je evidováno pouhých 96 žáků ve 14 třídách. Značný úbytek oproti předchozím létům je způsobením zaváděním inkluzivního vzdělávání, tzn. umístováním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd.

Převážná většina tříd je zřízena na již zmiňované o SŠ, ZŠ a MŠ, Třinec, Jablunkovská 241, p.o. a dvě speciální třídy fungují na ZŠ Dany a Emila Zátokových v Třinci zřizované městem Třinec. Na církevní škole, ani na školách v ostatních obcích správního obvodu ORP Třinec se speciální třídy nevyskytují.

Z analýzy je patrný rozdíl počtu žáků na třídu vyplývající z vyhl. č. 27/2016 Sb. § 25 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a vyhlášky č. 48/2005 ve znění vyhlášky č. 197/2016 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Průměrný počet žáků na třídu ve speciální škole je 7, kdežto na běžné základní škole je průměrný počet žáků vyšší, cca 11.

Tab. 30: Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách základních škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec

Zřizovatel	Třinec						Okolní obce		Celkem	
	obec		kraj		církev		obec		počet žáků	počet tříd
Školní rok	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků	počet tříd		
2006/2007	85	7	127	17	0	0	0	0	212	24
2007/2008	63	5	119	16	0	0	0	0	182	21
2008/2009	58	5	116	16	0	0	0	0	174	21
2009/2010	12	1	124	16	0	0	0	0	136	17
2010/2011	9	1	116	16	0	0	0	0	125	17
2011/2012	34	3	106	15	0	0	0	0	140	18
2012/2013	35	3	95	14	0	0	0	0	130	17
2013/2014	21	2	90	14	0	0	0	0	111	16
2014/2015	19	2	84	13	0	0	0	0	103	15
2015/2016	20	2	76	12	0	0	0	0	96	14

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Všem školám a školským zařízením ukládá školský zákon vytvářet předpoklady nejen pro vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i vzdělávání nadaných dětí a žáků. Hovoří o tom § 17–19 zákona 561/2004 Sb., školského zákona.

Z následující tabulky lze vyčíst, že počet mimořádně nadaných žáků v území SO ORP Třinec je zanedbatelný. Napříč desetiletou časovou řadou se počet těchto žáků pohybuje v intervalu 0-3 za celé území, vyjma školního roku 2007/2008, kdy je registrováno 8 nadaných žáků.

32

Školy při vzdělávání mimořádně nadaných žáků nabízí různé způsoby výuky. Jedná se například o výuku podle individuálních vzdělávacích plánů měnících se dle potřeb žáka, zadávání náročnějších specifických samostatných úloh, zapojování do samostatných rozsáhlejších prací a projektů, pověřování vedením a řízením skupin při skupinové práci, vnitřní diferenciaci žáka v některých předmětech, účast ve výuce některých předmětů ve vyšších ročnících apod.

Tab. 31: Vývoj počtu nadaných žáků v obcích SO ORP Třinec

Obec	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Bystřice	0	4	0	0	0	0	0	0	0	1
Hnojník	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Komorní Lhotka	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Košařiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nýdek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ropice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Řeka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smilovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Střítež	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Třinec	1	4	2	1	2	0	0	0	0	2
Vělopolí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vendryně	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	2	8	2	1	2	0	0	0	0	3

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Polská menšina se na celkovém počtu obyvatel SO ORP Třinec podílí průměrně 16 %. V obcích s podílem polské národnosti přesahující 20 % fungují, vyjma Smilovic, školy s polským jazykem vyučovacím. Největší zastoupení obyvatel polské národnosti je v Bystřici, Vendryni a Třinci, kde jsou zřízeny polské školy. V Ropici a v obci Košařiska jsou evidovány polské třídy. Přestože v Hnojníku je menšina zastoupena necelými 11 %, v obci se nachází devítiletá polská škola. Hnojník představuje spádovou oblast okolních škol (Komorní Lhotka, Střítež, Smilovice,...). Z tohoto pohledu se již procentuální poměr národností mění.

Tab. 32: Národnostní složení obyvatel v obcích SO ORP Třinec dle výsledků SLDB 2011

Obec	Národnost				Počet obyvatel celkem	% polské národnosti
	česká	polská	slovenská	ostatní		
Bystřice	2 988	1 254	58	897	5 197	24,1
Hnojník	996	161	29	293	1 479	10,9
Komorní Lhotka	836	186	22	206	1 250	14,9
Košařiska	183	96	3	72	354	27,1
Nýdek	1 187	378	17	406	1 988	19,0
Ropice	832	359	26	269	1 486	24,2
Řeka	326	69	12	88	495	13,9
Smilovice	427	155	6	126	714	21,7
Střítež	612	128	12	229	981	13,0
Třinec	22 771	4 868	931	7 693	36 263	13,4
Vendryně	2 276	1 078	50	733	4137	26,1
Vělopolí	156	37	5	83	281	13,2
Celkem	33 590	8 769	1 171	11 095	54 625	16,1

Zdroj: SLDB 2011

Tab. 33: Počet žáků ve školách a třídách s polským jazykem vyučovacím v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2015/2016

Obec	Polská škola		Polská třída	
	počet tříd	počet žáků	počet tříd	počet žáků
Bystřice	9	170	–	–
Hnojník	9	118	–	–
Komorní Lhotka	–	–	–	–
Košařiska	–	–	3	31
Nýdek	–	–	–	–
Ropice	–	–	2	26
Řeka	–	–	–	–
Smilovice	–	–	–	–
Střítež	–	–	–	–
Třinec	15	204	–	–
Vendryně	8	110	–	–
Vělopolí	–	–	–	–

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Vývoj počtu pracovníků v ZŠ

Přepočtený počet pedagogů na základních školách v regionu se během sledovaného období snížil o více než 13 %. Hodnota přibližně kopíruje pokles počtu žáků. Podíl nekvalifikovaných pracovníků má proměnlivý charakter, vyjma školního roku 2006/2007 a 2010/2011 však nepřesahuje 10 %. Značné rozdíly jsou patrné dle zřizovatelů.

Nejnižší podíl nekvalifikovaných pedagogických pracovníků je v obecních školách, ve sledovaném období činí průměrně 7,3 %, přičemž je patrný pokles počtu neaprobovaných učitelů o více než 7 p.b. Během sledovaného období je průměrně nejvyšší neaprobovanost 13,6 % evidována u speciální školy zřizované krajem. V současné době zde nedisponuje příslušnou aprobační více takřka 8 % sborovny, v poslední dekádě však došlo k poklesu od 31 p.b.

Tab. 34: Vývoj počtu přepočtených pedagogů v ZŠ na plně zaměstnané, kvalifikovanost pedagogů

Školní rok	Obec			Kraj			Církev			Celkem		
	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	Nekvalifikovaných v %
2006/2007	376,4	41	10,9	30,2	11,7	38,7	12,4	1	8,1	419,0	53,7	12,8
2007/2008	366,1	31,5	8,6	22,7	3,7	16,3	12,9	0	0,0	401,7	35,2	8,8
2008/2009	354,5	30,3	8,5	20,5	0,7	3,4	13	1	7,7	388,0	32,0	8,2
2009/2010	347,1	30,2	8,7	20,1	1,1	5,5	12,9	1,7	13,2	380,1	33,0	8,7
2010/2011	331,4	35,6	10,7	20,5	2,2	10,7	13,3	0	0,0	365,2	37,8	10,4
2011/2012	334,7	25,5	7,6	18,8	2,7	14,4	14,3	1,4	9,8	367,8	29,6	8,0
2012/2013	328	21,3	6,5	18,1	2,1	11,6	15,1	2,1	13,9	361,2	25,5	7,1
2013/2014	328	15,9	4,8	17,5	1,4	8,0	14,2	3	21,1	359,7	20,3	5,6
2014/2015	333,9	10,4	3,1	15,5	2,8	18,1	14	3,3	23,6	363,4	16,5	4,5
2015/2016	333,3	11,1	3,3	15,4	1,2	7,8	14,2	1,2	8,5	362,9	13,5	3,7

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Napříč celou sledovanou časovou řadou lze obecně říci, že fyzický počet asistentů pedagogů pro děti/žáky se zdravotním postižením konstantně roste, mezi školními roky 2006/2007 a 2015/2016 se navýšil takřka osminásobně. Z analýzy je ovšem patrné, že se mnohdy jedná o zaměstnance na částečný úvazek.

V území nejsou zaměstnaní žádní asistenti pedagogů pro děti/žáky se sociálním znevýhodněním. Počet vychovatelů, psychologů a speciálních pedagogů je zanedbatelný a rovněž nejsou zaměstnaní na plný úvazek.

Tab. 35: Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků škol

Školní rok	Osoby	Asistenti pedagogů		Vychovatelé	Psychologové	Speciální pedagogové	Výchovní poradci
		pro děti/žáky se zdravotním postižením	pro děti/žáky se sociálním znevýhodněním				
2006/2007	FO	7	0	0	1	0	21
	Přep.	4,8	0	0	0,5	0	X
2007/2008	FO	14	0	0	2	0	24
	Přep.	10,2	0	0	1,5	0	X
2008/2009	FO	22	0	0	3	1	22
	Přep.	15,6	0	0	1,8	0,1	X
2009/2010	FO	22	0	4	3	1	23
	Přep.	17,3	0	2,4	1,8	0,1	X
2010/2011	FO	27	0	3	2	2	20
	Přep.	20,9	0	2	0,8	0,6	X
2011/2012	FO	33	0	1	2	2	17
	Přep.	22,5	0	0,8	0,8	0,6	X
2012/2013	FO	32	0	1	2	3	19
	Přep.	20,3	0	0,8	0,8	0,3	X
2013/2014	FO	40	0	2	2	0	17
	Přep.	27,1	0	1,8	0,8	0	X
2014/2015	FO	49	0	2	3	0	20
	Přep.	34	0	1,8	1	0	X
2015/2016	FO	55	0	0	3	2	19
	Přep.	35,6	0	0	1	1,5	X

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Pozn.: X přepočtený počet se neuvádí

Školní jídelny

Stravování pro více než 6 200 žáků zajišťuje 35 jídelen a 20 výdejů stravy. Počet stravovaných žáků se navýšil takřka o 14 %, přičemž je patrný rozdíl dle druhu školy. V MŠ je evidován nárůst o 26 %, u základních škol jen o 10 %.

Tab. 36: Školní jídelny a výdejny stravy v obcích SO ORP Třinec

Obec	Školní jídelna	Výdejna stravy
Bystřice	2	3
Hnojník	3	0
Komorní Lhotka	1	1
Košařiska	1	0
Nýdek	1	0
Ropice	1	1
Řeka	0	1
Smilovice	1	1
Střítež	1	1
Třinec	21	11
Vělopolí	0	0
Vendryně	3	1
Celkem	35	20

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Tab. 37: Počet strávníků ve školních jídelnách

Školní rok	Počet stravovaných žáků	z toho v		Ostatní	Celkem
		MŠ	ZŠ		
2006/2007	5 510	1 623	3 808	1 269	6 806
2007/2008	5 563	1 625	3 849	1 326	6 889
2008/2009	5 585	1 706	3 798	1 414	6 999
2009/2010	5 617	1 838	3 721	1 379	7 014
2010/2011	5 670	1 886	3 739	1 473	7 143
2011/2012	5 793	1 982	3 777	1 555	7 348
2012/2013	5 860	2 020	3 799	1 427	7 287
2013/2014	5 992	2 050	3 906	1 437	7 429
2014/2015	6 172	2 057	4 073	1 434	7 606
2015/2016	6 271	2 049	4 173	1 437	7 708

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

3.4 Docházka do škol a dokončení základního vzdělávání

Z analýzy povinné školní docházky vyplývá, že počet absolventů základních škol klesl mezi školními roky 2006/2007 a 2015/2016 o více než třetinu, což je dáno celkovým úbytkem žáků.

Během sledovaného období není evidován žádný žák, který ukončil povinnou školní docházku v 1.- 5. nebo v 6. ročníku. Žáci, kteří ukončili docházku v 10. ročníku, představují absolventy základní školy speciální v Třinci.

36

Struktura žáků, kteří přešli na nižší stupeň víceletého gymnázia, je rozdílná. Počet žáků odcházející ze 7. tříd výrazně převažuje počet žáků z 5. ročníků. Osmileté gymnázium se nachází v Českém Těšíně a ročně se otevírá pouze jedna třída. Šestileté gymnázium v Třinci otevírá ročně dvě třídy a současně je pro žáky vzdálenostně i časově dostupnější.

Počet žáků 1. ročníku s dostatečným odkladem povinné školní docházky je zanedbatelný. Vyjma školního roku 2008/2009 nebyla překročena hranice 6 žáků. K odkladu se přistupuje v případech, kdy se u žáka nejpozději do konce prvního pololetí prvního ročníku plnění povinné školní docházky projeví nedostatečná tělesná či duševní vyspělost.

Tab. 38: Vývoj počtu žáků, kteří odešli ze základní školy

Školní rok	Třída	Žáci, kteří dokončili ZŠ	Žáci, kteří ukončili školní docházku v ročníku							Žáci, kteří přešli do SŠ z ročníku		Žáci 1. ročníku s dodatečným odkladem povinné školní docházky
			1.-5.	6.	7.	8.	9.	10.	5.	7.		
2006/2007	běžná	680	0	0	1	4	675	0	5	80	5	
	speciální	31	0	0	0	0	29	2	0	0	0	
2007/2008	běžná	593	0	0	0	6	587	0	8	73	0	
	speciální	36	0	0	0	19	13	4	0	0	0	
2008/2009	běžná	596	0	0	0	13	583	0	6	58	6	
	speciální	12	0	0	0	0	11	1	0	0	0	
2009/2010	běžná	534	0	0	0	7	527	0	4	55	4	
	speciální	13	0	0	0	0	12	1	0	0	0	
2010/2011	běžná	490	0	0	2	9	479	0	2	53	2	
	speciální	18	0	0	0	0	12	6	0	0	0	
2011/2012	běžná	542	0	0	0	11	531	0	8	48	0	
	speciální	19	0	0	0	0	14	5	0	0	0	

2012/2013	běžná	475	0	0	1	8	466	0	1	22	1
	speciální	16	0	0	0	0	10	6	0	0	0
2013/2014	běžná	468	0	0	1	12	455	0	4	27	2
	speciální	16	0	0	0	0	10	6	0	0	0
2014/2015	běžná	535	0	0	0	11	524	0	32	27	0
	speciální	13	0	0	0	0	8	5	0	0	0
2015/2016	běžná	455	-	-	0	7	448	0	35	25	1
	speciální	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

3.5 Zájmové a neformální vzdělávání

U každé základní školy v SO ORP Třinec funguje školní družina, vyjma subjektu zřizovaného církví. Většina družin má ranní i odpolední provoz. Ranní družiny bývají nejčastěji otevřeny od 6:30 do 7:30, odpolední od 11:30 do 16:00.

Tab. 39: Počet školních družin v obcích SO ORP Třinec

Obec	Zřizovatel		
	kraj	obec	ostatní
Bystřice	0	3	0
Hnojník	0	2	0
Komorní Lhotka	0	1	0
Košařiska	0	2	0
Nýdek	0	1	0
Ropice	0	1	0
Řeka	0	0	0
Smilovice	0	1	0
Střítež	0	2	0
Třinec	1	15	0
Vělopolí	0	0	0
Vendryně	0	2	0
Celkem	1	30	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Mezi školními roky 2006/2007 a 2015/2016 se počet zapsaných účastníků navýšil o cca 67 %. Družiny navštěvují především žáci prvního stupně. V rámci družin děti mohou navštěvovat zájmové kroužky. Většinou to jsou sportovní, výtvarné či jazykové kroužky.

Školní klub provozují pouze dvě školy, konkrétně škola zřizovaná krajem a česká základní škola v Hnojníku. Školní klub na speciální škole byl uveden do provozu ve školním roce 2007/2008 s konstantním počtem 10 žáků, od 1.9.2016 je však klub zrušený. Školní klub v Hnojníku funguje od školního roku 2009/2010. Od tohoto roku se celkový počet zapsaných účastníků za oba školní kluby pohybuje kolem 70 žáků. V celkovém počtu zapsaných účastníků tato hodnota tvoří pouhých 3,5 %.

Tab. 40: Vývoj počtu oddělení a zapsaných účastníků ve školních družinách a ve školních klubech

Školní rok	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2006/2007	48	1 164	32	1 196
2007/2008	50	1 256	42	1 298
2008/2009	52	1 284	30	1 314
2009/2010	55	1 334	92	1 426
2010/2011	56	1 355	95	1 450
2011/2012	59	1 398	62	1 460
2012/2013	60	1 472	80	1 552
2013/2014	70	1 683	99	1 782
2014/2015	73	1 798	91	1 889
2015/2016	76	1 970	25	1 995

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Z analýzy vyplývá, že na jedno oddělení školní družiny, respektive klubu, připadá jeden vychovatel.

Tab. 41: Vývoj počtu pedagogických pracovníků školních družin a školních klubů v SO ORP Třinec

Školní rok	Vychovatelé				Ostatní pedagogičtí pracovníci			
	Interní		externí	celkem	interní		externí	celkem
	fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav	
2006/2007	49	36	0	49	0	0	0	0
2007/2008	51	38,3	1	52	3	2,4	0	3
2008/2009	54	39,4	0	54	0	0	0	0
2009/2010	60	41,9	0	60	0	0	0	0
2010/2011	66	43,1	0	66	0	0	0	0
2011/2012	65	44,1	0	65	0	0	0	0
2012/2013	67	45	0	67	1	0,2	0	1
2013/2014	76	48,3	7	83	0	0	0	0
2014/2015	71	49	6	77	0	0	0	0
2015/2016	76	52,9	3	79	0	0	0	0

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Děti a žáci mohou navštěvovat dvě základní umělecké školy. Moravskoslezský kraj je zřizovatelem Základní umělecké školy, Třinec, Třanovského 596, p. o., jež má pobočku v Bystřici. Soukromá základní umělecká škola TUTTI MUSIC, spol. s r.o. se sídlem v Třinci má elokované pracoviště v Bystřici a Vendryni. Školy nabízí výuku v oborech tanečních, výtvarných, literárně dramatických a hudebních.

Počet zapsaných žáků ZUŠ během deseti let vrostl o cca 14 %, z 1 022 ve školním roce 2006/2007 na 1 170 ve školním roce 2015/2016. Největší zájem je o hudební obory, kde došlo k navýšení o 23 %.

Tab. 42: Vývoj počtu žáků na základních uměleckých školách dle oboru

Školní rok	Obor					Žáci celkem
	taneční	výtvarný	literárně dramatický	hudební s výukou		
				individuální	kolektivní	
2006/2007	68	164	50	729	11	1 022
2007/2008	70	162	46	737	13	1 031
2008/2009	74	167	44	753	0	1 038
2009/2010	84	185	40	785	0	1 094
2010/2011	78	177	40	809	0	1 104
2011/2012	68	194	29	827	0	1 118
2012/2013	60	190	37	844	0	1 131
2013/2014	53	199	41	873	0	1 166
2014/2015	55	173	45	887	0	1 162
2015/2016	55	173	43	899	0	1 170

Zdroj: ZUŠ, vlastní zpracování

Z analýzy vyplývá, že výuku v ZUŠ zajišťují především interní učitelé, jejichž počet vzrostl přímo úměrně s ohledem na počet žáků, tzn. došlo přibližně k 14% navýšení a současně nejvíce pedagogů je zastoupeno v hudebním oboru. Na počátku sledovaného období nejsou evidováni žádní externí pracovníci, posléze se podílí na celkovém počtu max. 13 %.

Tab. 43: Vývoj počtu učitelů ZUŠ dle oboru

Školní rok	Interní učitelé dle oboru					Externí učitelé dle oboru				
	taneční	výtvarný	liter. dram.	hudební	celkem	taneční	výtvarný	liter. dram.	hudební	celkem
2006/2007	1	2	1	54	58	0	0	0	0	0
2007/2008	1	2	1	55	59	0	0	0	0	0
2008/2009	1	2	1	47	51	0	0	0	6	6
2009/2010	1	2	2	49	54	0	1	0	7	8
2010/2011	1	2	3	51	57	0	1	0	7	8
2011/2012	1	2	2	52	57	0	1	0	5	6
2012/2013	2	2	2	53	59	0	1	0	7	8
2013/2014	2	2	3	59	66	0	1	0	8	9
2014/2015	3	3	2	58	66	0	1	0	9	10
2015/2016	2	3	2	59	66	0	2	1	7	10

Zdroj: ZUŠ, vlastní zpracování

Evidenční počet učitelů, respektive pedagogů přepočtených na plně zaměstnané, znázorňuje, že mnoho interních vyučujících není zaměstnáno na celý úvazek. Pouze jeden učitel v tanečním oboru disponoval plným úvazkem mezi školními roky 2006/2007 a 2011/2012. Celkově měl počet přepočtených pracovníků mírně vyšší tempo růstu než fyzický počet, konkrétně bezmála o 18 % napříč sledovanou časovou řadou.

Tab. 44: Vývoj počtu učitelů ZUŠ přepočtených na plně zaměstnané dle oboru

Školní rok	Interní učitelé dle oboru					Externí učitelé dle oboru				
	taneční	výtvarný	liter. dram.	hudební	celkem	taneční	výtvarný	liter. dram.	hudební	celkem
2006/2007	1,00	1,80	1,00	34,40	38,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007/2008	1,00	1,80	1,00	34,40	38,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008/2009	1,00	1,90	1,00	34,10	37,90	0,00	0,00	0,00	0,90	0,90
2009/2010	1,00	1,80	1,00	35,20	38,90	0,00	0,08	0,00	0,82	0,90
2010/2011	1,00	1,90	1,00	35,88	39,68	0,00	0,08	0,00	1,06	1,14
2011/2012	1,00	2,00	0,70	36,53	40,23	0,00	0,15	0,00	0,77	0,92
2012/2013	1,10	2,00	0,70	36,00	39,80	0,00	0,15	0,00	1,17	1,32
2013/2014	1,00	2,00	1,00	38,94	42,94	0,00	0,15	0,00	1,45	1,60
2014/2015	0,90	2,00	1,00	39,91	43,81	0,00	0,15	0,00	1,12	1,27
2015/2016	0,90	2,00	0,90	41,21	45,01	0,00	0,23	0,20	1,15	1,58

Zdroj: ZUŠ, vlastní zpracování

Ve sledovaném regionu jsou provozovány dva domy dětí a mládeže, které se nachází v Třinci a Bystřici. Obě střediska volného času jsou zřizována obcí.

Počet zájmových útvarů má napříč sledovanou časovou řadou kolísavý charakter, obecně však lze sledovat nárůst počtu kroužků. Třinecký dům dětí a mládeže nabízí kroužky z oblasti tělovýchovy, techniky, společenských a přírodních věd, estetiky a pěveckých sborů. Do zájmových útvarů se mohou hlásit i handicapované děti.

V DDM Bystřice je možné se zapsat na kroužek z hudební, výtvarné, sportovní, taneční či jazykové oblasti. Většina aktivit je provozována od října do června. Pracovníci středisek připravují kromě zájmových kroužků také jednorázové a pravidelné akce pro děti, mládež, rodiče i ostatní zájemce, které probíhají formou soutěží, turnajů, přednášek, výstav apod. Během prázdnin obě střediska pořádají příměstské a pobytové tábory, případně i soustředění.

Účastníci obou středisek se pravidelně zúčastňují různých soutěží, přičemž vynikajících výsledků dosahují především třinečtí lodní modeláři a bystřické břišní tanečnice a mažoretky.

Počet účastníků rovněž narůstá. Z hlediska struktury zapsaných účastníků převažují žáci základních škol nad dětmi v předškolním vzdělávání.

Tab. 45: Vývoj počtu zájmových kroužků a počtu účastníků středisek volného času

Školní rok	Počet zájmových útvarů (kroužků)	Počet účastníků			
		žáci, studenti, VOŠ	děti	ostatní	celkem
2006/2007	115	0	0	0	1 127
2007/2008	102	770	129	192	1 091
2008/2009	108	829	175	264	1 268
2009/2010	116	832	118	412	1 362
2010/2011	131	910	162	520	1 592
2011/2012	118	1 038	234	296	1 568
2012/2013	133	1 038	226	384	1 648
2013/2014	147	1 223	167	437	1 827
2014/2015	172	1 330	197	445	1 972
2015/2016	157	1 315	199	357	1 871

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Vedení kroužků zabezpečuje řada pedagogických pracovníků, jejichž počet koresponduje s množstvím otevřených kroužků v daném školním roce, tzn. počet osob je kolísavý. Většinu zaměstnanců středisek volného času tvoří externí pedagogičtí pracovníci, stav je ve srovnání s internisty mnohdy více než osminásobný. Z analýzy rovněž vyplývá, že kmenoví pracovníci jsou ve většině případů zaměstnaní na celý úvazek. Ostatní pracovníci DDM jsou také převážně stálí zaměstnanci zařízení.

Tab. 46: Vývoj počtu pedagogických pracovníků středisek volného času

Školní rok	Pedagogičtí pracovníci				Ostatní pracovníci			
	interní		externí	Celkem	interní		externí	celkem
	fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav	
2006/2007	8	7,9	69	77	6	5,9	3	9
2007/2008	7	6,8	62	69	6	5,8	2	8
2008/2009	9	8	73	82	9	8,1	1	10
2009/2010	8	6,5	71	79	8	7,4	2	10
2010/2011	8	7	78	86	8	7,5	3	11
2011/2012	9	7,5	76	85	7	6,5	3	10
2012/2013	9	6,8	92	101	7	6,5	5	12
2013/2014	8	6,8	86	94	-	-	-	-
2014/2015	8	6,9	105	113	-	-	-	-
2015/2016	7	7	87	94	-	-	-	-

Zdroj: Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Třinec, vlastní zpracování

Pozn.: - údaj se nesleduje

41

Základní školy nejčastěji spolupracují s oběma domy dětí a mládeže, s místními sportovními kluby, s Městskou knihovnou Třinec a s Místní knihovnou Bystřice. Spolupráce probíhá prostřednictvím besed pro žáky, účastí na různých soutěžích, organizací tematických akcí (Den dětí, Den Země), organizací lyžařských, plaveckých a jazykových kurzů.

Následující tabulka obsahuje souhrn významných pravidelně konaných akcí pro děti, žáky a veřejnost.

Tab. 47: Významné akce

Organizace	Pořádané akce
DDM Třinec	Příměstské tábory (8-10 táborů/rok)
	Pobytové akce do 5 dní (27-43 akcí/rok)
	Tábory a pobytové akce nad 5 dní (6-8 táborů/rok)
	Karneval, Dětský den, Den Země, Prázdniny v Třinci, taneční a pěvecká vystoupení, Mikuláš, Akademie pro maminky, výstavy, soustředění, pobyty na horách, dětské supershow, workshopy
DDM Bystřice	Pobytový tábor
	Mini tábor
	Víkendové soustředění
	Letní taneční škola
	Den Země, Den dětí, Halloween, Rozloučení s létem, Maškarní karneval, Setkání s Mikulášem, pěvecké a výtvarné soutěže, kreativní dílny, sportovní turnaje a soutěže, výstava Vánoční inspirace, Jarní revue
Knihovna Třinec	Čtenářské kluby (zaměřené na popularizaci četby): Čteme (si), MRKni- máme rádi knížky
	Soutěž (zaměřeno na propagaci kvalitní literatury): Lovci perel
	Volnočasové akce: Noc s Andersenem, Pohádkový les, Večerníčky na živo, Den pro dětskou knihu

Zdroj: vlastní šetření

Město Třinec již 12. rokem pořádá „Prázdniny v 3nci“. Hlavní myšlenkou při zrodu této akce bylo smysluplné trávení volného času dětí ze sociálně slabých rodin. V současné době se tato aktivita dostala do povědomí také široké veřejnosti a pravidelně ji navštěvují děti nejen z Třince, ale i okolí. Tato dvouměsíční akce je organizována ve spolupráci města Třince s mnoha nestátními neziskovými organizacemi pracujícími v oblasti práce s dětmi a mládeží jako např. Knihovna Třinec, p.o. DDM Třinec, p.o., Bunkr, o.p.s., Beskydy dětem, z.s., Fit Factory Třinec, Dětský klub Smajlík (Církev bratrská), Kvalifikační a personální agentura, o.p.s., Sanctus Albertus, z. s. (Římskokatolická církev), TJ TŽ Třinec a jiné. V dopoledních hodinách jsou pro děti připraveny hry, soutěže, kino, kreativní tvoření, sportovní či taneční program. Účast na všech akcích je zdarma.

3.6 Vyjíždka a dojíždka do škol

Z výsledků SLDB 2011 vyplývá, že do škol vyjíždí z obce svého bydliště celkem 365 žáků ve věku od 6 do 14 let. Jedná se o přibližně 7,5 % z celkového počtu žáků základních škol v regionu. Nejvíce žáků dojíždí do obce Hnojník, kde se nachází dvě úplné základní školy a představují spádovou oblast zejména pro Komorní Lhotku, Střítež, Smilovice a další okolní obce s malotřídkami. Poměrně vysoká hodnota zaznamenaná u Českého Těšína je dána opět blízkostí obcí s neúplnými školami a přítomností 8letého gymnázia.

Tab. 48: Vyjíždka a dojíždka do škol v obcích SO ORP Třinec

Vyjíždka	Bystřice	Hnojník	Komorní Lhotka	Košatřiska	Nýdek	Ropice	Řeka	Smilovice	Střítež	Třinec	Vělopolí	Vendryně	Celkem
v rámci okresu	29	1	35	7	14	16	10	20	32	60	14	54	292
do jiných okresů kraje	1	1	1	0	0	23	0	4	0	18	5	3	56
do jiných krajů	0	0	0	0	1	0	0	0	1	3	0	0	5
vyjíždí mimo ČR	2	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	2	12
Celkem vyjíždí	32	2	36	7	15	39	10	24	33	89	19	59	365
Obec dojíždky													
Bystřice	0	0	0	5	13	0	0	0	0	7	0	30	55
Brno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2
Český Těšín	1	1	0	0	0	23	0	2	0	17	4	1	49
F-M	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	4
Hnojník	0	0	31	0	0	9	6	17	28	6	7	0	104
Jablunkov	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
Nýdek	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Návsí	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	3
Ostrava	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	4
Praha	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Ropice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4
Smilovice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	6
Třinec	14	1	1	2	1	7	1	1	3	0	0	22	53
Vendryně	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0	0	29

Zdroj: SLDB 2011

3.7 Návaznost na dokončené základní vzdělávání

Následující tabulka znázorňuje počet žáků přijatých do středních škol ve školním roce 2014/2015.

Z analýzy vyplývá, že největší počet – 466 žáků – si jako prioritu vybralo střední školu, respektive obor s maturitou. Jedná se o přibližně 78 % z celkového počtu přijatých žáků. Dvou či tří leté studium, tedy střední vzdělání s výučním listem, preferovalo takřka 20 %. Na praktickou školu jednoletou nebo dvouletou podala přihlášku 2 %.

Na základě podrobnější struktury přihlášek lze konstatovat, že na všeobecné vzdělání, tzn. na víceletá či čtyřletá gymnázia, se umístilo celkem 126 žáků, což představuje 21 % podaných přihlášek. 339 žáků, tedy bezmála 57 % z celkového počtu žáků, se hlásilo na odborné čtyřleté obory a z toho nejvíce na technické obory (20,9 %) a na školy zaměřené na ekonomiku, administrativu, právo či právní a veřejnoprávní činnost (12,2 %).

Z výučních oborů se nejvíce žáků hlásilo rovněž na technické obory (8,7 %) a druhou alternativou byl obor kuchař, číšník s 3,7 %.

Tab. 49: Počty žáků přijatých ke studiu do středních škol ve školním roce 2014/2015

Soustava oborů dle NV 211/2010 Sb.	Konečný počet přijatých žáků	
	absolutní počet	v %
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	466	77,9
všeobecné	126	21,1
gymnázium 4leté (K) – 4 roky	82	13,7
gymnázium 6leté	25	4,2
gymnázium 8leté	19	3,2
odborné podle oboru (M,L) – 4 roky	339	56,7
technické*	125	20,9
informační technologie	34	5,7
potravinářství (technologie potravin, analýza potravin)	1	0,2
textilní výroba, oděvnictví, obuvnictví	0	0,0
zdravotnictví, veterinářství	31	5,2
ekonomika a administrativa (obchodní akademie...), právo, právní a veřejnosprávní činnost	73	12,2
zemědělství, ekologie	0	0,0
Polygrafie	4	0,7
gastonomie (hotelnictví, turismus, cestovní ruch, (L) kuchař, číšník...)	31	5,2
obchod (knihkupectví...), publicistika, knihovnictví	0	0,0
osobní a provozní služby (optik, masér, kosmetička ...)	5	0,8
pedagogika, sociální péče	19	3,2
Umění	7	1,2
ostatní (doprava a spoje, interdisciplinární obory, ...)	9	1,5
konzervatoře	1	0,2
Střední vzdělání s výučním listem (E, H) – 2 a 3 roky	117	19,6
technické *	52	8,7
potravinářské (řezník, pekař, cukrář, potravinová výroba,...)	7	1,2
textilní výroba, oděvnictví, obuvnictví (krejčí ...)	0	0,0

polygrafie (knihař, tiskař, knihařské práce)	0	0,0
zemědělství (zahradník, zemědělec, opravářské práce...)	4	0,7
zdravotnictví (ošetřovatel)	2	0,3
gastronomie (kuchař, číšník, ...)	22	3,7
obchod (prodavač, aranžér, ...)	5	0,8
osobní a provozní služby (kadeřník, masér, ...)	14	2,3
pedagogika, sociální péče (pečovatelské služby)	4	0,7
umění (umělecký kovář, zlatník, ...)	0	0,0
ostatní (železničář, interdisciplinární obory – malíř, lakýrník...)	1	0,2
Střední vzdělání bez maturity a bez výučního listu (J) – 2 roky	12	2,0
zdravotnictví (zubní instrumentářka)	0	0,0
ekonomika a administrativa (obchodní škola)	0	0,0
pedagogika, sociální péče (pedagogika pro asistenty, pečovatelské služby)	0	0,0
umění (ladění klavírů a kulturní činnost)	0	0,0
ostatní (praktická škola jednoletá, dvouletá)	12	2,0
Počet žáků dále nepokračujících ve studiu	3	0,5
Celkem	598	100,0

Zdroj: KaPA, o.p.s.

V Třinci se každoročně koná pod záštitou Úřadu práce ČR, Krajské pobočky v Ostravě, Kontaktního pracoviště v Třinci tzv. trh vzdělávání. Na této akci střední školy prezentují nabídku vzdělávacích oborů rodičům a žákům. Trh vzdělávání se koná jednou ročně, vždy před termíny přijímacích zkoušek. Úřad práce vydává u této příležitosti brožuru s informacemi o studijních a učebních oborech středních škol v okresech F-M, Karviná, Nový Jičín a Ostrava.

44

Tab. 50: Přehled středních škol v blízkosti zájmového území

Obec	Název školy
ČESKÝ TĚŠÍN	Gymnázium, Český Těšín, příspěvková organizace
	Polské gymnázium - Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego, Český Těšín, příspěvková organizace
	Obchodní akademie, Český Těšín, příspěvková organizace
	Albrechtova střední škola, Český Těšín, příspěvková organizace
	Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie
FRÝDEK-MÍSTEK	Gymnázium a Střední odborná škola, Frýdek-Místek, Cihelní 410, příspěvková organizace
	Střední škola gastronomie, oděvnictví a služeb, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
	Střední škola elektrostavební a dřevozpracující, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
	Gymnázium Petra Bezruče, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
	Střední průmyslová škola, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
	Střední uměleckoprůmyslová škola s.r.o.
	PrimMat - Soukromá střední škola podnikatelská, s.r.o.
	Střední škola informačních technologií, s.r.o.
	Soukromá střední odborná škola Frýdek-Místek, s.r.o.
	Gymnázium PRIGO, s.r.o.
HAVÍŘOV	Gymnázium, Havířov-Město, Komenského 2, příspěvková organizace
	Střední škola, Havířov - Šumbark, Sýkorova 1/613, příspěvková organizace
	Střední průmyslová škola stavební, Havířov, příspěvková organizace

	Střední průmyslová škola elektrotechnická, Havířov, příspěvková organizace
	Hotelová škola a Obchodní akademie Havířov s.r.o.
	Gymnázium, Havířov-Podlesí, příspěvková organizace
	Střední škola a Základní škola, Havířov-Šumbark, příspěvková organizace
	Střední škola technických oborů, Havířov - Šumbark, Lidická 1a/600, příspěvková organizace
	Střední škola, Havířov - Prostřední Suchá, příspěvková organizace
JABLUNKOV	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště podnikání a služeb, Jablunkov, Školní 416, příspěvková organizace
KARVINÁ	Gymnázium, Karviná, příspěvková organizace
	Obchodní akademie Karviná, s.r.o.
	Střední průmyslová škola, Karviná, příspěvková organizace
	Střední odborná škola ochrany osob a majetku s.r.o.
	Střední zdravotnická škola, Karviná, příspěvková organizace
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Karviná, příspěvková organizace
	Střední škola techniky a služeb, Karviná, příspěvková organizace
TŘINEC	Gymnázium, Třinec, příspěvková organizace
	Třinecká obchodní akademie, spol. s r.o.
	Střední odborná škola Třineckých železáren
	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Třinec, Jablunkovská 241, příspěvková organizace

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT

3.8 Sociální situace

45

Sociální situace je velice obsáhlé téma, kterým se zabývá především komunitní plánování sociálních služeb. Následující kapitola stručně pojednává o sociálně patologických jevech ve školách, přičemž se při zpracování vycházelo z výročních zpráv a minimálních preventivních programů škol v území, včetně shrnutí hlavních výsledků Mezinárodní výzkumné studie HBSC. Je zde uveden také přehled sociálních a návazných služeb, kde jsou cílovou skupinou děti do 15 let, případně i služby pro rodiny mající určitý dopad na děti.

Sociálně patologické jevy

Dle § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, mají školy a školská zařízení povinnost vytvářet podmínky předcházení vzniku sociálně patologických jevů. Tyto podmínky mají školy ukotveny ve svých školních řádech.

Každá škola má zpracovaný tzv. minimální preventivní program (dále jen MPP). Jedná se o dokument zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

Nejčastěji se PPM škol v regionu zaměřují na prevenci rizikových forem chování zahrnující především předcházení problémům s návykovými látkami (kouření, alkohol), šikanou/kyberšikanou, záškoláctvím, kriminalitou a vandalismem, rizikovým chováním v dopravě, prevenci úrazů apod.

Prevence rizikových projevů chování je většinou přirozenou součástí výuky v jednotlivých předmětech a v jednotlivých ročnících je prezentována metodami a formami přizpůsobenými dané věkové kategorii. Pozornost je věnována např. vytváření příznivého klimatu ve škole a třídě, je kladen důraz na mezigenerační vztahy a vztahy v rodině, osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu, na vzájemnou spolupráci při řešení problému, upevňování základů etické výchovy, vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času, začleňování méně průbojných žáků do kolektivu apod.

MPP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy pro včasnou diagnostiku a intervenci při vzniku sociálně-patologických jevů a v neposlední řadě důležitou roli hraje spolupráce s rodiči.

Na školách působí školní metodici prevence (případně výchovní poradci), kteří každoročně zpracovávají MPP, koordinují, realizují a monitorují aktivity v něm uvedené a posléze vyhodnocují a zpracovávají závěrečnou evaluační zprávu za daný školní rok, která je součástí výroční zprávy o činnosti školy. MPP podléhá kontrole České školní inspekce. Metodici mají zavedené konzultační hodiny nejen pro žáky, ale i pro rodiče.

Na školách v regionu jsou realizovány různé přednášky (bezpečné užívání internetu, poskytování první pomoci, návykové látky, špatné stravovací návyky, sexuální výchova, antikoncepce...), besedy s odborníky (policie, hasiči, knihovna, pedagogicko-psychologická poradna...), jednodenní nebo celoroční projekty, adaptační kurzy a zážitkové programy, do výuky je zakomponována skupinová práce, bývají zřízené nástěnky s důležitými informacemi a odkaz na linku důvěry a další instituce zabývající se odbornou pomocí.

Rozbor výsledků šetření Mezinárodní výzkumné studie HBSC

Světová zdravotnická organizace (WHO) od roku 1994 provádí v pravidelných čtyřletých intervalech koordinovanou Mezinárodní výzkumnou studii HBSC (The Health Behavior in School-aged Children) zaměřenou na zdraví a životní styl mládeže.

Cílovou skupinu představují žáci ve věku 11, 13 a 15 let. Je mapována pohybová aktivita, trávení volného času, šikana, užívání alkoholu, tabákových výrobků či marihuany a jiné faktory mezi vrstevníky. Dotazníky jsou přizpůsobeny jednotlivým věkovým kohortám. V roce 2014 činila v ČR celková návratnost 14 123 respondentů z 243 vybraných základních škol.

46

Dlouhodobě se české děti v mezinárodním srovnání pohybují v nadprůměrných hodnotách v pití alkoholu, užívání tabákových výrobků a kouření marihuany. 23 % patnáctiletých má zkušenosti s marihuany. ČR je v tomto ohledu v mezinárodních tabulkách na 6. nejhorším místě. Pravidelně pije alkohol 20 % patnáctiletých chlapců a 14 % dívek. Cigarety kouří pravidelně 11 % patnáctiletých chlapců a 16 % patnáctiletých dívek. Přestože oproti roku 2012 došlo ke zlepšení, ČR je ve srovnání 42 zemí HBSC nadprůměrná.

Mezi další klíčová zjištění patří:

- Většina dětí v ČR hodnotí své zdraví a životní spokojenost pozitivně. Z pohledu mezinárodního srovnání však ČR v této otázce zaujímá jedno z posledních míst.
- 80 % českých dětí má nedostatek pohybové aktivity, přičemž většina z nich současně tráví čas hlavně u TV a PC. V mezinárodním se přesto české děti pohybují nad průměrem zemí zařazených do HBSC.
- Nadváha a obezita se vyskytuje u 29 % jedenáctiletých, 28 % třináctiletých a 23 % patnáctiletých chlapců. U dívek je výskyt nadváhy a obezity cca poloviční. Hodnoty se neliší od mezinárodního průměru.
- Držení diety nebo jiné aktivity na snížení váhy vykazují nadprůměrně hodnoty, u patnáctiletých činí 19 % chlapců a 37 % dívek.
- Cca 35 % jedenáctiletých, 45 % třináctiletých a 50 % patnáctiletých pravidelně nesnídá, což řadí ČR výrazně pod mezinárodní průměr.
- V konzumaci ovoce se ČR ve srovnání s mezinárodním průměrem výrazně neliší, méně ale konzumují zeleninu. Pravidelnou konzumaci zeleniny uvádí cca 27 % jedenácti a třináctiletých

a 24 % patnáctiletých. V konzumaci slazených nápojů je ČR mírně pod průměrem zemí HBSC. Pravidelné pití uvádí méně než 20 %.

- Výrazně méně dětí oproti mezinárodnímu průměru uvádí zkušenosti se šikanou (do 5 %) a kyberšikanou (do 2 %).
- Bezmála 25 % patnáctiletých má zkušenosti s pohlavním stykem, což je ve srovnání s mezinárodním průměrem mírně více. České děti zároveň ve srovnání s průměrem zemí HBSC uvádějí častější použití kondomu či hormonální antikoncepce.

Studie ESPAD (Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách) je obdobný mezinárodní projekt, který od roku 1995 sleduje každé 4 roky rozsah užívání návykových látek u 15-16letých studentů, tzn. částečně se týká také žáků základních škol.

Výsledky z roku 2015 poukazují na snížení výskytu rizikového užívání návykových látek u české mládeže. K významnému poklesu došlo u pravidelného a denního kouření, u časté konzumace vysokých dávek alkoholu i v aktuálních zkušenostech se všemi nelegálními drogami. Tento pokles následoval u většiny sledovaných indikátorů po dlouhém období nárůstu a rovněž u většiny indikátorů jejich hodnoty klesly pod či na úroveň r. 1995 nebo se jí přiblížily.

Výskyt sociálně vyloučené lokality

V území SO ORP Třinec jsou identifikovány dvě sociálně vyloučené lokality, přičemž obě se nachází v Třinci. Jedná se o městské části Dolní Lištná-Folvark a Staré Město-Borek.

47

Charakteristickým znakem těchto lokalit je zvýšený podíl nezaměstnaných osob, nižší úroveň dosaženého vzdělání, špatné pracovní návyky, nižší standard bydlení a celkové životní úrovně či zvýšená míra kriminality. Jedná se o ekonomickou zátěž, neboť místní obyvatelé čteně pobírají sociální dávky a jako nepracující dospělí nebudou mít v budoucnu nárok na důchod.

Děti vyrůstající v těchto lokalitách mají narušený hodnotový systém, mají jiné zájmy i postoje a v neposlední řadě rovněž odlišné chápání společenských norem od dětí, jejichž socializace proběhla v sociálně funkčním prostředí.

Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče

Na území SO ORP Třinec nejsou evidovány žádné jesle, nejbližší instituce se nachází ve Frýdku-Místku vzdáleném přibližně 25 km. Jak již bylo zmíněno v analýze mateřských škol, některé mateřské školy v případě nenaplněných kapacit umožňují přijetí dětí mladších tří let. V regionu také funguje několik mateřských center poskytující péči o děti do tří let včetně dětských skupin. V rámci svých aktivit nabízí např. plavání, zpívání, cvičení či kreativní programy.

Na Třinecku je evidována řada sociálních služeb a návazných aktivit i pro rodiny, děti, mládež a osoby se zdravotním postižením nebo v obtížných životních situacích.

OSPOD – Oddělení sociálně právní ochrany dětí je zaměřeno např. na ochranu práv a zájmu dětí (při zanedbávání péče, rozvodech apod.) řešení výchovných problémů či zprostředkování náhradní rodinné péče. Oddělení zajišťuje rovněž nepřetržitou pohotovostní službu pro případ potřeby zabezpečení bezodkladného výkonu k ochraně dítěte.

Tab. 51: Sociální služby pro rodiny, děti, mládež a osoby se zdravotním postižením

Služba Poskytovatel	Druh sociální služby	Forma Služby	Popis služby
Azylový dům pro matky <i>Centrum sociální pomoci Třinec, p.o.</i>	Azylový dům § 57	Pobytová	Pro matky s neopatřenými dětmi, těhotné ženy, výjimečně otcové a prarodiče v nepříznivé situaci spojené se ztrátou bydlení. Cílem je poskytnutí přechodného ubytování a podpora k překonání nepříznivé situace prostřednictvím rozvoje nezávislosti, samostatnosti a potřebných dovedností.
Denní stacionář Radost <i>Centrum sociální pomoci Třinec, p.o.</i>	Denní stacionář § 46	Ambulantní	10-50 let Pomoc osobám s mentálním a kombinovaným postižením vyžadující pravidelnou pomoc druhé osoby. Důraz na individuální potřeby uživatelů, podporu soběstačnosti, rozvoj schopností, dovedností a sociálního začleňování.
Denní stacionář Papsek <i>Centrum sociální pomoci Třinec, p.o.</i>	Denní stacionář § 46	Ambulantní	1-18 let Pomoc dětem se zdravotním a kombinovaným postižením prostřednictvím odborného a individuálního přístupu. Podpora rozvoje a udržování dovedností potřebných pro soběstačnost, běžný život a všeobecný rozvoj.
Osobní asistence <i>Centrum sociální pomoci Třinec, p.o.</i>	Osobní asistence § 39	Terénní	1-50 let Pomoc lidem se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení při činnostech, které by dokázali dělat samostatně bez postižení. Pomoc poskytována v přirozeném prostředí s cílem vykonávat běžné činnosti srovnatelné s každodenním životem vrstevníků, např.: v průběhu plnění povinné školní docházky.
Rodinná a manželská poradna Třinec <i>Centrum psychologické pomoci, p.o.</i>	Odborné sociální poradenství § 37	Ambulantní	Není věkově omezeno. Poradenství pro manželské a párové, rodinné, individuální, krizové, rozvodové a porozvodové situace. Centrum se zabývá náhradní rodinnou péčí.
Streetwork v Třinci <i>Bunkr, o.s.</i>	Terénní programy § 69	Terénní	10-20 let Vyhledávání, podpora a motivace dětí a mládeže ohrožené riziky dospívání a nacházející se v nepříznivé životní situaci k aktivitě a samostatnosti.
NZDM Klub Bunkr <i>Bunkr, o.p.s.</i>	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež § 62	Ambulantní	13-26 let Podpora, odborná pomoc a poskytování informací dětem a mladistvým ohroženým sociálním vyloučením a pozitivní ovlivňování životního stylu a hodnot.
Sociální asistence Třinec <i>Slezská diakonie</i>	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi § 65	Terénní/ ambulantní	Pro rodiny s dětmi 0-18 let. Rodiny nacházející se v nepříznivých sociálních situacích, např.: zadluženost, ztráta zaměstnání, výchovné problémy dětí, hrozba soudního vystěhování, problémy s bydlením.
Lydie Český Těšín, raná péče <i>Slezská diakonie</i>	Raná péče § 54	Terénní/ ambulantní	0-7 let Pro rodiny s dětmi s tělesným, mentálním nebo kombinovaným postižením či autismem nebo děti ohrožené v důsledku nepříznivé zdravotní situace.
Středisko rané péče SPRP Ostrava	Raná péče § 54	Terénní	0-7 let Pomoc rodinám s dětmi se zrakovým a kombinovaným postižením. Odborní poradci dojíždějí do rodin.

Zdroj: Průvodce sociálními službami a návaznými aktivitami města Třince a okolí 2015

Tab. 52: Návazné aktivity pro rodiny, děti a mládež, osoby se zdravotním postižením

Poskytovatel	Služba	Popis služby
o.s. Filadelfie - Přístav Oldřichovice	Pomoc pěstounským rodinám	Podpora náhradní rodinné péče. Výstavba a provoz zařízení pro pěstounské rodiny, pořádání seminářů pro náhradní rodiče, terénní psychologická poradenská péče.
Pedagogicko-psychologická poradna Frýdek - Místek	Pedagogicko-psychologická poradna Třinec	Péče o děti od 3 let, diagnostika poruch, mentálního vývoje, šetření školních zralostí, následná péče o děti se speciálními poruchami učení a chování, terapie, kariérní poradenství.
Karavana, o.s.	Preventivní programy pro děti a mládež	Přednášky, besedy, odborné programy pro děti a mládež ve věku od 5 do 18 let zaměřené na vztahy a komunikaci.
Knihovna Třinec, p.o. – oddělení pro děti	Klub MRKni	Klub pro rodiny – společné čtení, hraní, soutěžení, tvořivé minidílničky, seznámení s knižními novinkami
Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR	Klub SOS Třinec	Organizování zájezdů, víkendových pobytů, akcí pro děti a rodiče, poradenství pro rodiče zdravotně postižených dětí.
Bunkr, o.p.s.	Komunitní centrum Borek	Komplex aktivit pro různé věkové skupiny – příprava předškoláků 4-6 let, kroužky a doučování 6-12 let, klub pro mladé ve věku 12-18 let, mateřské centrum pro rodiče a jejich děti v předškolním věku, akce pro celé rodiny.
Bunkr, o.p.s	Služby pěstounům	Služby pro pěstouny a poručníky v rozsahu uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče, poskytování výchovné a poradenské péče osobám při výkonu pěstounské péče a sledování výkonu včetně pořádání přednášek a kurzů zaměřených řešení problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovu.
Sbor Církve adventistů sedmého dne Třinec	Komunitní centrum Most Přátelství	Aktivity na práci s dětmi a mládeží z nepříznivého sociálního prostředí a ohrožené sociálním vyloučením.
Centrum pro rodinu a sociální péči, o.s.	Poradna pro vztahy a rodinu	Přednášky na ZŠ, poradenské služby na téma partnerské vztahy, lásku, dospívání, apod. Výpomoc pro ženy v obtížných situacích (např. nákup výbavy pro novorozence).
Centrum sociální pomoci Třinec, p.o.	Léčebná rehabilitace	Ambulantní aktivita pro osoby 0-50 let (pro děti Denního stacionáře Paprsek a Radost). Sestavení rehabilitačního plánu (Vojtova metoda, léčebná tělesná metoda, ...)

Zdroj: Průvodce sociálními službami a návaznými aktivitami města Třince a okolí 2015

4 Metaanalýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území pro oblast vzdělávání

Pokyny MAP

Provést syntézu existujících strategií a plánů s vazbou na předškolní a základní vzdělávání (výstup – tabulka + formulace hlavních zjištění – Jaké priority jsou v území nastaveny? Nejsou-li, kde a jak je zjistíme?):

- mapování strategií a plánů s vazbou na předškolní a základní vzdělávání (sloučená tabulka),
- syntéza priorit (sloučená tabulka), opření o analytické závěry (sloučená tabulka), doplnění o priority a zjištění v aktuálních strategiích a plánech s dopadem na území a vazbou na předškolní a základní vzdělávání (sloučená tabulka).

Návodná struktura MAP

Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

- Strategie na národní úrovni (Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2015 – 2020, Strategie vzdělávání 2020, Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018),
- Strategie na vyšších územních úrovních (krajské dokumenty, například Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy, Regionální akční plán Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020 atd.),
- Strategie na menších územích, než je správní obvod ORP (školské koncepce, schválené strategie dobrovolných svazků obcí, Strategie CLLD, strategie ITI/IPRÚ pokud je relevantní, strategie sociálního začleňování zasahující sociálně vyloučené lokality v území atd.).

50

4.1 Hlavní zjištění

K analýze strategických dokumentů s vlivem na rozvoj území Třinecka bylo zmapováno celkem 15 strategických dokumentů, z toho 3 národní úrovně, 3 regionální úrovně a 9 místní úrovně.

Hlavní zjištění ze zmapování strategických a programových dokumentů

Převaha „tvrdého“ zacílení investic na místní úrovni vyplývající z role nositele strategie - zřizovatele

Zatímco na místní úrovni převažují investice a zacílení infrastrukturního charakteru (rekonstrukce, modernizace, dostavba, vybavenost učeben apod.), s vyšší úrovní dokumentu se zvyšuje důraz na podporu rozvoje měkkých kompetencí a požadavky na spolupráci více aktérů ve vzdělávacím systému, komunikaci zřizovatelů, učitelů, rodin a zaměstnavatelů a na systémová opatření vyžadující spolupráci více partnerů a náročnější systémový přístup na finance a kapacity.

Zřejmá je primární orientace strategických dokumentů na místní úrovni na „tvrdé“ investice do škol ve vlastnictví místní samosprávy. Vyplývá to z postavení místních samospráv jako zřizovatelů mateřských a základních škol a přijetí jejich role za investice do majetku, naopak nepřijetí role jako součásti systému pro zkvalitňování samotné výuky, což může zřizovatel nejvíce ovlivnit výběrem kvalitního manažera do role ředitele školy a monitoringem spokojenosti cílových skupin škol. Na úrovni kraje investice primárně směřují ke zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti a do kvality individuální výuky a do zlepšení kompetencí a podmínek ve výuce na straně měkkých faktorů – lidských zdrojů, od prevence, přes kvalitu vzdělávání a spolupráci až po kariérové poradenství. Na národní úrovni jsou koncepce silně orientované na posílení kvality pro každého jednotlivce

ve vzdělávacím systému systémově od úrovně zřizovatelů, přes ředitele škol a učitele, až po žáky a studenty a jejich rodiče.

Rozdílná úroveň zpracování a podrobnost dokumentů – od podrobných popisů po strohé akční plány

Strategické dokumenty jakékoliv úrovně nelze brát jako přenositelnou učebnici pro samouky, která se umí sama interpretovat bez potřeby ptát se na vysvětlení konkrétních návrhů cílů a opatření – ne vždy je jasné, co má být podporováno (příliš obecný popis), proč má být podporováno (od národní k místní úrovni klesá integrita dokumentu, ne vždy je jasně provázán návrh cílů se zjištěním v analytické části) a jaká je vazba na předškolní a základní vzdělávání (obecné deklarace, nejasné cíle).

Nositel strategie - obec nebo město klade primární důraz na každoroční schvalování akčního plánu navázaného na rozpočet – odtud někdy místo cílů a opatření konkrétní projekty – strategie tedy vzniká spíše jako suma projektových záměrů než jako plán cesty za dlouhodobý mi cíli, kde se můžou projekty generovat v průběhu v závislosti na přístupu k realizaci.

Významný průnik s navrhovanými opatřeními Pokynů MAP

Ve většině případů, kde se strategie dotýká oblasti vzdělávání, dochází k průniku s navrhovanými opatřeními dle Pokynů ke zpracování MAP.

Hlavní priority/okruhy témat strategických dokumentů v území MAP Třinecka

Ze zacílení strategických dokumentů na základě zmapování strategických a specifických cílů vyplynulo po seskupení následujících pět oblastí, či priorit v území MAP Třinecko:

1. Zvyšování znalostí, kompetencí a dovedností a pohody žáků:
  - a. anglický jazyk,
  - b. kompetence – měkké, přenositelné,
  - c. podnikavost,
  - d. technické a řemeslné obory,
  - e. zdravý životní styl,
  - f. kariérové poradenství.
2. Včasné řešení potíží dětí se začleněním, učením a docházkou:
  - a. včasná diagnostika a prevence,
  - b. předškolní vzdělávání dětí ohrožených sociálním vyloučením,
  - c. inkluzivní vzdělávání.
3. Zlepšování podmínek pro učitele a zvyšování úrovně učitelů:
  - a. podmínky pro učení a pro učitele,
  - b. vzdělávání pedagogů.
4. Optimalizovaná infrastruktura a lepší vybavenost škol:
  - a. optimalizace počtu a kapacit MŠ a ZŠ,
  - b. rozvoj materiálně-technického zázemí škol, včetně bezbariérového přístupu.
5. Dobré podmínky pro spolupráci škol, zřizovatele, rodičů, zaměstnavatelů apod.:
  - a. posilovat spolupráci mezi rodinou a školním prostředím,
  - b. zlepšit koordinaci aktivit zaměřených na růst zaměstnanosti.

4.2 Koncepční a strategické dokumenty na národní úrovni

REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ / ZŠ A MAP

Priorita 4 Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Cíl: Podpořit endogenní rozvoj stabilizovaných území ČR a využít místní rozvojové potenciál. Snížit územní nerovnosti v dostupnosti a kvalitě veřejných služeb. Sladit kapacity veřejných služeb a jejich dostupnost nejen ve stabilizovaných územích,

ale i s ohledem na potřeby a možnosti jejich spádových území periferních na základě meziobecní spolupráce i širokého partnerství. Snížit nesoulad mezi regionální nabídkou a poptávkou v oblasti trhu práce na regionální (krajské) úrovni. Zvýšit technologickou a inovační úroveň podnikatelského sektoru.

Opatření: 4.1 Zajištění odpovídající kapacity infrastruktury veřejných služeb

Opatření se zaměřuje na zajištění územní dostupnosti a adekvátních kapacit veřejných služeb, především pak pro vzdělávání (včetně dalšího vzdělávání a celoživotního učení), základní zdravotní péči (akutní i následnou) a na snížení nerovností v územní dostupnosti tzv. dlouhodobé péče 34, posílení služeb sociální prevence a sociálního poradenství a posílení koordinace sociálních služeb na místní úrovni na bázi meziobecní spolupráce. Podpora je rovněž orientována na zkvalitnění služeb trhu práce a zajištění kapacit a inovativního poskytování veřejných (Může být využito při řešení zajištění služeb v malých sídlech, kde bude tlak na jejich slučování či rušení – jde o to nabídnout vhodné formy např. mateřských škol (rodinné školky atd.) a neveřejných služeb ve stabilizovaných územích. Průmět navržených opatření strategie do typologie území z hlediska místní úrovně - Rozvoj znalostního potenciálu rozvojového pólu: Zajištění kvalitního předškolního, základního a sekundárního vzdělávání, spolupráce institucí sekundárního a terciárního vzdělávání.

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

V mezinárodních srovnáních dlouhodobě projevuje pokles pozice ČR v žebříčku států; tedy klesají znalosti a dovednosti českých žáků ve srovnání s žáky z jiných států. Rezervy jsou také v zavádění evaluace škol a srovnávacího hodnocení výsledků žáků z jednotlivých škol. Je potřeba dále vzdělávat pedagogické pracovníky především v oblasti didaktických dovedností, průřezových témat, v tématech vlastního hodnocení škol a žáků. Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků, to především následujícím způsobem:

- kraje budou řešit optimalizaci středního školství. Vedle optimalizace počtu škol a provozních nákladů, také řešení oborové struktury,
- v oblasti předškolního a základního školství zesílí tlak na koncentraci škol do větších sídel. Posílí se proces „dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště“,
- bez dostatečně aktivní politiky obcí, dojde k významné redukci počtu základních a mateřských škol a jejich zániku v malých obcích, nebo mikroregionech,
- porostou kapacitní problémy předškolního a základního školství u obcí v zázemí velkých měst – dočasný trend.

Provázanost na cíle, nepřímá:

Priorita 1 Využití potenciálu rozvojových území

Cíl: Posílit rozvojová území jako dynamické póly růstu s odpovídající infrastrukturou pro lokalizaci progresivních ekonomických činností založených na inovacích, výzkumu a vývoji a efektivním využívání lidského potenciálu. Nezanedbatelnou součástí priority je také posílení difuzních efektů, aby se rozvojové impulsy vycházející z pólu růstu přenášely i do jeho zázemí.

Opatření 1.5 Adaptabilita trhu práce

Opatření je zaměřeno na zvýšení flexibility a zefektivnění vzdělávací soustavy tak, aby korespondovala s předpokládaným demografickým vývojem a v předstihu reagovala na oborovou strukturu (středních, vyšších odborných i vysokých) škol poptávanou regionálními trhy práce. Opatření je zaměřeno také na podporu zapojení zaměstnavatelů do odborné přípravy, odborného vzdělávání a motivace žáků

a studentů zejména tam, kde lze předpokládat vazby na konkrétní segmenty místních trhů práce (koordinace vzdělávacích programů, dalšího vzdělávání s ohledem na současná a očekávané potřeby trhu práce; spolupráce institucí - úřad práce, školy, město, podnikatelská sféra), kariérního poradenství (s důrazem na věkovou kategorii 50+) včetně opatření posilujících pružnost pracovních trhů apod. Pozornost se soustředí na integraci trhů práce, aktivní politika zaměstnanosti, spolupráce se zaměstnavateli v územním kontextu, zabránění odlivu mozků, vzdělaných a mladých skupin obyvatelstva mimo území aglomerace.

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Stále není překonán nesoulad mezi nabídkou a poptávkou po práci, a také nesoulad mezi strukturou a kvalifikací absolventů škol a potřebami trhu práce. Svou roli zde hraje i nepříliš diferencované uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti. Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků, to především následujícím způsobem

- kraje budou řešit optimalizaci středního školství. Vedle optimalizace počtu škol a provozních nákladů, také řešení oborové struktury.

KONCEPCE VZDĚLÁVÁNÍ

**Strategie
vzdělávací
politiky České
republiky
do roku
2020 a
Dlouhodobý
záměr
vzdělávání
a rozvoje
vzdělávací
soustavy**

PROVÁZANOST NA CÍLE STRATEGIE 2020

Opatření MŠ

A.2 *Systematickým posilováním sítě mateřských škol a jejich kapacit vytvářet podmínky pro to, aby každé dítě, jehož zákonní zástupci o to požádají, mohlo být přijato do předškolního vzdělávání.*

A.3 *Posilovat spolupráci mezi rodinou a školním prostředím.*

A.4 *Cíleně zvyšovat účast na předškolním vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením*

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Předškolní vzdělávání - Zejména v případě dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí má kvalifikovaná výchova a vzdělávání dětí od velmi raného věku velký potenciál eliminovat hendikepy, které si děti přinášejí z rodiny, a zvýšit jejich vzdělávací šance.

PROVÁZANOST NA CÍLE DLOUHODOBÉHO ZÁMĚRU:

Opatření ZŠ

B.1 *V návaznosti na demografické trendy vytvářet podmínky pro průběžné posilování kapacit základních škol.*

B.2 *Včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady školní docházky (na bázi spolupráce mezi rodiči, předškolními pedagogy a poradenskými institucemi, zdravotníky a orgány sociálněprávní ochrany dětí, případně poskytovateli služeb sociální prevence) eliminovat odklady školní docházky, resp. je povolovat pouze ve výjimečných případech a provázat je se systémem přípravných tříd.*

B.3 *Provést komplexní revizi mechanismů podporujících vnější diferenciaci vzdělávacích cest mezi předškolním vzděláváním, prvním a druhým stupněm základního vzdělávání, jakými jsou zejména diagnostické nástroje (a přijímací řízení v případě víceletých gymnázií) s cílem eliminovat nedůvodně vysokou míru vyčleňování dětí mimo hlavní vzdělávací proud vyrovnávat podmínky v přístupu k mimoškolním vzdělávacím příležitostem, zdrojům a službám a specificky se přitom zaměřit na lokality a skupiny ohrožené sociálním, kulturním nebo jazykovým vyloučením.*

B.8 *Rozvíjet a účinně do vzdělávacího procesu zapojovat aktivity vedoucí ke zdravému životnímu stylu.*

E. 2. Při formulaci strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení v krajích do roku 2020 budou do Dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy jednotlivých krajů od roku 2016 zahrnuta následující opatření:

1. Předškolní vzdělávání

1.1. Po přechodnou dobu 3 až 5 let v místech aktuální potřeby umožnit zvyšování kapacit mateřských škol. Při navyšování těchto kapacit se přihlíží k možnosti využití v následném období i pro jiné účely (volnočasové aktivity, sociální služby apod.).

1.2. V případě nedostatečných kapacit mateřských škol podpořit zřizování přípravných tříd základních škol v souladu s jejich zákonem stanoveným účelem (např. s možností přijímat děti s odloženou PŠD).

2 Základní vzdělávání a základní umělecké vzdělávání

2.1. Po přechodnou dobu cca 5 až 7 let v místech potřeby podpořit zvyšování kapacit základních škol, aby každý žák plnil povinnou školní docházku měl zajištěno místo ve spádové škole.

F.11 Rozvíjet evaluační nástroje k monitoringu všech (tedy i jiných než vědomostních) aspektů žákova výkonu spolu s detailní specifikací dovedností potřebných k podání žádoucího výkonu a s ukázkami vyhodnocených žákovských prací – mezi evaluační nástroje je přitom třeba zahrnout nejen nástroje testového charakteru, ale i pozorování a obsahovou analýzu žákovy práce a žákovských výstupů.

F.11.5 Při hodnocení škol využívat informace ze šetření výsledků žáků 5. a 9. ročníků ZŠ a zohledňovat socioekonomické podmínky školy.

H.4 Provázat kariérní systém pro učitele se systémem počátečního i dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

H.5 Zvyšovat atraktivitu profese učitele a studijních programů připravujících učitele pedagogy pro nejnadanější uchazeče o studium.

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Populační nárůst v minulých letech způsobil v některých oblastech ČR nedostatečné kapacity MŠ, především ve velkých městech a některých přilehlých aglomeracích. Předškolní vzdělávání má pro zlepšení vyhlídek dítěte uspět v následném vzdělávacím procesu mimořádný význam. Povinné vzdělávání v posledním ročníku předškolního vzdělávání je důležité zejména pro osobnostní a sociální vývoj dětí, pro vyrovnání nerovnoměrností v jejich vývoji a usnadnění jejich vstupu do základního vzdělávání. Zavedení povinného posledního roku předškolního vzdělávání zajistí téměř 100% docházku 5letých dětí přednostně do mateřských škol, případně do přípravných tříd základních škol. Výchova a péče o děti do 3 let není v ČR dosud systémově řešena. Tato oblast nespadá pouze do gesce MŠMT, je potřeba ji řešit v součinnosti s Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem práce a sociálních věcí a doporučit odpovídající institucionální řešení. Akceptování zájmu po předškolním vzdělávání pro děti již od dvou let v mateřských školách ve větší míře než dosud vyvolá potřebu upravit podmínky pro činnost mateřských škol (snížením počtu dětí ve třídě, zvýšení počtu pomocného personálu, vhodné materiální vybavení pro tuto věkovou kategorii, zajištění bezpečnostních a hygienických podmínek, úpravu RVP). Jedním z argumentů pro přijímání dvouletých dětí do mateřských škol je z hlediska státu prokazatelná ekonomická výhodnost včasného návratu rodičů na trh práce. Protiargumentem jsou však poznatky pedagogiky, vývojové a sociální psychologie, že většina dětí dosahuje potřebné zralosti až kolem tří let. Mezi hlavní úkoly v oblasti předškolního vzdělávání pro následující období patří především zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání a podpora mateřských škol při začleňování dětí ze znevýhodněných skupin, v místech zvýšeného zájmu o předškolní vzdělávání navýšení nedostatečných kapacit mateřských škol a zvyšování kvality předškolního vzdělávání.

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Akční plán
inkluzivního
vzdělávání na
období 2016-
2016

PROVÁZANOST NA CÍLE STRATEGIE 2020

Strategická cesta 1: Čím dříve, tím lépe

Včasná a účinná podpora všestranného rozvoje každého dítěte a žáka ze strany rodiny, pedagoga, dalších odborníků a okolní společnosti musí stát na počátku vzdělávací dráhy i ve všech situacích, kdy dítě nebo žák potřebuje zvýšenou podporu.

Cíle:

- Zvýší se podíl dětí ve věku od 4 let, které se účastní předškolního vzdělávání oproti současnému stavu (dlouhodobým cílem je do roku 2020 dosáhnout v předškolním vzdělávání alespoň 95 % dle ET 2020).
- Jsou vytvořeny metodické pokyny pro zřizovatele, jak řešit koncepci spádových oblastí ve vztahu k desegregaci.
- Sníží se podíl odkladů povinné školní docházky.
- Místní partnerství zaměřená na mezioborovou spolupráci pro včasnou podporu dětí se znevýhodněním jsou vytvořena nejméně na 30 procentech území ČR.

Strategická cesta 2: Inkluze je přínosem pro všechny

Nedílnou součástí podpory inkluze je rozvoj potenciálu každého žáka. Pro rozvoj potenciálu každého žáka je nezbytná nejen odborná podpora, ale i pozitivní postoje žáka ke vzdělávání a dobré klima ve třídách a školách. Rozvíjí se dlouhodobá spolupráce mezioborové partnerské platformy k inkluzivnímu vzdělávání na národní úrovni.

Cíle:

- Probíhá vzdělávací, osvětová a informační kampaň seznamující s novinkami v oblasti podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zacílená na posílení motivace pedagogických pracovníků k práci s touto cílovou skupinou a zvýšení porozumění veřejnosti.
- Většina krajů má zpracované školské inkluzivní koncepce a zahájila jejich realizaci.
- Realizace místních ucelených strategií pro inkluzivní a kvalitní vzdělávání probíhá minimálně na 50 územích (území v hranicích spádového obvodu obce s rozšířenou působností).
- V rámci podpořených projektů se realizuje se minimálně 5 příkladů dobré praxe řešení situace škol oslabených územní segregací, které budou uvedeny v metodických pomůckách pro obce.
- 600 běžných škol směřuje ve svých plánech a konkrétních krocích k vyšší kvalitě a inkluzivitě za podpory OP VVV.

Strategická cesta 3 Vysoce kvalifikovaní dobrovolníci

Stěžejním předpokladem pro maximální rozvoj žáků je kvalitní výuka. Pro inkluzivní přístup je naprosto klíčový postoj ředitele školy a porozumění ze strany zřizovatele školy. Kvalita práce pedagogických pracovníků je považována za jeden z nejvýznamnějších aspektů ovlivňujících výsledky žáků a určujících tak kvalitu vzdělávacího systému jako celku. Podpora ze strany systému pedagogicko-psychologického poradenství je postavena na kvalitě odborníků, kteří pomoc a podporu poskytují.

Cíle:

- Jsou vytvořeny metodické materiály, na pomoc pedagogickým pracovníkům pomoci při aplikaci podpůrných opatření v podpoře konkrétních žáků a jsou využívány ve školách.
- Je vytvořen systém metodické podpory školám a školským zařízením v oblasti poskytování podpůrných opatření.

- Je zpracována analýza naplněnosti škol samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením ve vztahu k druhům zdravotního postižení jejich žáků a navržena koncepce podpory spolupráce těchto škol pro podporu vzdělávání žáků ve školách tzv. hlavního vzdělávacího proudu.
- Standard učitele využívají učitelé a ředitelé škol jako nástroj pro motivaci k rozvoji kompetencí učitelů potřebných pro inkluzivní vzdělávání.
- Školy vzdělávající budoucí pedagogické pracovníky realizují projekty s cílem zavedení kritérií kvality, včetně zvýšení podílu praxe.
- Jsou ověřeny moduly pro inovaci vzdělávání ředitelů, podporující pedagogické vedení školy v rozvoji potenciálu každého žáka.
- Jsou rozšířeny odborné kapacity pro individuální metodickou podporu pedagogických pracovníků a ředitelů škol.
- Pracovníci v systému poradenství jsou pravidelně vzděláváni a metodicky vedeni.
- Pedagogičtí pracovníci využívají ve školách odbornou podporu poradenských pracovníků ze školských poradenských zařízení, nebo školních poradenských pracovišť.

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Inkluzivní vzdělávání je vnímáno na úrovni systému, zřizovatelů, škol, žáků, rodičů a veřejnosti jako vysoce kvalitní vzdělávání, které umožňuje nejen rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání, ale i spravedlivou a přiměřenou podporu zohledňující různé vzdělávací potřeby žáků, tak aby plně využili svého studijního potenciálu, aby se nevytvářely bariéry a nesnižovaly se nároky na žádné skupiny.

4.3 Koncepční a strategické dokumenty na regionální úrovni

MORAVSKO-SLEZSKÝ KRAJ

Strategie rozvoje Moravsko-slezského kraje na léta 2009 - 2020

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Globální cíl 2 Dobré vzdělání a vysoká zaměstnanost – příležitost pro všechny
SC 2.3 Zvýšit podíl obyvatel schopných komunikovat v cizích jazycích, zejména v angličtině

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Struktura oborů a náplň vzdělávání na školách v Moravskoslezském kraji reflektuje změny v požadavcích zaměstnavatelů na kvalitu pracovní síly pouze omezeně.

Provázanost na cíle, nepřímá:

Globální cíl 2 Dobré vzdělání a vysoká zaměstnanost – příležitost pro všechny SSC 2.4 Být evropským lídrem v systémovém rozvoji měkkých kompetencí u všech skupin obyvatel

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Struktura oborů a náplň vzdělávání na školách v Moravskoslezském kraji reflektuje změny v požadavcích zaměstnavatelů na kvalitu pracovní síly pouze omezeně.

MORAVSKO-SLEZSKÝ KRAJ

Strategie a integrovaný akční program ke

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Klíčové oblasti změn:

- A. Lepší nabídka lidí v počtu i kvalitě pro technické a řemeslné obory.
- B. Všestranné posilování podnikavosti obyvatel a odborná asistence při zakládání a rozvoji jejich malých a středních firem.

4.4 Koncepční a strategické dokumenty na místní úrovni

JABLUNKOVSKO
Strategický plán
mikroregionu
Sdružení obcí
Jablunkovska

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Lidé a podmínky pro aktivní život
L/I Podpora rozvoje školství a celoživotního vzdělávání jako jednoho ze základních předpokladů dalšího rozvoje mikroregionu L/I/1 Podporovat udržení venkovských škol a předškolních zařízení
L/I/2 Zkvalitňovat technický stav a vybavenost škol v mikroregionu L/I/4a Výměnné stáže studentů a praxe ve firmách mikroregionu

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:
Není uvedeno

STONÁVKA
Strategický plán
mikroregionu
obcí povodí
Stonávky

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

S 2 Rozvoj sociální infrastruktury
S.2.1.1 Rekonstrukce a vybavení objektu školských a vzdělávacích zařízení
S.2.4.1 Úpravy prostor umožňující bezbariérový přístup

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:
Negativní demografická struktura (především věková a vzdělanostní) a dynamika. Pomalejší postup zavádění moderních komunikačních a informačních technologií a málo rozvinuté a málo využívané služby celoživotního vzdělávání a poradenství. Současné vysoké nároky kladené na vzdělávání vytvářejí tlak na další zdokonalování podmínek vzdělávacího procesu. Efektivní výukový proces vyžaduje odpovídající technické zázemí a vybavení.

58

**BYSTŘICE -
NÝDEK -
VENDRYNĚ**
Strategický plán
dobrovolného
svazku obcí
Mikroregion
Bystřice – Nýdek
– Vendryně
na období
2013-2016

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Podporovat environmentální výchovy na školách
Preventivní programy ve školách

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:
Není uvedeno

JABLUNKOVSKO
Strategie MAS
Jablunkovsko

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Lidé – vzdělaní a sociálně uvědomělí občané Jablunkovska
Podpora vzdělávání, vybavenosti škol a školských zařízení, rozvoj a modernizace sociální infrastruktury a služeb, rozvoj sociálního podnikání
SC 1.2 Zkvalitnění podmínek pro vzdělávání a celoživotní učení

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:
Špatný technický stav a vybavenost škol Nízká kapacita MŠ Hrozba sociálního vyloučení

POBESKYDÍ
Strategie
komunitně
vedeného
místního
rozvoje
Pobeskydí

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Specifický cíl: 2.2 Přiblížit vzdělávání, školy a s nimi spolupracující organizace životu venkovských společenství

Opatření 2.1.1: Prevence a řešení sociálního vyloučení

Opatření 2.2.1: Rozvoj klíčových kompetencí

Opatření 2.2.2: Inkluzivní vzdělávání

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Přetrvává nedostatek kvalifikovaných a motivovaných pracovních sil (zaměstnanců i podnikatelů) pro rozvoj hospodářství v odvětvích s vyšší přidanou hodnotou. Místní aktéři spatřují příčiny zejména ve struktuře poptávky a nabídky vzdělávání (středoškolského i dalšího), v kvalitě a orientaci základního vzdělávání, chybějících motivačních aktivitách a poradenství i ve výchově a vzorech v rodině. Místní aktéři vidí v posílení spolupráce zaměstnavatelů, škol, obcí a neziskového sektoru zabývajících se zaměstnaností, rozvoji klíčových kompetencí na školách i v dalším vzdělávání a v posílení aktivit směřující k získávání pracovních návyků, které je dlouhodobý proces vytvářený již v dětství v rodině a škole. Mnozí místní obyvatelé, zejména s nižším vzděláním či vyššího věku, nejsou dostatečně připraveni na „pasti“ moderního světa. Toto může vést k jejich sociálnímu vyloučení či k nárůstu sociopatogenních jevů (zadluženosti, závislosti, krádeže apod.). Je potřeba hledat vhodné způsoby, jak těmto negativním jevům zabránit či je zmírnit. Možností je např. zvýšení dostupnosti poradenství, vzdělávání, sociálních služeb a služeb pro rodinu a další preventivní opatření a posilování úlohy rodiny jako tradičního prvku společnosti.

59

NÝDEK
Strategický
plán rozvoje
obce Nýdek
pro období
2016 - 2021

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Cíl: Udržitelný rozvoj školství v obci

SC 1 Průběžná modernizace vybavení školy

SC 2 Výstavba nové tělocvičny

SC 3 Řešení učeben fyziky a chemie

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Není uvedeno

TŘINEC
Strategický
plán města
Třince pro
období
2014-2020

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Priorita S1 Rozvoj materiálně – technického zázemí škol

Priorita S2 Zlepšení klimatu na školách

Priorita S3 Zvyšování konkurenceschopnosti a kompetencí žáků, studentů a učů

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

- Prohlubující se patologické jevy na školách
- Špatný technický stav některých objektů a ploch a nedostatek prostředků na náročnější investice
- Nedostatečně rozvinutá komunikace části rodičů se školami
- Nedostatečně rozvinutá spolupráce rodičů, škol a dalších institucí při volbě povolání
- Chybějící kapacity specialistů
- Nedostatečně rozvinutá komunikace institucí sociální péče a sociálního zabezpečení se školami

- Nedostatečně rozvinutý systém hodnocení škol a učitelů
- Zhoršující se manuální a motorické schopnosti dětí a dospívajících
- Rozdílná aktivita vedení škol
- Místy nedostatečné kapacity zařízení s péčí o děti do doby nástupu povinné školní docházky a jejich nízká flexibilita
- Absence adresné elektronické komunikace na školách
- Redukce nebo formalizace praktických a laboratorních prací

VENDRYNĚ
Strategický
plán rozvoje
obce
Vendryně
2014 – 2020

PROVÁZANOST NA CÍLE MŠ/ZŠ A MAP

Strategický cíl Lidé a podmínky pro aktivní život

L/I Udržitelný rozvoj školství a podpora dalšího vzdělávání v obci

L/I/1a Zvýšení kapacity MŠ 1

L/I/2a Pořízení technického a materiálního vybavení do odborných učeben základních škol (podpora technického vzdělávání)

Příležitosti nebo problémy, na které strategie reaguje:

Není uvedeno

5 Vyhodnocení dotazníkového šetření pro školy: potřeby a plány aktivit (Agregovaný MAP)

Dotazníková šetření Potřeby základních a mateřských škol v ČR v rámci projektu OP VVV 2015–2020 bylo realizováno MŠMT. Návratnost u mateřských i základních škol činila 100 %, tzn. dotazník zodpovědělo 25 MŠ a 23 ZŠ, tzn. návratnost činila 100 %.

5.1 Úvodní přehled potřeb ZŠ a MŠ – pořadí potřeby

Tab. 53: Hlavní oblasti podporované z OP – MŠ

Podporovaná oblast	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	3	5	3
Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	4	3	4
Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	5	4	5
Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí	6	6	6
Podpora polytechnického vzdělávání	2	2	2
Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1

Zdroj: MŠMT

Tab. 54: Oblasti podporované z OP – ZŠ

Podporovaná oblast	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	3	5	4
Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	3	2	2
Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2	3	3
Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě žáků	6	6	6
Podpora polytechnického vzdělávání	5	4	5
Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1

Zdroj: MŠMT

Tab. 55: Další oblasti podporované z OP – MŠ

Podporovaná oblast	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
Jazykové vzdělávání	3	2	2
ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)	1	1	1
Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	2	3	3

Zdroj: MŠMT

Tab. 56: Další oblasti podporované z OP – ZŠ

Podporovaná oblast	Pořadí podle potřeb škol		
	v rámci ORP	v rámci kraje	v rámci ČR
Jazykové vzdělávání	1	1	1
ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)	2	2	2
Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	3	3	3

Zdroj: MŠMT

5.2 Překážky v jednotlivých oblastech

Oblast: podpora inkluzivního / společného vzdělávání

MŠ uvedly v tomto pořadí:

- nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky),
- velký počet dětí ve třídách,
- problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání,
- nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné děti (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.),

ZŠ uvedly v tomto pořadí:

- nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky),
- technická nemožnost bezbariérových úprav školy,
- velký počet žáků ve třídách,
- nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.),
- nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT.

62

Oblast: rozvoj čtenářské, matematické a jazykové gramotnosti

MŠ uvedly (problematika jazykové gramotnosti nebyla u MŠ dotazována):

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.),
- nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti,
- absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti,
- nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.).

ZŠ uvedly:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.),
- nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.),
- nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku,
- absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti,
- nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebmotivace apod.),
- nezájem ze strany žáků a rodičů.

Oblast: podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

MŠ uvedly:

- nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativity,
- nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj iniciativy a kreativity,
- nedostatek příležitosti k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity,

ZŠ uvedly:

- nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku,
- nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity,
- malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami,
- nedostatečné kompetence pedagogických pracovníků k rozvoji podnikavosti, iniciativy a kreativity u žáků.

Oblast: podpora polytechnického vzdělávání

MŠ uvedly:

- nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání,
- nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.),
- absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání.

63

ZŠ uvedly:

- nedostatečné/neodpovídající prostory,
- nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků,
- nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.,
- učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLILL..

Oblast: Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

MŠ uvedly:

- nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky),
- nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí,
- nevhodné / zastaralé ICT vybavení.

ZŠ uvedly:

- nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky),
- neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé operační systémy apod.),
- nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání software a internetu,
- nedostatek časových možností k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí.

6 Vlastní dotazníková šetření a výstupy setkání u kulatých stolů

V průběhu zpracování místního akčního plánu proběhlo ze strany realizačního týmu projektu, nebo ze strany pracovních skupin několik dotazníkových šetření, které byly potřebné pro zpracování dílčích částí dokumentů, nebo pomohly upřesnit zacílení navrhovaného opatření.

6.1 Volba opatření pro tvorbu pracovních skupin

Dotazníkové šetření „Volba opatření pro tvorbu pracovních skupin v rámci projektu Místní akční plán v ORP Třinec bylo navrženo ze strany realizátora projektu, kterým je město Třinec v období březen-duben 2016. Formulář byl rozeslán především na ředitele všech škol v území SO ORP Třinec a na všechny zřizovatele. Dále byl dotazník určen rovněž pro členy Řídícího výboru (pouze místní působnost) a pro osoby, které projeví zájem o partnerství, respektive o spolupráci formou konzultování, sběru a vypořádání připomínek.

Dotazovaní byli informováni o třech povinných opatřeních, která byla z formuláře výběru „vyloučena“. Oslovené osoby měly vybrat 3 z 9 návrhů doporučených a volitelných opatření, přičemž zde byl prostor také pro vyjádření dalších námětů neuvedených mezi nabízenými tématy.

Celkem bylo rozesláno 51 dotazníků, které zodpovědělo 43 respondentů, tzn. celková návratnost činila více než 84 %. Struktura rozeslaných dotazníků a zpětná vazba dle skupin byla následná:

- 29 dotazníků zasláno na ředitele škol = návratnost 27, tzn. 93 %,
- 11 dotazníků pro zřizovatele = návratnost 7, tzn. 64 %,
- 11 ostatní (zástupci MAS, rodičů, neformální vzdělávání atd.) = návratnost 9, tzn. 82 %.

64

Ředitelé škol jednoznačně preferují rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání a rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka. Vedení škol rovněž poukazuje na rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků a řešení investic do rozvoje kapacit základních škol.

Struktura odpovědí od **zřizovatelů** je obdobná jako ředitelů škol, přičemž nejvíce se přiklání k rozvoji kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka a rovněž pro investice do rozvoje kapacit základních škol. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání bylo vyhodnoceno zřizovateli jako třetí nejpálčivější téma.

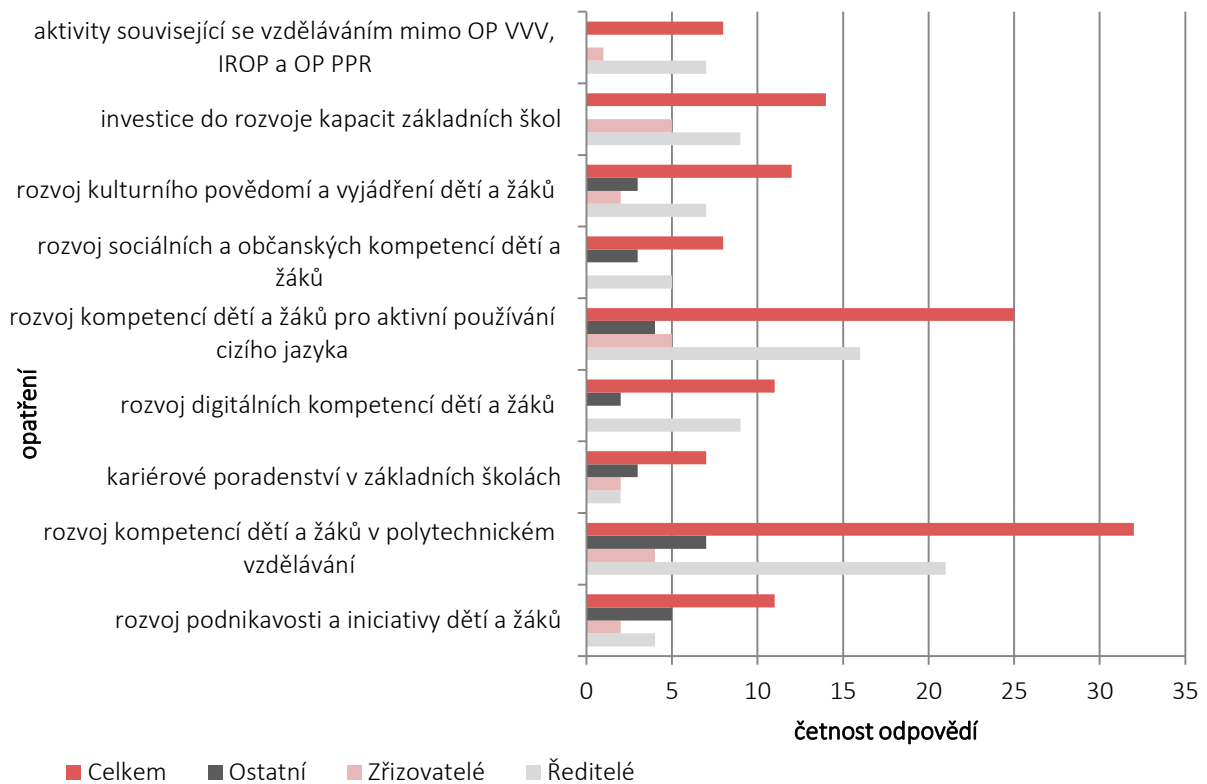
Ostatní respondenti chtějí primárně řešit rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání. Druhou nejčtetnější odpovědí byla podpora rozvoje podnikavosti a iniciativy dětí a žákům, třetí pak rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka.

Hlavním závěrem dotazníkového šetření je řešení problematiky rozvoje kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání. Dále území preferuje rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka. Mezi tři nejvýznamnější opatření pak patří investice do rozvoje základních škol.

Obr. 10: Výsledek volby opatření pro tvorbu pracovních skupin

65

Zdroj: vlastní šetření

Mezi další podněty ředitelů patří logopedická prevence předškolního vzdělávání, integrace dětí se SVP v MŠ, rozvoj pohybových dovedností dětí a žáků v přírodním prostředí, rozvoj hudebně pohybových dovedností dětí a žáků či rozvoj komunikačních dovedností dětí a žáků prostřednictvím všech dostupných metod. Dále představitelé škol uváděli podněty jako inkluze v MŠ, podpora asistentů pedagoga, supervize MŠ, podpora zavedení psychologů na školách v rámci prevence sociálně patologických jevů, oblast zajištění bezpečnosti školních budov/bezpečnostní systémy ve školních budovách, kamerové systémy, rozvoj kompetencí v přírodovědném vzdělávání. V neposlední řadě by ředitelé uvítali řešení otázky zlepšení fyzické kondice žáků, výchova ke zdravému životnímu stylu, jako předpokladu pro dlouhý a plnohodnotný živo a investice do rozvoje kapacit mateřských škol.

Zřizovatelé spatřují smysl v podpoře zdravého životního stylu, v rozvoji sounáležitosti s regionem, rozvoj kulturního dědictví, podpora národnostního školství, v rozvoji manuálních dovedností žáků a podpoře rozvoje kompetencí za mimořádných krizových situací.

Ostatní respondenti by uvítali větší rozsah otevíracích dob ŠD a MŠ (ráno i odpoledne) či aby byla do "sociálních a občanských kompetencí" zařazena výuka základů první pomoci.

Výsledky vlastního dotazníkového šetření se staly jedním ze stěžejních ukazatelů pro výběr relevantních opatření k řešení specifických potřeb vzdělávání v území SO ORP Třinec.

6.2 Závěry dotazníkových šetření PS Čtenářská gramotnost, cizí jazyky, informační gramotnost

V rámci dotazníkového šetření mezi učiteli odpovědělo 76 respondentů. 80 % z nich učí na I. stupni, přičemž většina pracuje ve škole v Třinci. Jako pravidelné a nejčastější aktivity jmenují čtení knih na pokračování či čtenářské dílny. Měsíčně proběhnou ve většině škol 4 hodiny čtení, tyto hodiny jsou přijímány žáky bez problémů a jsou oblíbené. Učitelé také čtení považují za velice důležité. Texty k předčítání většina učitelů čerpá z knih, článků a pracovních listů. Většina pedagogů pravidelně spolupracuje s knihovnami a zařazují do své výuky lekce konané v knihovně. Uvítali by také hlubší a provázanější kooperaci mezi knihovnou a školou. 72 % pedagogů nedává dětem seznam povinné četby, a také by většina z nich uvítala odbornou konzultaci s pracovníky knihovny jakožto odborníky. Téměř 60 % pedagogů považuje chod jejich vlastní školní knihovny za dostačující, kdy knižní fond je obnovován jednou ročně. Děti však nemají možnost během hodin čtení komunikovat v cizím jazyce na příklad s rodilým mluvčím, tento fakt by však pedagogové velmi uvítali.

Z dotazníkového šetření vyplynul fakt, že Čtenářská dílna je realizována pouze v 45 % tříd. Z toho vyplývá pokles realizace čtenářských dílen ve školách, přičemž právě čtenářské dílny lze považovat za důležitou součást výuky pro rozvoj čtenářské gramotnosti. Kladně hodnocená je častá spolupráce knihovny a místních škol. Většina učitelů by uvítala, pokud by se spolupráce s knihovnou ještě více prohloubila. Z odpovědí vyplynulo také zjištění, že školní a třídní knihovny jsou velmi špatně vybaveny, a mnohdy jim chybí základní čtenářské tituly. Žáci mnohdy nenavštěvují městské knihovny, a proto možnost setkat se a vypůjčit si knihy ve škole, by pro ně mohla být velmi přínosná.

V rámci dotazníku směřujícího na rodiče odpovědělo 776 respondentů, kdy věk dítěte respondentů s nejvíce odpověďmi byl 8–9 let. Tyto děti z 67 % navštěvují školy v Třinci, poté pak ve Vendryni. Téměř 43 % rodičů odpovědělo, že v rámci školních hodin čtení probíhají na školách čtenářské dílny, dále pak čtenářské lekce s knihovnou a čtení knih. Pro 64 % rodičů je čtení velice důležité a uvedli jej na prvním místě. 38 % dětí má průměrný vztah ke čtení, a 51 % rodičů přiznává, že svým potomkům knihy předčítali, ale nyní již od toho upustili. 42 % rodičů čte dětem knížky každý den. Většina rodičů pak odpovědělo, že knihy kupuje svým dětem nepravidelně, většinou dvakrát ročně. Pozitivní je fakt, že 67 % rodičů navštěvuje pravidelně se svými dětmi knihovnu, z největší části tu Třineckou. Tu rodiče hodnotí jako velmi důležitou a uznávají, že perfektně plní svou funkci. Výborný je fakt, že přes 90 % rodičů dokáže svým dětem doporučit knihu ke čtení. Zároveň také uznávají potřebnosti povinné četby. Negativní je však zjištění, že přes 70 % rodičů ani děti nečte knihy v cizím jazyce.

Čtenářská dílna

Dle dotazníkového šetření a otázky č. 1. (Dotazník učitelé) se čtenářská dílna realizuje pouze ve 45 % tříd v regionu. To stejné potvrzuje i dotazník pro rodiče. Podle výsledků otázky č. 2.4 víme, že se výzvy č. 56 z OP – VK, která byla zaměřena mimo jiné na čtenářské dílny, účastnilo 65% škol. Je zde tedy zjevný pokles realizace čtenářských dílen ve školách.

Spolupráce škol a učitelů s knihovnou

Spolupráci s knihovnou hodnotí učitelé velice kladně podle výsledků otázky č. 2.4. Na druhou stranu by 80% učitelů přivítalo prohloubení spolupráce. Požadavky jsou na knihovnické lekce, které by byly připravovány více adresně pro jednotlivé třídy.

Povinná (doporučená) četba

Dle dotazníkového šetření a otázky č. 12 by 80 % učitelů přivítalo konzultace nad seznamem doporučené literatury. Zároveň by 87 % rodičů dle otázky č. 12 uvítalo seznam zajímavých a hodnotných knih.

Školní a třídní knihovny

Dle dotazníkového šetření se knižní fond ve školních knihovnách a třídních knihovničkách obnovuje jen velice málo. Je to z důvodu nedostatku peněz.

Vztah ke čtení

Dle dotazníkového šetření a otázky č. 3 pro rodiče, má negativní vztah ke čtení 25,1 % dětí a průměrný (spíše tedy negativní) 38,4 %. Toto lze potvrdit i ze zkušeností z praxe. Škola je často jediným místem, kde se dá vytvořit u dětí pozitivní vztah ke čtení, který pak má vliv na kvalitu jejich dalšího vzdělávání a rozvoje.

Argumenty k obhajobě čtení a Čtenářské gramotnosti

- Čtení je myšlení, čtení je řešení problémů. Čtenáři mají lépe rozvinuté myšlenkové dovednosti. Čtenáři vykazují v průzkumech lepší výsledky v učení i v jiných předmětech, než je rodný jazyk.
- Dnešní společnost požaduje jiné komunikační dovednosti než kdy dřív co do kvality i rozsahu, a to jak pro běžný život, tak pro život pracovní. Zvládnutí těchto dovedností je klíčové pro spokojený život v dnešní komunikačně propojené společnosti.
- Mnohem větší díl komunikace, než kdy dřív se odehrává skrze nějak „zakódovaná“ sdělení zprostředkovaná médii všeho druhu – tj. skrze texty nejrůznějšího druhu (včetně multimodálních textů) a zdroje nejrůznějšího druhu.
- Dnes je snadné publikovat cokoli, co neprošlo žádným procesem garance, jak tomu bylo dříve. Mezi autorem a čtenářem není mnohdy žádný mezičlánek, společenský filtr typu redakce, který by čtenáři dával určitá vodítka pro to, jak se k myšlenkám a informacím v textu stavět. Každý čtenář toto musí udělat sám a musí k tomu být vybaven. (Př. Pokud text vyšel ve Vesmíru, věděli jsme, že si ho asi autor úplně nevymyslel. Pokud dnes text visí někde na webu, netušíme vůbec nic o kontextu toto textu. Při čtení takových textů postupujeme hodně jinak, a musíme to umět.)
- Texty jsou tedy mnohem náročnější na „přečtení“ než kdy dřív. Přečíst už neznamená jen doslova rozumět, ale znamená to především umět kriticky vyhodnotit jak to, co texty říkají, tak to, co zamlčují, komu a čemu slouží.
- Číst tedy musíme naučit každé dítě – ne jako dříve, kdy se považovalo za normální, že ve třídě čte jen vybraná skupinka dětí. A skutečně to nevadilo, ti, kteří nečetli, se dále živilí takovou prací, která čtení nevyžadovala. Bylo možné se v životě čtení vyhnout. Dnes už to možné není pro téměř nikoho (SMS, e-maily, sociální sítě, návody na všechno možné, úřední požadavky – např. daňové přiznání, volební programy, ...).
- Dobře číst nelze s odporem ke čtení. Prožitkové čtení (např. skrze dílny čtení) je cesta k zvnitřnění pozitivních postojů ke čtení a čtenářství. Posiluje se odolnost dětí vůči problémům, na které narazí při čtení věcných textů. Mohou zažít, že čtení je smysluplná činnost, která jim přináší uspokojení, a to jim pomáhá pozdější problémy se čtením náročných a nepříjemných textů překonat.
- Při konstruktivistické výuce, kterou požaduje, ač nevyšlo, i RVP, je práce s textem významná i metodicky – práce s texty umožňuje dítěti skutečně budovat poznání po svém. Texty umožňují přinášet různé perspektivy (na rozdíl od učitelova výkladu), umožňují „zastavení“ podle vlastního tempa dítěte i podle toho, co ho zaujme atd.
- Čtení beletrie pomáhá dětem poznávat složitý svět dnešní a současně to pomáhá společnosti udržovat její kulturní integritu. Posiluje nepřímo demokratické postoje dětí.
- Čtení beletrie je jedna z posledních činností, které vyžadují tiché soustředění a současně i společenské sdílení.

Hypotézy stanovené na základě dotazníkového šetření

- Čtenářské dílny považujeme za důležitou součást výuky pro rozvoj čtenářské gramotnosti a naším záměrem je, aby se kvalitně realizovaly na většině škol.
- Čtenářská dílna se nerealizuje na všech školách, popř. nemá správný průběh.
- Škola rozvíjí čtenářskou gramotnost, s přibývajícím věkem dětí ale jejich rodiče ztrácí o čtení zájem.

6.3 Závěry dotazníkových šetření PS Finanční a matematická gramotnost

Finanční pre/gramotnost

V rámci MŠ bylo zjištěno, že výuka finanční gramotnosti probíhá v rámci všech subjektů formou her a prožitkových aktivit, jako např.: na ochod, banku, vyrábění peněz, ..., přičemž se osvědčila skupinová i individuální práce s dětmi. V polovině případů výuku zajišťují kmenoví učitelé, kteří absolvovali DVPP v oblasti finanční gramotnosti, třetina však není proškolená. Více než třetina respondentů se shodla, že by uvítali metodickou pomoc, případně zajištění vhodných učebnic či učebních pomůcek (hry). Pozitivně je vnímáno také sdílení příkladů dobré praxe.

V takřka 60 % probíhá výuka finanční gramotnosti na ZŠ v rámci běžných předmětů jako je M, Ov, ČJ a PČ. Třetina respondentů uvádí projektovou výuku, osvědčily se také prožitkové hry (Finanční svoboda), diskuze, pracovní listy, využití reklamy či rodinného rozpočtu. Více než polovina pedagogů, 54 %, není proškolená v této oblasti a jako pomoc vítají především učebnice a učební pomůcky, dále pak např. besedy se zaměstnanci dluhové poradny či jinou metodickou pomoc. Pedagogové si také myslí, že budoucnost žáků a finanční rozhodování ovlivní znalost problematiky tvorby peněz a cen.

68

Matematická pre/gramotnost

Co se týče matematické pregramotnosti, 23 % z oslovených MŠ uvedlo, že učitelům chybí proškolení v oblasti rozvoje před-matematických představ novými metodami, vhodně se jim jeví využití metody prof. Hejného. V MŠ také chybí některé moderní pomůcky k rozvoji před-matematických představ. Matematika se v MŠ rozvíjí např. prožitkovými aktivitami, názornými a praktickými metodami, řešením příkladů z praxe, hádanek či řešením hlavolamů.

Učitelům na ZŠ se jeví jako přínosná vzájemná spolupráce učitelů a sdílení příkladů dobré praxe, např. prostřednictvím sbírky praktických příkladů či projektů. Pomohlo by také snížení počtu žáků ve třídě na 10-15 žáků, max. 20. Ve výuce učitelé uplatňují praktické metody, dále pak např. řešení netradičních úloh, řešení příkladů z praxe, didaktické hry, podpora kritického myšlení či vyučování metodou prof. Hejného. S metodou prof. Hejného se setkáváme na 1. stupni, učitelé doporučují seznámit s principy této metody i učitele 2. stupně ZŠ.

6.4 Závěry dotazníkových šetření PS Polytechnika a digitalizace

Z dotazníkového šetření vyplynul fakt, že je zapotřebí, aby polytechnické vzdělávání bylo zaměřeno na osobnost žáka. Pokud bude výuka směřována na jeho vnitřní potřeby a bude individuální, je pravděpodobné, že se výuka setká se zájmem žáka, a ten se začne o problematiku více zajímat. Velmi důležitá je také realizace netechnicky orientovaných mimoškolních aktivit, kde se žáci mohou setkat i s jiným druhem výuky. Nutností je také DVPP.

Respondenti spatřují příležitost ve spolupráci s DDM, přivítali by více technických kroužků. Pro dotázané má přínos také interaktivní tabule v každé třídě umožňující názornější a kvalitnější výuku, kdy si žáci budou moci výklad představit také prakticky. Technologie spěje kupředu, a proto budou v budoucnu nutné znát problematiku 3D tisku. Je tedy nutné, aby dílny byly vybaveny 3D tiskárnami či 3D pery a potřebným softwarem k ovládání těchto moderních tiskáren.

Slabou stránku představuje nedostatek finančních prostředků na vybavení tříd a učeben, i na DVPP a učení žáků. Mezi další slabé stránky patří taky nevybavenost škol běžným nářadím či neznalost pedagogů, jak vyučovat polytechniku zajímavě a jednoduše.

Bariéry jsou respondenty spatřovány v nedostatku prostoru ve škole a vysokém počtu žáků ve třídě. Tyto fakta brání kvalitní a efektivní výuce polytechniky a digitalizace.

Respondenti velice oceňují příklady dobré praxe, jako na příklad projekt Můj werk, soutěž Werk design určenou pro žáky ZŠ, či akce pořádané Muzeem města Třinec a Třineckých železáren.

V neposlední řadě respondenti uvedli podnět navázat spolupráci s místním klubem důchodců. Uvítají také pořádání odborných přednášek a realizaci exkurzí (např.: Svět techniky Ostrava), workshopy, či by rádi uvítali, kdyby jim odborníci či studenti ze SŠ a VŠ přijeli prezentovat danou problematiku.

6.5 Závěry dotazníkových šetření PS Podnikavost a kariérové poradenství

69

Dotazníkové šetření bylo prováděno na třech úrovních. První byla úroveň MŠ, přičemž cílem bylo zlepšit kvalitu kariérového poradenství na ZŠ, případně MŠ. Druhou úrovní byly střední školy. Poslední úrovní byli zaměstnavatelé. Zde bylo osloveno 180 firem, z toho odpovědělo 73.

Závěry rozboru dotazníku Kariérové poradenství na MŠ

Z odpovědí vyplynulo, že již mateřské školy dávají dětem dostatečný prostor pro uplatnění a rozvíjení svých předností. Výtvarně nadané děti se účastní soutěží, děti komunikativně a hudebně nadané získávají role v dětských představeních. Talentované děti získávají individuální diagnostiku, která je dále vyhodnocována, a jsou o ní informováni rodiče. V rámci otázky, zdali se pedagogové v rámci předškolního vzdělávání věnují tématu volby povolání, nejvíce respondentů odpovědělo, že ano, avšak pouze okrajově v rámci tématu „Každý má svou práci“. Respondenti také odpověděli, že si s dětmi povídají o jednotlivých povoláních, zaměřují se na cílené požadavky jednotlivých profesí. Většina respondentů však nesouhlasí, aby bylo kariérové poradenství součástí předškolní výchovy. Pokud by již však zařazeno bylo, pro jeho zlepšení pedagogové navrhuji obohacení výuky o živé příklady, prožitky, zkušenosti, exkurze, osobní setkání s profesemi.

Dotazník o vlivech na výběr střední školy

Další dotazníkové šetření proběhlo na SOŠ TŽ, přičemž odpovědělo 22 žáků. Při výběru SŠ nejvíce žáky ovlivňují rodiče, poté se rozhodli zcela samostatně a velká část jich dala také na rady a doporučení kamarádů. Takřka 70 % žáků by při možnosti nové volby studia volilo jinou školu. Téměř 40 % respondentů odpovědělo, že škola splňuje jejich očekávání.

Závěry rozboru dotazníku pro podnikatele

V rámci dotazníkového šetření mezi firmami odpovědělo 73 respondentů. Většinou reagovali ředitelé, účetní, mzdové účetní, personalisté. Dle zaměření odpovídalo nejvíce firem z oblasti ostatní, poté ze služeb, výroby a obchodu. Nejvíce odpovídalo středních firem, poté malých a velkých. 32 firem odpovědělo, že má obsazeny všechny pozice ve firmě a nesetkávají se s problémem najít si nového zaměstnance. 25 firem potvrdilo, že jim aktuálně chybí zaměstnanci pro obsazení některých pozic, avšak věří, že nebude problém pozice obsadit. 45 respondentů vyjmenovalo pracovní pozice, které nejsou aktuálně obsazeny. Jednalo se o mechaniky, pracovníky úklidu, servírky, maséry, automechaniky, CNC programátory, dojičky, lékaře, operátory, programátory, pedagogy, vrátné apod. Většina firem si zaměstnance hledá přes inzerci pracovních míst, poté firmy aktivně komunikují se středními školami, oslovují personální agentury či zaměstnávají cizince. Při otázce, zdali firmy dokáží odhadnout případnou potřebu či nedostatek pracovníků v příštím roce, firmy odpovídaly všeobecně stejně. Některé necítí potřebu nového nabírání pracovních sil, jiné vidí volné pozice stejně jako v minulém roce, ostatní uváděli především zámečníky, operátory, obráběče kovů, řidiče, CNC operátory, nástrojáře apod. Většina firem také nedokáže odhadnout případnou potřebu či nedostatek pracovníků v roce 2019. Při otázce, zdali firmy dokáží odhadnout své požadavky na absolventy v budoucnosti, konkrétně za 5 let, kdy do pracovního procesu nastoupí dnešní absolventi základních škol, většina firem odpověděla, že tento odhad nevedí. Respondenti, kteří byli schopni svou potřebu v budoucnu specifikovat, uvedli, že budou potřebovat elektrikáře, dále pak vysokoškolsky vzdělané pracovníky, technicky vzdělané odborníky, strojníky, skladníky, pracovníky v sociálních službách, specialisty IT technologií, lisaře. Na otázku, jak plánují realizovat nábor absolventů v budoucnu, zástupci firem odpověděli, že plánují zintenzivnit práci personálního oddělení, dále pak chtějí aktivně ovlivňovat, kam půjdou žáci po základní škole studovat či plánují zaměstnat pracovníky ze zemí Evropské unie. Na otázku, zda navrhují jiné řešení, např. aby tuto situaci řešil stát a jiné organizace, respondenti odpověděli záporně, dále pak uvedli, že by navrhovali snížit podporu v nezaměstnanosti, dále navrhovali cílit na střední školy, navazovat spolupráci, zlepšit platové podmínky pedagogů apod.

70

6.6 Výsledky dotazníkových šetření PS Občanské kompetence

V rámci dotazníkového šetření byli osloveni jak rodiče, tak pedagogové, a to v oblasti alternativních přístupů ve vzdělávání a zábavné tělesné výchově.

Alternativní přístupy ve vzdělávání, sociálně-patologické jevy - rodiče

Dotazníkové šetření obsahovalo dvě části, přičemž první z nich byla zaměřena na alternativní přístupy ve vzdělávání. 68 % rodičů uvedlo, že je pro ně velice důležitý respektující partnerský přístup ve škole. Pro 59 % dotázaných je podstatné, aby škola vytvářela nesoutěživé prostředí bez srovnání žáků mezi sebou. Klasické známkování doplněné slovním hodnocením vyhovuje 53 %. Optimální počet žáků ve třídě je dle dotazovaných 18. Polovina dotazovaných upřednostňuje individuální tempo učení na základě individuálního plánu žáka. 62 % preferuje kombinaci více různých pedagogických směrů, jako např. Montessori, waldorfská a daltonská škola či program Začít spolu. Rodiče by také chtěli rozvíjet kritické myšlení, projektové učení, princip respektovat a být respektován. Většině rodičů vyhovuje státní škola nebo třída s vlastním vzdělávacím programem v rámci některé stávající ZŠ. 35 % rodičů odpovědělo, že neupřednostňují žádnou z nabízených možností škol, vždy jim záleží

na konkrétních nabídkách škol. Zároveň pak rodiče ze 47 % upřednostňují vzdělávání bez školného nebo max. školné ve výši 1 000 Kč měsíčně.

Druhá část dotazníku byla zaměřena na sociálně-patologické jevy. Velmi zajímavým zjištěním je, že více než polovina rodičů neví, na které instituce nebo zařízení se mohou obrátit v případě, kdy se ocitnou v situaci, kterou nejsou schopni vyřešit v rámci rodiny či školy. Současně by uvítali, co se týče informovanosti, větší podporu ze strany škol. Pouhá 3 % dotázaných odpověděla, že jejich škola pořádá odborné diskuze či kratší odborné kurzy pro rodiče týkající se problémových situací, přičemž takřka 50 % rodičů by realizaci takových aktivit uvítalo, částečně by byli ochotni se na kurzu finančně podílet. Pozitivně se jeví, že většina respondentů (68 %) nemá problém se poradit o problémové situaci s pedagogem.

Alternativní přístupy ve vzdělávání, sociálně-patologické jevy - učitelé

Stejně jako dotazník pro rodiče, tak i dotazník pro pedagogy byl rozdělen na dvě části. 62 % učitelů uvedlo, že se pravidelně účastní vzdělávacích kurzů. S přípravou na další den výuky stráví většina 2 -3 hodiny denně. 54 % pedagogů se zajímá o alternativní metody vyučování, avšak 35 % z nich se nedokáže rozhodnout, kterou by chtěli uplatňovat ve výuce. Upřednostňují spíše jednotný výklad pro všechny žáky. Polovina dotazovaných se domnívá, že je důležité, aby škola vytvářela nesoutěživé, emočně bezpečné prostředí. 58 % pedagogů upřednostňuje klasické známkování, se slovním hodnocením. Učitelé poukazují na nedodržování pravidel společenských norem, nerespektování autority, sobeckost a nevládnutelný stres u žáků. Relativně ojediněle se potýkají se šikanou, záškoláctvím či kriminalitou.

71

92 % respondentů z řad pedagogických pracovníků si myslí, že jejich škola má dobře podchycenou primární prevenci sociálně-patologických jevů. Je rovněž důležité, že učitelé vědí, na koho se v rámci své organizace či jiné odborné instituce, mohou obrátit s prosbou o pomoc. Silné stránky spatřují právě ve spolupráci s odborníky při realizaci besed pro žáky, dále v komunikaci s rodiči, v pozitivním klimatu školy apod. Negativně je vnímána absence školních psychologů. Mezi nejžádanější témata programů patří besedy s policisty a hasiči a přednášky zaměřené na oblast kyberšikany a vztahů v třídním kolektivu. 50 % pedagogů by uvítalo realizaci školení na problematiku sociálně-patologických jevů.

Sport – rodiče

Většina respondentů z řad rodičů uvádí, že mají pozitivní kladný postoj ke sportu, přičemž 42 % z nich sportuje několikrát měsíčně. 68 % dětí dotazovaných rodičů pravidelně navštěvuje sportovní kroužek. 63 % rodičů považuje za důležitý rozvoj pohybových schopností dítěte, ale 81 % respondentů shledává negativní postoj dětí k pohybu. Pozitivní je ovšem fakt, že 95 % dětí se neříká pravidelně o omluvenku z tělesné výchovy. Většina rodičů si také myslí, že by hodiny tělesné výchovy měly být vedeny jako podobně jako odpolední zábavné kroužky. Uvítali by případné zpestření výuky přítomností odborníka na daný sport, drtivá většina rodičů si totiž myslí, že by se tímto mohl zlepšit postoj dětí k hodinám tělesné výchovy a pohybu obecně a současně by mohly být objeveny skryté talenty. Takřka dvě třetiny dotázaných by uvítala vznik „klubu zábavného Tv, kdy by si pedagog či žáci mohli vybírat z nabídky sportů a následně si je vyzkoušet přímo v hodině Tv nebo v rámci družiny.

Sport – učitelé

V rámci analýzy odpovídali převážně učitelé z I. stupně ZŠ. Zajímavostí je, že 57 % pedagogů se v minulosti věnovali pravidelně nějakému druhu sportu. 83 % pedagogů se sportu věnuje také mimo hodiny Tv. Mimo školu sportují několikrát v měsíci. Více než polovina pedagogů stráví nad přípravou maximálně jednu hodinu denně. 60 % pedagogů si myslí, že děti mají v dnešní době negativní postoj k tělesné výchově a k pohybu jako takovému, a s tím souvisí také nárůst dětí, kterým se nechce cvičit v rámci hodin Tv. Pedagogové by uvítali větší hodinovou dotaci pro hodiny Tv a zlepšení vybavení tělocvičen. Spatřují přínos rovněž v možnosti oživení výuky za přítomnosti profesionálních trenérů s ukázkou různých sportů, případně za vzniku „klubu zábavného Tv“. Tento fakt by také vedl k zatraktivnění hodin Tv, ovšem většina pedagogů si myslí, že by rodiče nebyli ochotni akceptovat platbu za služby tohoto odborníka.

6.7 Rozbor čerpání projektů zjednodušeného vykazování pro MŠ a ZŠ

V období leden–červen 2017 bylo realizováno průběžné dotazníkové šetření zaměřené na aktivity škol v rámci výzvy č. 02_16_022 Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ a ZŠ v rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Všechny organizace v zájmovém regionu byly osloveny s prosbou, aby zaslaly „kalkulačky indikátorů“. Návratnost činila 100 %. Z celkového počtu 29 zařízení se dva subjekty plánují zapojit až v dalším kole výzvy. Bereme-li v potaz, že v území převažují sloučené organizace (mateřské školy jsou součástí základních škol), tak při rozdělení na jednotlivé druhy škol vyplývá, že v prvním kole výzvy podalo žádost 23 mateřských škol z 25 a 21 základních škol z 23.

72

Celkové předpokládané výdaje na realizaci projektů v rámci správního obvodu dosahují takřka 22,7 mil. Kč. Podrobněji dle druhů škol viz níže. Způsob využití finančních prostředků a rozložení nákladů pro realizaci aktivit – v kompetenci ředitele školy. Je zapotřebí brát v potaz skutečnost, že každá škola musela povinně zvolit šablonu z té oblasti, která byla v dotazníkovém šetření z listopadu 2015 vyhodnocena jako nejslabší v porovnání s průměrem ČR.

Šablony pro MŠ

Školy měly na výběr z 14 různých šablon, respektive ze 17, jelikož vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ mělo více variant. Z analýzy vyplývá, že 61 % mateřských škol v regionu, tedy 14 z 23 aktuálně zapojených MŠ, projevilo shodně zájem o aktivity „specifika práce pedagoga s dvouletými dětmi v MŠ“ a o „odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráci s rodiči dětí v MŠ“. O chůvu si zažádala polovina subjektů. Naopak pouze 2 školy zvolily aktivitu „Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů MŠ v rozsahu 40 hodin“ a jedna škola „profesní rozvoj předškolních pedagogů prostřednictvím inkluze“. Žádná mateřská škola nepožádala o šablonu školního speciálního pedagoga, školního psychologa a sociálního pedagoga jako personální podporu MŠ a o DVPP v rozsahu 16 hodin zaměřené na inkluzi. Celkový objem finančních prostředků pro mateřské školy ve správním obvodu ORP Třinec činí 8 649 331 Kč, přičemž více než 4,2 mil. Kč, takřka 50 % bude využito na chůvu. Poptávka je odrazem zvyšujícího se počtu dvouletých dětí v mateřských školách a potřebou personální podpory pro zajištění dostatečné péče.

Tab. 57: Přehled výběru jednotlivých šablon mateřskými školami v SO ORP Třinec

Počet MŠ	Číslo aktivity	Název aktivity	Rozpočet (v Kč)
14	I/2.4	Specifika práce pedagoga s dvouletými dětmi v MŠ	546 912
14	I/3.3	Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ	485 232
12	I/1.5	Chůva - personální podpora MŠ	4 243 505
10	I/1.1	Školní asistent - personální podpora MŠ	2 398 870
10	I/2.3a	Vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ - DVPP v rozsahu 16 hodin_Čtenářská pregramotnost	94 528
8	I/2.3b	Vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ - DVPP v rozsahu 16 hodin_Matematická pregramotnost	114 784
7	I/3.1	Prevence logopedických vad a problémů komunikačních schopností u dětí v MŠ	253 200
7	I/2.2	Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů MŠ v rozsahu 16 hodin	94 528
7	I/2.6	Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro MŠ)	84 920
6	I/2.3e	Vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ - DVPP v rozsahu 16 hodin_Inkluze	87 776
4	I/3.2	Individualizace vzdělávání v MŠ	151 920
2	I/2.1	Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů MŠ v rozsahu 40 hodin	33 760
1	I/2.5	Profesní rozvoj předškolních pedagogů prostřednictvím supervize	59 396
Rozpočet celkem			8 649 331

Zdroj: vlastní šetření

Šablony pro ZŠ

Nabízené aktivity pro základní školy disponovaly širším výběrem šablon, celkem 22, respektive 38 včetně různých variant DVPP. Nejvíce školy poptávaly „doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem“, celkem 17 škol z 21, tzn. 80 %. Čtenářský klub pro žáky ZŠ požaduje 16 škol, tzn. 76 % organizací. Třetí nejrozšířenější aktivitou je Klub zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ, v tomto případě je evidováno 15 požadavků.

O další vzdělávání pedagogických pracovníků napříč různými rozsahy hodinových dotací je poměrně nízký zájem. Nejčastěji si školy z této oblasti zvolily čtenářskou gramotnost a cizí jazyky, matematická gramotnost je spíše v ústraní. Žádná ZŠ nepožádala o šablonu „Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 56 hodin“ a „CLIL ve výuce na ZŠ“. Pro základní školy v zájmovém území bude vyhrazeno na základě součtu kalkulaček indikátorů celkem 14 024 259 Kč. Více než 23 % bude využito na Školního asistenta.

Tab. 58: Přehled výběru jednotlivých šablon mateřskými školami v SO ORP Třinec

Počet ZŠ	Číslo aktivity	Název aktivity	Rozpočet (v Kč)
17	II/3.3	Doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem	1 431 864
16	II/3.1	Čtenářský klub pro žáky ZŠ	967 512

15	II/3.2	Klub zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ	829 296
11	II/1.1	Školní asistent – personální podpora ZŠ	3 291 880
11	II/2.8	Vzdělávání pedagogického sboru ZŠ zaměřené na inkluzi – vzdělávací akce v rozsahu 8 hodin	388 960
8	II/4.1	Odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči žáků ZŠ	220 560
6	II/2.1a	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 16 hodin_Čtenářská gramotnost	479 392
5	II/2.10	Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol prostřednictvím vzájemných návštěv (pro ZŠ)	110 396
4	II/1.2	Školní speciální pedagog – personální podpora ZŠ	2 467 080
4	II/1.3	Školní psycholog – personální podpora ZŠ	1 794 240
4	II/2.11	Tandemová výuka na ZŠ	241 180
3	II/2.1e	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 16 hodin_Inkluze	101 280
3	II/2.9a	Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ – Čtenářská gramotnost	274 312
2	II/2.3	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 32 hodin	67 520
2	II/2.1b	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 16 hodin_Matematická gramotnost	87 776
2	II/2.2b	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 32 hodin_Matematická gramotnost	108 032
2	II/2.2c	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 32 hodin_Cizí jazyky	40 512
2	II/2.6c	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ – DVPP v rozsahu 80 hodin_Cizí jazyky	202 560
2	II/2.9b	Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ_Matematická gramotnost	64 544
2	II/2.9e	Vzájemná spolupráce pedagogů ZŠ_Inkluze	64 544
1	II/1.4	Sociální pedagog – personální podpora ZŠ	450 720
1	II/2.13a	Nové metody ve výuce na ZŠ – Čtenářská gramotnost	5 377
1	II/2.1c	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ, DVPP v rozsahu 16 hodin_Cizí jazyky	40 512
1	II/2.2a	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ, DVPP v rozsahu 32 hodin_Čtenářská gramotnost	13 504
1	II/2.4a	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ, DVPP v rozsahu 56 hodin_Čtenářská gramotnost	47 264
1	II/2.4c	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ, DVPP v rozsahu 56 hodin_Cizí jazyky	47 264
1	II/2.6a	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ, DVPP v rozsahu 80 hodin_Čtenářská gramotnost	67 520
1	II/2.6d	Vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ, DVPP v rozsahu 80 hodin_Mentoring	67 520
1	II/3.4	Příprava na vyučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem	51 138
Rozpočet celkem			14 024 259

Zdroj: vlastní šetření

Personální podpora

Celkový počet podpůrných personálních opatření ve školách správního obvodu ORP Třinec činí 34,82, přičemž nejvíce eviduje ZŠ a MŠ Bystřice 848 – 2,42. Naopak nulová hodnota je zaznamenána u SŠ, ZŠ a MŠ Třinec, Jablunkovská 241. Celkově bude v rámci šablon zapojeno 419 účastníků, z toho bezmála 20 %, tedy 82 osob, ze Základní školy Slezská 773.

Tab. 59: Sledovaný indikátor

Název nositele projektu	Identifikační číslo (IČ)	Resortní identifikátor právnické osoby (RED IZO)	Počet podpůrných personálních opatření ve školách	Celkový počet účastníků
Základní škola a mateřská škola Bystřice 848, okr. Frýdek-Místek, příspěvková organizace	70942641	600133630	2,42	21
Základní škola a mateřská škola Stanisława Hadyny s polským jazykem vyučovacím Bystřice 366, okr. Frýdek-Místek, příspěvková organizace	70942650	600133648	1	2
Masarykova Základní škola a mateřská škola Hnojník 120, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace	75026708	600133851	1,58	34
Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza Hnojník, příspěvková organizace	75026716	600134644	1,08	21
Základní škola T.G.Masaryka a Mateřská škola Komorní Lhotka, příspěvková organizace	73184209	600134610	1,21	4
Základní škola a Mateřská škola, Szkoła Podstawowa, Przedszkole Košařiska, příspěvková organizace	75028930	650023501	1	5
Základní škola a Mateřská škola Ropice, příspěvková organizace	75026473	650016718	1,54	1
Základní škola a Mateřská škola Smilovice, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace	70645973	600134148	1,04	14
Základní škola a Mateřská škola Střítež, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace	75026457	600134199	1,25	14
Jubilejní Masarykova základní škola a mateřská škola, Třinec, příspěvková organizace	70640009	600134377	2,21	9
Základní škola Petra Bezruče a mateřská škola, Třinec, příspěvková organizace	847097	600134261	1,5	10
Základní škola Dany a Emila Zátokových, Třinec, příspěvková organizace	61955612	600134270	4	52
Základní škola a mateřská škola, Třinec, Koperníkova 696, p.o.	61955531	600134334	1,75	7
Základní škola, Třinec, Slezská 773, příspěvková organizace	847119	600134369	1	82
Základní škola a mateřská škola, Třinec, Kaštanová 412, příspěvková organizace	847135	600134288	0,83	17
Základní škola a mateřská škola, Třinec, Míru 247, příspěvková organizace	70983712	650019776	1,33	7
Základní škola a mateřská škola, Třinec, Oldřichovice 275, příspěvková organizace	70983739	650018443	1,5	9
Mateřská škola, Třinec, Slezská 778, příspěvková organizace	70983674	674000358	1,5	9

Mateřská škola, Třinec, Nerudova 313, příspěvková organizace	70983682	674000285	1,75	1
Mateřská škola Čtyřlístek, Třinec, Oldřichovice 670, příspěvková organizace	70983704	674000315	1,25	8
Církevní základní škola a mateřská škola Třinec	71249460	650077342	0,58	32
Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Třinec, Jablunkovská 241, příspěvková organizace	69610126	610500732	0	28
Základní škola Vendryně 236, okres Frýdek-Místek	61955639	600134407	1	4
Polská základní škola - Polska Szkoła Podstawowa im. Wisławy Szymborskiej, Vendryně, příspěvková organizace	70640271	600134661	0,5	22
Mateřská škola Vendryně č.1, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace	70640246	600133320	1	2
Mateřská škola - Przedszkole, Vendryně č.1, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace	70640254	600133338	0,5	2
Mateřská škola - Przedszkole, Vendryně, Zaolší 615, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace	70640262	600133541	0,5	2
Celkem			34,82	419

Zdroj: vlastní šetření

6.8 Výstupy kulatých stolů

76 Kulatý stůl se zástupci SPC, PPP, ČSI

- Termín realizace: 21.11.2016
- Počet osob: 19, z toho 4 členové PS 1

Hlavní závěry

- názory na inkluzi se regionálně liší,
- celý proces není snadný, je nezbytné doladit platnou legislativu, metodiku a postupy tak, aby byly vytvořeny dostatečné podmínky pro inkluzivní vzdělávání,
- připomínky k legislativě – ve vyhlášce č. 27/2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v paragrafu 19 odst. 5 návrh vypustit slova „ve škole“, tak aby citace zněla: „Ve třídě, ...“,
- nepostradatelná je role České školní inspekce, která svými doporučeními může celému procesu významně pomoci,
- velký význam je přikládán vzájemné spolupráci škol, které se integrací zabývají již delší dobu, mají zkušenosti a školami, které zkušenosti nemají,
- mateřské školy jsou v rámci inkluze v spíš v ústraní,
- nedořešená otázka nadaných dětí – „rodiče si poradí“.

Mapování nástrojů a potřeb v prematematické a finanční gramotnosti v MŠ

- Termín realizace: 20.02.2017
- Počet osob: 19, z toho 5 členů PS 3, administrátorka-finanční manažerka, 12 vedoucích učitelek MŠ, 1 ředitel

Hlavní závěry

- zájem o školení v prematematické gramotnosti metodou Hejného,
- některé MŠ jsou zapojeny do čtyřletého projektu KVICu „CESTA“, jehož jednou oblastí je rozvíjení matematické gramotnosti,
- byl projeven zájem o pravidelné setkávání pedagogů MŠ a ZŠ (1. třídy), vzájemné sdílení zkušeností a potřeb, nejenom v těchto oblastech,
- v MŠ by přivítali nákup nových finančně nákladnějších pomůcek pro rozvíjení prostorové představivosti a logického uvažování dětí,
- možnost výuky finanční pregramotnosti prostřednictvím externích lektorů, kteří by realizovali výuku přímo v MŠ – předání zkušeností, popř. metodiky.

Setkání pediatriů se zástupci školských poradenských zařízení

- Termín realizace: 11.05.2017
- Počet osob: 25 osob, z toho 12 pediatriů/zdravotních sester, 2 zástupci SPC, 2 zástupci poradny Rané péče, 2 zástupce SŠ, ZŠ a MŠ Jablunkovská, 4 členové PS 1, 3 zástupci realizátora projektu

Hlavní závěry

- problematická legislativa – změny, vývoj, výhled.
- dětí/žáků se SVP přibývá – potřeba včasného podchycení diagnózy,
- možnosti včasného zachytu problému jsou u pediatriů omezeny četností návštěv a režimem pravidelných a povinných kontrol,
- chybí seznam všech organizací s popisem druhu pomoci a s kontakty na odborníky.
- seznámení s nabídkou a možnostmi pedagogické péče pro žáky se SVP poskytované školskými zařízeními včetně informací o příslušných kompetencích – co přísluší lékaři a co SPC,
- dezinformace o problémech po očkování – rodiče nechtějí děti nechat očkovat kvůli autismu,
- příklady dobré praxe – logopedické třídy MŠ Nerudova a ZŠ Dana a Emila Zátokových a speciální škola SŠ, ZŠ a MŠ Jablunkovská,
- zájem o opakování realizace setkání.

77

7 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů (SWOT analýzy)

Zapojení odborné veřejnosti do místního akčního plánování bylo garantováno prostřednictvím pracovních skupin. Významnou měrou se podílely na identifikaci potenciálů a limitů rozvoje regionálního školství s ohledem jak na interpretaci výsledků analýz, tak i z vlastních podnětů.

Následující kapitola představuje shrnutí hlavních závěrů za vzniku SWOT analýz, které byly poté rozpracovány do jednotlivých problémových orků a tematických celků, diskutovány a prioritizovány.

SWOT analýza PS 1 Inkluze, investice a předškolní vzdělávání

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • spolupráce speciálních pedagogů a pedagogů • možnost spolupráce se SŠ, ZŠ a MŠ Jablunkovská • výzva Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – šablony pro MŠ a ZŠ I 	<ul style="list-style-type: none"> • nepřipravenost poradenských center • nepřipravenost budov ZŠ a MŠ v oblasti stavebních úprav a vnitřního upořádání • finanční prostředky • velký počet žáků ve třídách • nepřipravenost pedagogických pracovníků z hlediska speciálního vzdělávání • nepřipravenost škol na vzdělávání pedagogů v rámci inkluze • zvýšená až nadměrná administrativa • výklad zákona • normativní hodnocení žáků
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • DVPP • Místní akční plán • příklady dobré praxe 	<ul style="list-style-type: none"> • veřejné mínění • legislativa • finanční prostředky • absolventi • zhroucení nastaveného systému • možné znevýhodnění většinové „zdravé“ populace • žáci jako pokusní králíci

78

Silné stránky

- *spolupráce pedagogických pracovníků se speciálními pedagogy* – společně se podílí na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů a plánech pedagogické podpory
- *výzva Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ a ZŠ I* – výzva podporuje osobnostně profesní rozvoj pedagogů prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemné setkávání a sdílení zkušeností pedagogů, pomůže školám při společném vzdělávání dětí/žáků, a to možností personálního posílení o školního asistenta, školního psychologa, speciálního pedagoga, sociálního pedagoga, příp. chůvu v MŠ. Důležitou oblastí podpory je také usnadnění přechodu dětí z MŠ do ZŠ a spolupráce s rodiči dětí a žáků. Zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu pomohou extrakurikulární aktivity (čtenářské kluby, kluby zábavné logiky a rozvoje matematické gramotnosti a doučování žáků základní školy ohrožených školním neúspěchem)

Slabé stránky

- *nepřipravenost poradenských pracovišť* – nedostatečné personální kapacity pedagogicko-psychologické poradny (PPP Třinec) a speciálních pedagogických center (SPC F-M, Karviná, Ostrava) jak z hlediska kvality (proškolení), tak z hlediska kvantity (dlouhé čekací lhůty na vyšetření, pracovníci center na školy příliš nechodí)
- *finanční prostředky* – nedostatečné financování lidských zdrojů, dále např. zpoždění platby u šablon (školy od nového školního roku 2016/2017 už vyplácí mzdy např. z provozu, jelikož dotaci obdrží až po novém roce, vzniknou problémy s rozpočtem), chybí finanční prostředky na investice (rekonstrukce, nákup pomůcek, apod.)
- *nepřipravenost budov ZŠ a MŠ v oblasti stavebních úprav a vnitřního upořádání* – na mnohých školách není zajištěna komplexní bezbariérovost budovy včetně areálu školy, nevhodné uspořádání třídy, chybí koutky pro klidový režim či komunitní místnosti, kde se mohou děti scházet k terapii nebo sloužit k setkávání s rodiči, malotřídky (spojeno několik ročníků + integrovaný žák)
- *výklad zákona* – lektori prezentují výklad zákona i vyhlášek každý podle svého názoru, což způsobuje nepřipravenost vzdělávání pedagogů
- *formativní hodnocení žáků* - formativní hodnocení žáků vzhledem k poskytovaným podpůrným opatřením a vzhledem k názoru žakovské i rodičovské veřejnosti – nejsme na tuto alternativu připraveni (jsme skutečně (lidé) dostatečně tolerantní?)

Příležitosti

- *příklady dobré praxe* – inspirace např. v západních zemích, kde mají přizpůsobeny celé školní areály
- *Místní akční plán* – zlepšení komunikace a spolupráce mezi školami, podněty pro MŠMT (např. legislativa, dotace „na míru“ dle potřeb daného území)
- *DVPP* – vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména z MŠ, se zaměřením na vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných. Cílem aktivity je podpořit profesní růst pedagogických pracovníků pomocí dlouhodobého vzdělávání a průběžného sebevzdělávání. Pedagogičtí pracovníci budou podpořeni v získávání dovedností, znalostí a kompetencí v oblasti inkluze.

79

Hrozby

- *veřejné mínění* – postoj rodičů vůči dětem se SVP, respektive rodiče zdravých dětí nechtějí, aby jejich děti navštěvovaly třídu, kde je postižené dítě
  - o všeobecné negativní mínění společnosti, přestože dítě se SVP může být velice chytré a nadané
  - o inkluze se týká nejen dětí a žáků se SPV, ale i extrémně nadaných dětí
- *legislativa* – časté změny, nejsou nastavena jasná pravidla již od počátku změny
- *finanční prostředky* – nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky) po ukončení čerpání finančních prostředků prostřednictvím šablon může dojít k hroucení celého systému, dále např. finanční náročnost některých operačních programů (např. u IROP min. 1 mil Kč)
- *absolventi* – nevhodně nastavený systém VŠ studia, absolventům chybí dostatečná všeobecná praxe a současně nejsou absolventi připraveni na inkluzivní vzdělávání
- *zhroucení nastaveného systému* - zhroucení celého nastaveného systému z důvodu nedostatku speciálních pedagogů na trhu práce (speciálních pedagogů, psychologů) a nedostatku času pro pedagogy kvalitně vzdělávat dle RVP ZV všechny žáky (součástí je zvýšená náročnost přípravy na výuku i pro DVPP), zvýšená náročnost na přípravu i vzdělávání pedagogů
- *žáci jako pokusní králíci* – žáci, nejen se SVP, představují v této fázi „pokusné králíky“, na kterých se zkouší inkluze se všemi slabými stránkami v rámci SWOT analýzy

SWOT analýza PS 2 Čtenářská gramotnost, cizí jazyky, informační gramotnost

SILNÉ STRÁNKY

- fungující, aktivní knihovna v Třinci, která může být dobrým příkladem
- čtenářské dílny v hodinách českého jazyka ve většině škol.
- podpora zřizovatele.
- dobrá pozice regionu, ve smyslu multikulturality, je možno využít v rámci příhraniční spolupráce.

SLABÉ STRÁNKY

- velice nízká informační gramotnost dětí
- neznalost práce se zdroji a citacemi
- chybí mentorská práce na školách i v knihovně
- neaktivní přístup některých pedagogů
- obava rodičů z výuky jazyků (cizí jazyky)
- chybí dlouhodobé jazykové vzdělávání, možnost doplnění státní zkoušky z angličtiny u učitelů I. stupně

PŘÍLEŽITOSTI

- navýšení kapacit knihovníků/lektorů v knihovně pro děti mládež, každý knihovník by měl své partnerské školy, se kterými by dlouhodobě a soustavně spolupracoval, nejen v knihovně, ale i v škole
- vznik třídních knihoven. Každá třída má svou knihovničku, ke knihám mají tedy přístup i děti ze sociálně slabších rodin, děti si mohou číst ve volných chvílích, o přestávkách, ...
- školení RWCT pro učitele i knihovníky
- vyškolení učitelů i knihovníků v realizaci čtenářských dílen
- prohloubení spolupráce mezi knihovnou a školami. Vytvoření systematického informačního vzdělávání
- mezinárodní spolupráce, programy Erasmus+, Komenius a další
- pracovní pozice - poradce pro tyto programy, pomáhá s administrativou, vypsáním žádosti a uzavřením projektu
- každá, i menší obec, má svou knihovnu

HROZBY

- nedostatek kvalitních a zanícených osobností ve školách i v knihovně
- chybí lidé zapálení pro svou práci, čtenář jako osobnost učitele
- nepodnětné rodinné prostředí, chybí knihy
- rozšiřují se sociální nůžky, mezi aktivními rodinami a rodinami se sociálně slabým, nepodnětným prostředím
- složitá administrativa mezinárodních výměnných programů

SWOT analýza PS3 Matematická a finanční gramotnost

SILNÉ STRÁNKY

- rozvoj MG a FG je zahrnutý do ŠVP jednotlivých škol
- učitelé rozvíjejí své znalosti a dovednosti pro výuku MG a FG a následně je využívají ve výuce
- při výuce se velmi často řeší úlohy z praxe
- při výuce FG a MG jsou v hojně míře využívané interaktivní a multimediální prostředky

SLABÉ STRÁNKY

- především MŠ upozorňují na neexistující pozici pracovníka pro tyto gramotnosti
- učitelé poukazují na malou spolupráci mezi jednotlivými školami - chybí možnosti sdílení příkladů dobré praxe
- učitelé jsou zahlceni povinnostmi a papírováním - chybí čas na rozvíjení mimoškolních aktivit s žáky
- nedostatek pomůcek pro rozvoj gramotnosti

PŘÍLEŽITOSTI

- učitelé mají dostatek příležitostí pro rozvoj v oblasti MG (DVPP)
- dostupnost různých výukových materiálů (učebnice, prezentace na internetu, apod.) hodnotí učitelé kladně
- dostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj MG je podle učitelů dobrá

HROZBY

- školy bojují s nezájmem ze strany rodičů i žáků
- nedostatek stabilní finanční podpory - chybí finance na vedení kroužků apod.
- školy upozorňují na nedostatečné podmínky (materiální i technické) pro rozvoj mimo školu - např. na různé exkurze
- vyučující upadají do stereotypu, jsou málo kreativní a mají nízkou sebestimulaci

SWOT analýza PS 4 Polytechnika a digitalizace

SILNÉ STRÁNKY

- tradice v průmyslovém zaměření regionu
- silní partneři v místních firmách
- zaběhnuté akce dobré praxe, např. Den řemesel SOŠ TŽ
- zájem kraje mít dostatek technicky vzdělaných obyvatel

SLABÉ STRÁNKY

- nevybavenost škol běžným nářadím
- nedostatek financí na vybavení a vzdělávání pedagogů i žáků
- malá časová dotace hodin pracovních činností v RVP ZŠ
- neznalost pedagogů, jak vyučovat polytechniku zajímavě a jednoduše
- nepropojování, respektive izolace polytechniky od ostatních předmětů a využití na praktických příkladech

81

PŘÍLEŽITOSTI

- dojde k propojení škol, zřizovatelů a rodičů
- polytechnické vzdělávání zaměřit na osobnost žáka
- vysoká poptávka zaměstnavatelů po technicky vzdělaných lidech
- využít spolupráci se SOŠ TŽ (vybavenost, odborní učitelé)
- DVPP
- technicky orientované mimoškolní aktivity
- budování podnikatelských aktivit na technických základech

HROZBY

- malý zájem žáků o řemeslo a technické obory
- pomalý návrat k prestiži řemesla a techniky
- nezájem místních o práci v průmyslu vede k zaměstnávání cizinců
- odliv technicky vzdělaných lidí mimo region, do zahraničí
- malé povědomí rodičů o potřebnosti a využitelnosti technického vzdělání

SWOT analýza PS 5 Podnikavost a kariérové poradenství

SILNÉ STRÁNKY

- silná průmyslová tradice a dostatek pracovních příležitostí v průmyslu
- pozitivní změna ve vnímání města a budoucího uplatnění (moderní město, pracovní příležitosti)
- kvalitní pracovní síla a nízká fluktuace
- soudržnost obyvatel a loajalita zaměstnanců

SLABÉ STRÁNKY

- žáci 9. tříd nemají představu, co obnáší jednotlivé pozice
- žáci se nedívají na situaci na trhu práce a volní pracovní místa při volbě povolání
- rodiče a pedagogové nemají kontakt s trhem práce a firmami
- nedostatek kariérních poradců
- malá ochota cestovat za zaměstnáním

PŘÍLEŽITOSTI

- průmysl 4.0. (automatizace, digitalizace, robotizace)
- vychovat si budoucí zaměstnance (motivovat lidi k návratu do regionu)
- zaměstnanci z jiných zemí
- lepší práce s trhem práce na místní úrovni

HROZBY

- nedostatek pracovní síly, který může ohrozit rozvoj a fungování firem
- ohrožení pracovních míst v TŽ v důsledku globální konkurence (Čína, Indie, apod.)
- špatné rozhodnutí žáků ohledně jejich další kariéry a uplatnění na místním trhu práce, seberealizace
- štedrý sociální systém
- nízká finanční gramotnost

SWOT analýza PS 6 Občanské kompetence

SILNÉ STRÁNKY

- velké množství a vybavení tělocvičen
- zájem dětí o různé sporty
- vybavení od místních organizací (klubů)
- příklady dobré praxe – golf do školy, KaPA, o.p.s. – kurz první pomoci, aj.
- národnostní školství – MŠ a ZŠ s polským jazykem vyučovacím
- rozvoj emoční inteligence
- projektové dny na školách – řešení různých témat (ekologie, kulturní povědomí, první pomoc a bezpečnost – Den s integrovaným záchranným systémem, sport, apod.)

SLABÉ STRÁNKY

- stereotyp v hodinách Tv – stejné osnovy, nezábavná forma výuky
- postoj školy – obava z narušení stereotypu
- zhoršený vztah dětí ke sportu
- nízké pochopené tématu emoční inteligence
- sociálně vyloučené lokality – Borek, Folvark
- nízké pochopení tématu
- intimní téma

82

PŘÍLEŽITOSTI

- spolupráce s odborníky jednotlivých sportů
- spolupráce se sportovními kluby a dalšími organizacemi neformálního vzdělávání (Bunkr, o.p.s., KaPA, o.p.s., ...)
- podpora firem s financováním projektu, sponzoring
- dotace
- vytvoření organizace (klubu)- škola si vybírá, jaké odborníky a jaké hodiny chce – sport, patologické jevy, školení první pomoci
- vyhledávání talentů
- rozvoj profesní orientace – např. kurz první pomoci – dobrý žák se chce stát lékařem
- projektové dny (různá témata - ekologie, sportovní, první pomoc a bezpečnost – Den s integrovaným záchranným systémem
- přeshraniční spolupráce
- alternativní vzdělávání
- rozvíjení tématu v odborné sféře
- uznání psychosomatiky jako medicínského oboru

HROZBY

- finanční prostředky
- úrazovost
- zodpovědnost učitelů (legislativa)
- nedostatek odborníků

Silné stránky

- *rozvoj emoční inteligence* – je v zájmu každého jedince /dítěte, i dospělého i společnosti

Slabé stránky

- *nízké pochopení tématu* – poznání emoční inteligence a jejích zákonitostí je u laické i odborné veřejnosti stále velmi různorodé, ale na důležitosti dalšího zkoumání se všichni shodují, rozvoji velmi přispívají nové poznatky neurologie i kvantové fyziky
- *intimní téma* – zejména děti příliš nechtějí své emoční problémy sdílet na veřejnosti
- *finanční prostředky* – práce s emocemi je dlouhodobá záležitost, čas jsou peníze, jak rozvoj financovat?

Příležitosti

- *rozvíjení tématu v odborné sféře* – téma emoční inteligence vzniklo teprve před několika desetiletími, větší váhu mu společnost dává až v poslední době – od začátku tohoto milénia
- uznání psychosomatiky jako medicínského oboru - zkoumání vztahu mezi psychikou/emocemi a tělesným zdravím je v ČR od roku 2015 podpořeno Ministerstvem zdravotnictví oficiálním uznáním Psychosomatiky jako medicínského oboru

8 Seznamy

8.1 Seznam tabulek

Tab. 1: Přehled obcí SO ORP Třinec k 31.12.2015.....	5
Tab. 2: Průměrné meziroční změny vybraných demografických ukazatelů v jednotlivých obcích SO ORP Třinec v období 2006-2015.....	7
Tab. 3: Obyvatelstvo podle věku, průměrného věku a index stáří.....	9
Tab. 4: Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání k 26. 3. 2011 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích.....	11
Tab. 5: Obyvatelstvo podle národnosti v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011.....	12
Tab. 6: Obyvatelstvo podle odvětví ekonomické činnosti v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011.....	13
Tab. 7: Ekonomické subjekty se sídlem v SO ORP Třinec podle zjištěné aktivity a počtu zaměstnanců. 13	
Tab. 8: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou se sídlem v SO ORP Třinec podle právní formy.....	14
Tab. 9: Územní srovnání ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou podle vybraných právních norem k 31.12.2015.....	14
Tab. 10: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou se sídlem v SO ORP Třinec dle převažující činnosti.....	15
Tab. 11: Největší zaměstnavatelé se sídlem v SO ORP Třinec podle počtu zaměstnanců a převažující činnosti.....	16
Tab. 12: Obyvatelstvo dle ekonomické aktivity v SO ORP Třinec a ve vyšších administrativních celcích k 26. 3. 2011.....	16
Tab. 13: Míra nezaměstnanosti v letech 2006-2011 a podíl nezaměstnaných v roce 2014 a 2015 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích, k 31. 12. daného roku, v %.....	17
Tab. 14: Charakteristika nezaměstnanosti v území SO ORP Třinec.....	19
Tab. 15: Charakteristika vyjížděky do zaměstnání.....	20
Tab. 16 Organizace školního roku 2015/2016 mateřských škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec... 21	
Tab. 17: Přehled mateřských škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec včetně odloučených pracovišť a počtu dětí.....	22
Tab. 18: Vývoj počtu dětí v běžných třídách mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec.....	23
Tab. 19: Děti se zdravotním postižením individuálně integrovaní v běžných třídách mateřských škol podle druhu zdravotního postižení.....	24
Tab. 20: Vývoj počtu dětí v speciálních třídách mateřských škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec.....	25
Tab. 21: Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách podle druhu postižení/znevýhodnění.....	25
Tab. 22: Vývoj počtu dětí mladších 3 let v MŠ.....	26
Tab. 23: Počet odmítnutých žádostí o přijetí do MŠ.....	26
Tab. 24: Přehled počtu přepočtených pedagogů v MŠ na plně zaměstnané, kvalifikovanost pedagogů.....	27
Tab. 25: Organizace školního roku 2015/2016 základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec ... 28	
Tab. 26: Přehled základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec včetně odloučených pracovišť a počtu žáků.....	28
Tab. 27: Počet a struktura malotřídních základních škol v jednotlivých obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2015/2016.....	29
Tab. 28: Vývoj počtu žáků v běžných třídách v SO ORP Třinec.....	30

Tab. 29: Žáci se zdravotním postižením individuálně integrovaní v běžných třídách základních škol podle druhu zdravotního postižení	31
Tab. 30: Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách základních škol dle zřizovatele v SO ORP Třinec.....	32
Tab. 31: Vývoj počtu nadaných žáků v obcích SO ORP Třinec	32
Tab. 32: Národnostní složení obyvatel v obcích SO ORP Třinec dle výsledků SLDB 2011.....	33
Tab. 33: Počet žáků ve školách a třídách s polským jazykem vyučovacím v obcích SO ORP Třinec ve školním roce 2015/2016	33
Tab. 34: Vývoj počtu přepočtených pedagogů v ZŠ na plně zaměstnané, kvalifikovanost pedagogů	34
Tab. 35: Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků škol	35
Tab. 36: Školní jídelny a výdejny stravy v obcích SO ORP Třinec.....	35
Tab. 37: Počet strážníků ve školních jídelnách.....	36
Tab. 38: Vývoj počtu žáků, kteří odešli ze základní školy	36
Tab. 39: Počet školních družin v obcích SO ORP Třinec	37
Tab. 40: Vývoj počtu oddělení a zapsaných účastníků ve školních družinách a ve školních klubech	38
Tab. 41: Vývoj počtu pedagogických pracovníků školních družin a školních klubů v SO ORP Třinec.....	38
Tab. 42: Vývoj počtu žáků na základních uměleckých školách dle oboru	39
Tab. 43: Vývoj počtu učitelů ZUŠ dle oboru	39
Tab. 44: Vývoj počtu učitelů ZUŠ přepočtených na plně zaměstnané dle oboru	40
Tab. 45: Vývoj počtu zájmových kroužků a počtu účastníků středisek volného času.....	40
Tab. 46: Vývoj počtu pedagogických pracovníků středisek volného času	41
Tab. 47: Významné akce	41
Tab. 48: Vyjíždka a dojíždka do škol v obcích SO ORP Třinec.....	42
Tab. 49: Počty žáků přijatých ke studiu do středních škol ve školním roce 2014/2015	43
Tab. 50: Přehled středních škol v blízkosti zájmového území	44
Tab. 51: Sociální služby pro rodiny, děti, mládež a osoby se zdravotním postižením	48
Tab. 52: Návazné aktivity pro rodiny, děti a mládež, osoby se zdravotním postižením	49
Tab. 53: Hlavní oblasti podporované z OP – MŠ	61
Tab. 54: Oblasti podporované z OP – ZŠ	61
Tab. 55: Další oblasti podporované z OP – MŠ.....	61
Tab. 56: Další oblasti podporované z OP – ZŠ	61
Tab. 57: Přehled výběru jednotlivých šablon mateřskými školami v SO ORP Třinec.....	73
Tab. 58: Přehled výběru jednotlivých šablon mateřskými školami v SO ORP Třinec.....	73
Tab. 59: Sledovaný indikátor.....	75

8.2 Seznam obrázků

Obr. 1: Poloha a administrativní členění SO ORP Třinec	4
Obr. 2: Vývoj počtu obyvatel, přirozený a mechanický pohyb obyvatel v SO ORP Třinec v letech 2006-2015.....	6
Obr. 3: Vývoj počtu obyvatel v SO ORP Třinec a vyšších územně správních celcích v letech 2006–2015, k 31. 12. daného roku	7
Obr. 4: Vývoj počtu obyvatel SO ORP Třinec v letech 2000, 2010 a 2015 a prognóza 2030	8
Obr. 5: Průměrný věk a index stáří v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích v roce 2015	9
Obr. 6: Vývoj počtu dětí do 15 let v obcích SO ORP Třinec v letech 2006-2015	10

Obr. 7: Obyvatelstvo v SO OPR Třinec podle nejvyššího ukončeného vzdělání v SO ORP Třinec k 26. 3. 2011.....	11
Obr. 8: Vývoj míry nezaměstnanosti v letech 2005-2011 a podílu nezaměstnaných v roce 2014 a 2015 v SO ORP Třinec a vyšších administrativních celcích, k 31. 12. daného roku	18
Obr. 9: Vzdělanostní struktura evidovaných uchazečů o zaměstnání k 31.12.2015, v %.....	19
Obr. 10: Výsledek volby opatření pro tvorbu pracovních skupin	65

8.3 Seznam zkratk

a.v. – augsburské vyznání	ŠJ – školní jídelna
CLIL - content and language integrated learning – Integrovaná výuka předmětu a cizího jazyka	ŠK – školní klub
ČSI – Česká školní inspekce	SŠ – střední škola
ČSÚ – Český statistický úřad	ŠVP – školní vzdělávací program
ČR – Česká republika	TŽ – Třinecké železárny
DDM – dům dětí a mládeže	VOŠ – vyšší odborná škola
DPP – dohoda o provedení práce	VZV – vysokozdvizný vozík
DPČ – dohoda o pracovní činnosti	ZUŠ – základní umělecká škola
DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků	z.s. – zapsaný spolek
ITI – Integrovaná regionální investice	ZŠ – základní škola
F-M – Frýdek-Místek	
KaPA – Kvalifikační a personální agentura	
liter. dram. – literárně dramatický	
MAP – místní akční plán	
MAS – místní akční skupina	
MěÚ – městský úřad	
MSK – Moravskoslezský kraj	
MŠ – mateřská škola	
MPP – minimální preventivní program	
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí	
o.p.s. – obecně prospěšná společnost	
OP VVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání	
p.b. – procentní bod	
p.j.v. – polský jazyk vyučovací	
p.o. – příspěvková organizace	
PPP – pedagogicko-psychologická poradna	
přepoč. - přepočtený	
reg. – registrační	
RWCT – Reading and Writing for Critical Thinking (čtením a psaním ke kritickému myšlení)	
SLDB – Sčítání lidí, domů a bytů	
SO ORP – správní obvod s rozšířenou působností	
SPC – speciálně pedagogické centrum	
SVP – speciální vzdělávací potřeby	
ŠD – školní družina	

